14th
ANNUAL GENERAL MEETING

वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/०८०

वार्षिक साधारण सभा २०८०

दर्ता नं.: २३३२/०६५/६६
पान नं.: ३०३६९७४५१

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
DHANYANCHAL SAVING & CREDIT CO-OPERATIVE LTD.

वनस्थली, काठमाडौं, नेपाल, फोन नं.: ०१-४९८६७०४, ५९०६७०४

“स्वरोजगार विकासको पूर्वाधार, धान्याञ्चल नै एकमात्र आधार”

सञ्चालक समिति

भविश्वर घिमिरे
अध्यक्ष

कृष्ण प्रसाद अधिकारी
उपाध्यक्ष

तुलसी घिमिरे
सचिव

कोषाध्यक्ष

यसपाल शर्मा घिमिरे
सदस्य

भगवती बस्नेत
सदस्य

भगवता घिमिरे
सदस्य

उर्मिला पराजुली
सदस्य

प्रकाश घिमिरे
सदस्य

लेखा सुपरिवेक्षण समिति

राम चन्द्र भुसाल
लेखा समिति, संयोजक

तेज बहादुर पन्थी
लेखा समिति, सदस्य

सागर गौतम
लेखा समिति, सदस्य

सल्लाहकारहरु

पुष्पा भुसाल

रेवती प्रसाद भुसाल

डा. मुक्तिराम श्रेष्ठ

दुण्डीराज पोखेल

प्रा. माधवराज गौतम

प्रा. मोहन प्रसाद पन्थी

प्रा. डा. देव ब. खड्का

शालिकराम घिमिरे

शिवलाल वेलवासे

नरेश कुमार अधिकारी

प्रा. डा. हेमराज सुवेदी

सागरमणी पराजुली

दक्ष पौडेल

डा. रामशरण थपलिया

कविता रिजाल

हरि सिंह के.सि.

यादव प्रसाद घिमिरे

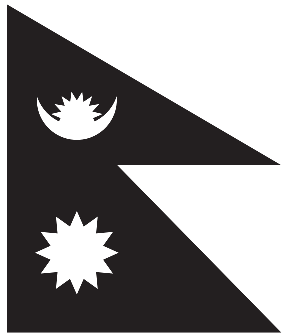

सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको राष्ट्रिय गान

सयौं थुङ्गा फूलका हामी, एउटै माला नेपाली
सार्वभौम भई फैलिएका, मेची महाकाली ।

प्रकृतिका कोटी-कोटी सम्पदाको आँचल
वीरहरूका रगतले स्वतन्त्र र अटल ।

ज्ञानभूमि, शान्तिभूमि तराई,पहाड, हिमाल
अखण्ड यो प्यारो हाम्रो मातृभूमि नेपाल ।

बहुल जाति, भाषा, धर्म, संस्कृति छन् विशाल
अग्रगामी राष्ट्र हाम्रो, जय..... जय..... नेपाल ।

सहकारीका अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्तहरू

तल उल्लेखित सहकारी सिद्धान्तहरू अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघ (ICA) ले सहकारी संस्थाहरूले आफ्ना मूल्यहरूलाई व्यवहारमा उतार्नका लागि प्रतिपादन गरेका मार्गदर्शनहरु हुन् ।

१) स्वेच्छिक तथा खुल्ला सदस्यता
(Voluntary and Open Membership)

२) सदस्यहरूद्धारा प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण
(Democratic Member Control)

३) सदस्यहरूको आर्थिक सहभागिता
(Member Economic Participation)

४) स्वायत्तता तथा स्वतन्त्रता
(Autonomy and Independence)

५) शिक्षा, तालिम र सूचना
(Education, Training & Information)

६) सहकारी संस्थाहरूका बिच सहयोग
(Co–operation among Co–operatives)

७) समुदायप्रति चासो
(Concern for Community)

विषय सूची

क्र.सं	विषय	पेज नं.
१.	चौधौं वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना	१
२.	सहकारी, सञ्चालक समिति, सहकारी सञ्चालनमा सदस्यको भूमिका र चुनौति	२
३.	सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षद्धारा प्रस्तुत वार्षिक प्रतिवेदन	९
४.	लेखा समितिको प्रतिवेदन	२४
५.	स्थापनाकालदेखि हालसम्म पुरस्कृत व्यक्तिहरू	२९
६	स्वतन्त्र लेखा परिक्षेण प्रतिवेदन	३२

पत्र संख्याः ०८०/८१
चलानी नंः १३

श्री ....ज्यू
....
....

मितिः २०८०/०८/१०

विषय : चौधौँ वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित हुने बारे ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा यस धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको मिति २०८०/०६/२७ गते बसेको सञ्चालक समितिको वर्ष १४, १०७ औं बैठकको निर्णय अनुसार तपसिल बमोजिमका विषयहरूमा छलफल गर्ने गरी यस संस्थाको चौधौँ वार्षिक साधारण सभा निम्न मिति, समय र स्थानमा हुने व्यहोरा अवगत गराउँदै उक्त वार्षिक साधारण सभामा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

छलफलका विषयहरू :

क) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७९/२०८० को प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने ।
ख) लेखा समितिको तर्फबाट लेखा संयोजकज्यूद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७९/२०८० को प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने ।
ग) आ.व. २०७९/२०८० को लेखा परीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वासलात तथा नाफा/नोक्सान हिसाब छलफल पारित गर्ने ।
घ) आ.व. २०८०/२०८१को लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति एवं निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने ।
ङ) साधारण सभाको निर्णय पुस्तिका (माइन्युट) प्रमाणित गर्न शेयरधनीका तर्फबाट एकजना प्रतिनिधि छनौट गर्ने ।
च) संस्थाका नीतिहरूमा आवश्यक संशोधन गर्ने तथा थप आवश्यक नीति, निर्देशिका र कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सञ्चालक समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
छ) संस्था समायोजन (Merge) सम्बन्धी आवश्यक रणनीति तयार पार्ने ।
ज) सञ्चालक समितिको निर्वाचन सम्बन्धमा निर्णय गर्ने ।
झ) संस्थाको भावी नीति तथा कार्यक्रम तय गरी पारित गर्ने ।
ञ) विविध ।

कार्यक्रम :

मिति : २०८० साल मङ्सिर ३० गते शनिबार ।
समय : बिहान ठिक ११.०० बजे ।
स्थान : च्छोरोल्पा पार्टी प्यालेस, ढुङ्गेधारा, काठमाडौँ ।

तुल्सीराम घिमिरे
सचिव
सञ्चालक समितिको आज्ञाले

सहकारी, सञ्चालक समिति, सहकारी सञ्चालनमा सदस्यको भूमिका र चुनौति

– भविश्वर घिमिरे
अध्यक्ष

सहकारी, समाजमा व्यक्तिहरूको सामूहिक भावना र क्रियाशीलताको पुँजी हो र समुदायका सदस्यहरूको आफ्नो इच्छाको संस्था, आफ्नो क्षमताको व्यवसाय र आफ्नो भावनाको अभियान पनि हो । यसमा सदस्यहरु आफ्नो भावना, सामर्थ्य र चाहनामा आफूहरूको सामूहिक लाभका लागि स्वयम् परिचालित हुन्छन् । नेपालमा सहकारीको इतिहास २०१३ सालदेखिको भए तापनि सहकारी अभियानको प्रारम्भ विशेष गरी सहकारी ऐन २०४८ पारित भएपश्चात् मात्र भएको हो । सहकारी कुनै स्थान विशेषमा बसोवास गर्ने व्यक्तिहरु एकत्रित भई वा समान पेसा ,व्यवसाय र कार्य गर्ने व्यावसायिक परिपाटी हो र व्यक्तिहरु स्वैच्छिक रूपमा सदस्य बनी सामूहिक पहल मार्फत आफ्नो आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासका लागि सहकार्य गर्ने माध्यम हो । समूहमा छरिएर रहेको पुँजी, प्रविधि र प्रतिभालाई एकत्रित गरी सेयर सदस्यमार्फत व्यावसायिक कार्य सञ्चालन गर्ने एवम् सामुदायिक सशक्तीकरणका लागि प्रतिबद्ध र स्वायत्त सङ्गठन हो सहकारी र यसले समान आर्थिक स्तर, इच्छा, रूचि र आवश्यकता भएका तथा एउटा निश्चित भूगोलमा वसोवास गर्ने वा समान प्रकृतिका कार्यमा संग्लन भएका मानिसहरूले आपसी हितका निम्ति आर्थिक कारोबार गर्न स्थापित गरिएको संस्था भन्ने बुझाउँछ । यसको स्वामित्व सामूहिक हुन्छ । यसमा कुनै एउटा व्यक्ति वा समूहको स्वामित्व हुँदैन, अर्थात् सबै सेयर सदस्य संख्यामा समान दर्जाका मालिक हुन्छन् र सदस्य बन्न निश्चित जिम्मेवारी वहन गर्नु पर्दछ । एकआपसमा मिलेर बस्नु, मिलेर सोच्नु र मिलेर काम गर्नु नै सहकारी हो । सहकारीका उद्देश्यहरु समय परिवेश र विषयगत हिसाबले फरक फरक हुने सम्भावना रहे पनि मूलभूत रूपमा न्यायिक उद्देश्य, आर्थिक उद्देश्य, सामाजिक तथा सांस्कृतिक उद्देश्य, शैक्षिक उद्देश्य छन् भने खुला प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण, समानता, अनवरत शिक्षा, आर्थिक स्वामित्व आदि यसका सिद्धान्त हुन् ।

विश्वका धेरै मुलुकहरूले सहकारीका माध्यमबाट गरिबी न्यूनीकरण गर्दै देशको आर्थिक विकासमा उल्लेखनीय योगदान गरेको देखिन्छ । यसै सन्दर्भमा नेपालजस्तो न्यून आर्थिक वृद्धिदर भएको मुलुकले पनि गरिबी न्यूनीकरणका लागि सहकारीको व्यावसायिक प्रयोगमा जोड दिनु अपरिहार्य भएको छ । सहकारी क्षेत्रलाई राज्यले एउटा प्रमुख आर्थिक स्तम्भको रूपमा स्वीकार गरेको छ । मुलुकभरि सहकारी संघ/संस्थाले गरिबी न्यूनीकरणका लागि महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेका छन् । जनचेतना, महिला सशक्तीकरण, सामूहिक वातावरण तथा हाम्रो भन्ने भावना विकास गर्ने कार्यक्रममा सहकारीको योगदान उल्लेखनीय रहेको छ । वर्तमान समयमा अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण स्थान ओगट्न सफल हुँदै आएको सहकारी क्षेत्रको सहभागिताविना राष्ट्रिय अर्थतन्त्र बलियो हुन सक्दैन ।

सञ्चालक समिति सहकारी संस्था कुशल रूपमा सञ्चालन गर्ने एक जिम्मेवार र आधिकारिक निकाय हो । संस्थाका सम्पूर्ण सदस्यले प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट निर्वाचन गरी सञ्चालक समितिको गठन गरिन्छ भने संस्था सञ्चालन गर्न स्वयम् नीतिनियम बनाउने देखि लिएर सेवाहरूको विकास एवम् विस्तार तथा संस्थाको सम्पूर्ण कारोबारको रेखदेख एवम् नियमको जिम्मा सञ्चालक समितिको नै रहन्छ । कर्मचारीको नियुक्ति, उनीहरूको श्रम एवम् मूल्याङ्कन, सेवा सुविधाको व्यवस्था तथा उनीहरूलाई पुरस्कृत तथा दण्डित गर्ने अभिभारा समेत सञ्चालक समितिको हुने भएकोले सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरु योग्य, कुशल इमानदार, सक्रिय, समय व्यवस्थापन गर्न सक्ने, अरूको कुरा सुन्न सक्ने, अध्ययनशील, विवेकी र संस्थाको हितमा सधै प्रतिबद्ध हुनु जरूरी हुन्छ । व्यक्तिभन्दा संस्थालाई माथि राखी दिएको जिम्मेवारी पूरा गर्न सक्ने व्यक्तिले मात्र सञ्चालकमा प्रतिनिधित्व गर्नुपर्दछ । त्यसै गरी लेखा सुपरीवेक्षण समितिलाई सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिले गरेका सम्पूर्ण क्रियाकलापको निरीक्षण एवम् मूल्याङ्कन गर्न साधारण सभाले निर्वाचित गरेको शक्तिशाली निकायको रूपमा लिइन्छ । यस समितिले सहकारी संस्थामा कुनै किसिमको अनियमितता हुन नदिन निरन्तर रूपमा संस्थाको सम्पूर्ण हिसावकिताब एवम् क्रियाकलापको निरीक्षण गरी आन्तरिक नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । सदस्यलाई छिटोछरितो तथा सुरक्षित तरिकाबाट ऋण पदान गर्नको लागि संस्थामा ऋण उपसमितिको व्यवस्था गरिएको हुन्छ । यो उपसमितिमा सञ्चालक समितिका सदस्य एवम् पदधिकारीहरु मध्येबाट एक संयोजक र बाँकी दुईजना साधरण सदस्यहरु मध्येबाट सञ्चालक समितिले मनोनित गर्न सक्दछन् । ऋण उपसमितिको काम सदस्यले पेस गरेका ऋण माग फारमहरु केलाई उनीहरूले माग गरेको ऋण आवश्यक हो होइन, धितोको व्यवस्था के छ, सदस्यले ऋण तिर्ने स्रोत के हो, उसको चरित्र के हो आदि कुराको मूल्याङ्कन गरी ऋण स्वीकृत गर्नु हो । सदस्यहरूलाई सहकारीसम्बन्धी

शिक्षा, संस्थाको नीतिनियम सम्बन्धी सम्पूर्ण कुराको जानकारी तथा विभिन्न सीपमूलक तालिम दिने उद्देश्यले शिक्षा उपसमितिको गठन गरिएको हुन्छ । शिक्षा उपसमितिमा सञ्चालक समितिका सदस्य एवम् पदाधिकारीबाट एकजना संयोजक र बाँकी दुईजना साधारण सदस्य रहन्छन् ।

सदस्यहरूले चाहे साधारण सभा होस् चाहे संस्थाले बोलाएका शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रममा होस् आफ्नो सहभागितालाई सक्रिय रूपमा कायम राख्न सक्नुपर्छ । संस्थाको योजना, निर्माण, उत्पादन तथा सेवाको विकास, उद्यमी निर्माणमा नमुना प्रस्तुत गर्न सक्नुपर्छ । साधारणसभामा उपस्थिति र सक्रिय सहभागिता, सहकारी शिक्षा, कानुनी शिक्षा, वित्तीय साक्षरता, ऋण शिक्षा आदिमा जति आफ्नो सक्रिय उपस्थिति देखाउँछन् संस्था त्यति नै सबल र सक्षम हुनजान्छ । सिकाइ निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया हो र यो कहिल्यै पूर्ण हुँदैन भन्ने कुरालाई सबैले मनन गर्दै सहकारी शिक्षा अर्थात् तालिममा अधिकतम सहभागिता जनाउन आवश्यक छ ।

सहकारीका सदस्यहरूले आफ्नो संस्थाप्रति विश्वास गर्नुपर्दछ । सदैव सकारात्मक सोच राखी संस्थाको वृद्धि र विकासमा आफ्नो योगदानलाई महत्त्वका साथ कायम राख्न सक्नुपर्दछ । संस्थामा आफूले सक्रिय आर्थिक सहभागिता जनाउँदै सहभागिताको स्तर वृद्धिमा ध्यान दिनुपर्दछ । आफ्नो सेयर पुँजीमा नियमित वृद्धि, बचतका उत्पादन तथा सेवामा सक्रिय सहभागिता, सम्पूर्ण वित्तीय सेवामा आफूलाई केन्द्रित गर्नु आवश्यक छ । त्यस्तै ऋण सेवाको उपयोग गरी ऋणलाई उत्पादनसँग जोडेर आफ्नो जीवनस्तर परिवर्तनमा आफूले आफैलाई सहयोग गर्नु आवश्यक छ । ऋणको सदुपयोग र उद्यमशीलताको विकासमा महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्न सक्नुपर्छ । समयमा बचत गर्न र समयमा ऋण असुली गरी वित्तीय अनुशासन कायम राख्न सक्नुपर्छ ।

सदस्यहरूले संस्थाामा जति सक्रिय आर्थिक सहभागिता देखाउँछन्, जति संस्थााका विनियम र नीतिनियमको परिपालना गर्दछन्, संस्थााको प्रगति त्यति नै सबल हुने गर्दछ । जसले गर्दा संस्थाको छवि निर्माण भई संस्थाको प्रतिष्ठा कायम हुन जान्छ ।

सहकारी शिक्षा सम्पूर्ण सहकारीसम्बद्ध व्यक्तिहरूका लागि अत्यावश्यक हुन्छ । जबसम्म सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूमा सहकारी शिक्षा हुँदैन तबसम्म संस्था लक्ष्यमा पुग्न सक्दैन । सिकाइका लागि तत्परताका साथै अपनत्वको भावना हुनुपर्दछ । सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूमा संस्थाप्रतिको प्रतिबद्धताको आवश्यकता पर्दछ, जिम्मेवारीबोधको आवश्यकता पर्दछ र साथै संस्था मेरो हो र मैले जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्दछ भन्ने भावना जागृत हुनु पर्दछ । साथसाथै पदाधिकारीहरु हरेक खालका अवस्थासँग परिचित हुनुपर्दछ । संस्थाले राखेका हरेक कार्यक्रममा सक्रिय उपस्थितिको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । कुनै पनि काम गरिरहँदा त्यसलाई बोझका रूपमा नलिई आनन्दको अनुभूति गर्ने र काममा रमाउने बानीको विकास गर्नु जरूरी हुन्छ । हरेक सदस्य संस्थाको स्थापनाको उद्देश्यमा प्रतिबद्ध हुनुपर्दछ र संस्थाले विधिसम्मत गरेका निर्णयहरूलाई कार्यान्वयनमा लैजान भूमिका खेल्नुपर्दछ ।

संस्थााका नीतिनियमहरूको पूर्ण परिपालना गर्दै बफादार सदस्य र सक्रिय सदस्य बन्ने बाटोमा आफूलाई अग्रसर तुल्याउनु पर्दछ ।

कानुनको परिपालना

सहकारी ऐन २०७४ बमोजिम कुनै पनि सञ्चालक वा सेयरधनीको हकमा कानुनी प्रावधान ।

क) कुनै व्यक्ति एक स्थानीय तहको एकै प्रकृतिको एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य हुन नपाउने ।
ख) लगातार वार्षिक साधारणसभामा बिना सूचना तिनपटकसम्म अनुपस्थित भएमा सदस्यता खारेजी हुने ।
ग) संस्थाको विनियम, नीति तथा कार्यविधि बारम्बार उल्लङ्घन गरेमा सदस्यता खारेजी हुने ।
घ) कुनै सदस्यले सहकारी संस्थालाई तिर्नुपर्ने दायित्व समयभित्र भुक्तान नगरेमा वा नीतिनियम उलङ्घन गरेमा अन्य सदस्यले पाएको सुविधासरहको सुविधा प्राप्त गर्न नसक्ने ।
ङ) एउटै परिवारका एकभन्दा बढी व्यक्ति एकै अवधिमा उम्मेदरवार बन्न नसक्ने ।
च) अन्य कुनै पनि सहकारीमा भएको सञ्चालकले उम्मेदरवारी दिन नपाउने ।

छ) दुई करोडभन्दा बढी कारोबार गर्ने संस्थाको सञ्चालकले कर्मचारीको रूपमा काम गर्न नपाउने ।
ज) संस्थाको एक सदस्यले संस्थाको कुल सेयर पुँजीको २० प्रतिशतभन्दा बढी सेयर किन्न नसक्ने ।
झ) सदस्यता त्याग गर्दा दायित्व भुक्तान गरेको तिन महिनापछि बाँकी रकम फिर्ता पाउने ।
ञ) बचत फिर्ता गर्दा दायित्व भए सो कट्टा गरी बाँकी रकम फिर्ता पाउने ।
ट) सेयर लाभांश सेयर पुँजीको १८ प्रतिशतभन्दा बढी नपाउने ।
ठ) सदस्यले लगेको ऋण समयमा चुक्ता नगरेमा राखेको धितो लिलाम बिक्री हुन सक्ने ।
ड) सदस्यले ऋणको अपचलन गरेमा, भाखाभित्र नबुझाएमा संस्थाले नाम नामेसीसहित कालो सूचीमा प्रकाशन गर्न सक्ने ।
ढ) झुट्टा वा गलत विवरण पेश गरी कर्जा लिएमा वा ऋण हिनामिना गरेमा बिगोबमोजिम कैदको व्यवस्था ।
ण) कृत्रिम व्यवसाय खडा गरी ऋण लिएमा बिगोबमोजिम कैदको व्यवस्था ।
त) एकपटक दिइसकेको सुरक्षण रीतपूर्वक फुकुवा नभई ऋण पुनः लिएमा बिगोबमोजिम जरिमाना र कैदको व्यवस्था ।
थ) सदस्य बनेको तिन महिना पूरा नभई ऋण लगानी गरेमा ५ लाखसम्म जरिवाना हुने ।
द) लगातार तीनपटकसम्म सञ्चालक समितिको बैठकमा बिना जानकारी अनुपस्थित भएमा कारवाही हुने ।

सञ्चालक समितिमा क्षमता अभिवृद्धि

भनिन्छ, Knowledgeble Management and Skilful Personnel, सञ्चालक समितिका सदस्यहरु संस्थासँग आइपर्ने हरेक इस्युसँग जानकार हुनु पर्दछ । राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका सहकारी ऐन, विनियम, नीतिहरूलगायत संस्थाका चुनौतिहरु हरेकमा ध्यान पुगेको हुनु पर्दछ, तर विशेषज्ञ नै हुनुपर्छ भन्ने छैन । सञ्चालक समितिमा रहँदा कहिल्यै पनि व्यक्तिगत मनोकाङ्क्षाभन्दा पनि संस्थागत मनोकाङ्क्षा राखी अगाडि बढ्न सक्नुपर्दछ ।

- सञ्चालक समितिको सदस्य हरेक क्षेत्रमा बिशेषज्ञ हुनु जरूरी छैन तर वित्तीय सहकारी सञ्चालक आधारभूत र मुख्य विषय विस्तृत रूपमा बुझ्ने वित्तीय परामर्शदाताको भूमिका निर्वाह गर्ने हुनुपर्छ । पदाधिकारीले संस्था सञ्चालनको जिम्मेवारीपूर्ण निर्णय लिन, नीतिनिमार्ण गर्न, सुसूचित गर्न र प्रविधिको प्रयोग गर्न सक्ने क्षमताको विकास गर्नुपर्दछ ।
- वित्तीय सहकारी सञ्चालनका दर्शन, आधारभूत सिद्धान्तहरु, मूल्य र मान्यताहरु, इतिहास एवम् आफ्नै साकोसको इतिहासको बारेमा जानकारी राख्नुपर्दछ ।
- समितिका पदाधिकारीले कानुनी संहिताहरु, साकोसको विनियम, नीतिनियम, त्यसको पालना र वैधानिक मुद्दाहरूका बारेमा सामान्य जानकारी राख्नुका साथै सदस्य सेवा र साकोसमा प्रयोग गरिएका प्रविधि वित्त र वित्तीय विवरण अध्ययन र समीक्षा गर्न समर्थ हुनुपर्दछ ।
- साकोसको लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तिको लागि निर्धारण गरिएका समाधानहरूको विषयमा समितिका पदाधिकारीले जानकारी राख्नुपर्दछ ।
- साकोसले सञ्चालनमा ल्याएका प्रविधि, समाधानहरु, हाल दिइरहेको सेवा वा सदस्यहरूले चाहना गरेका आवश्यक सेवाका विषयमा जानकार हुनुपर्दछ । वित्त बजारका मुद्रा प्रवाहमा चलिरहेको प्रतिस्पर्धाको बारेमा जानकार हुने, वित्त बजारका जल्दाबल्दा सवालहरु र अभियानले उठाएका आधारभूत विषयहरु, सदस्यहरूलाई प्रदान गर्ने वित्तीय सेवाका प्रविधिहरु, नेतृत्व, जनशक्ति व्यवस्थापन, योजना तथा बजेट, सूचना प्रविधि, बजारको अवसर, स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक र सामाजिक वातावरण तथा साकोसको विकासको असरका विषयमा सञ्चालकहरु जानकार हुनुपर्दछ ।
- संस्थाको परिकल्पना र ध्येयको प्राप्तिको लागि आवश्यक पर्ने सञ्चालन सम्बन्धी वित्तीय अनुशासन, कर्मचारी नीति, रणनीतिक योजना र अन्य नीतिहरूको विषयमा सञ्चालक समिति जिम्मेवार हुन्छ ।
- साकोस आबद्ध माथिल्लो तहका संघहरूको क्रियाकलापले साकोसको सफलतामा विवेकी र दक्ष सञ्चालकले धेरै असर पार्दछन् तसर्थ सञ्चालक समिति सापेक्षित रूपमा बदलिने प्रवधिको विषयमा निरन्तर शिक्षित भई रहन आवश्यक छ ।

सञ्चालक समितिको मुख्य उत्तरदायित्व

सहकारीलाई सफल र सबल बनाउन सञ्चालक समितिको मुख्य दायित्व हुन्छ । सञ्चालक समितिका सदस्यहरूमा विशेष गरी नयाँ कुरा सिक्नका लागि इच्छाशक्ति हुनु, निर्णय गरेका कुराहरूलाई व्यवहारमा लागु गर्नु, सदस्यको पैसाको सुरक्षा गर्नु, संस्थाको परिकल्पना र ध्येय तथा लक्ष्य र उद्देश्यको यकिन गर्नु, संस्थामा प्रमुख कार्यकारी व्यवस्थापकको नियुक्ति गर्नु, व्यवस्थापकलाई सहयोग र कामको पुनरावलोकन गर्नु, संस्थाको प्रभावकारी योजना निश्चित गर्नु, स्रोतहरूको खोजी गर्नु, स्रोतहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु, संस्थाका कार्यक्रम र सेवाहरूको तय गर्नु र अनुगमन गर्नु, संस्थाको जनछवि (Goodwill) वृद्धि गर्नु, न्यायालयको जस्तो न्याय सेवा दिनु र आफ्नो विशिष्टताको निर्णय गर्नुजस्ता उत्तरदायित्व बहन गर्नुपर्दछ । साथै सहज हुँदा अग्रसर हुने तर अप्ठ्यारो पर्दा भाग्ने, एकअर्कामा दोषारोपण गर्ने, निर्णय प्रक्रियामा मेरो सहभागिता छैन भन्नेजस्ता गैरजिम्मेवार कार्य गर्नु हुँदैन ।

सञ्चालकहरूको प्रभावकारी कामका लागि आवश्यक गुण विकास गर्ने उपायहरू

संस्थालाई प्रतिस्पर्धी र सेवामुखी बनाउनका लागि सञ्चालकहरूमा निम्नानुसारका गुणहरु विकास गर्नु आवश्यक देखिन्छः

- Change to lead को भावनालाई आत्मसात् गरेर अगाडि बढ्ने,
- मैले भनेकै कुरा हुनुपर्छ भन्ने मानसिकताबाट पछि हट्ने,
- परिवर्तनलाई अँगाल्ने र स्वीकार्ने तथा नयाँ सोचलाई स्वागत गर्ने र मान्ने अनि आफ्नो गल्तीबाट सिकी अगाडि बढ्ने,
- काममा उत्साहित र सदस्यलाई सेवा गर्न समर्पित हुने साकोसको अग्रदूत भई काम गर्ने,
- अरु सञ्चालकहरूसँग सहयोगी हुने र एकपटक भइसकेको निर्णयलाई समर्थन गर्ने, सञ्चालक समितिको सर्वसम्मतिमा गरिएको निर्णयहरूका कार्यान्वयन गर्ने,
- मनमुटाव समाधान गर्ने रचनात्मक बाटो अपनाउने, तथ्यहरु र सर्वसम्मतिमा सदैव अडिग रहने,
- साकोसलाई क्रियाशील शक्ति बनाउने तथा सदस्यहरुको कल्याणको लागि ध्यान दिने,
- सञ्चालक साकोसका सबै सेवाहरूसँग परिचित हुने र सोको उपभोग गर्ने,
- उद्देश्यमूलक हुने, स्वतन्त्र निर्णयको अभ्यास र सही ढङ्गबाट अनावश्यक मनमुटाव रोक्ने,
- सदस्यको व्यक्तिगत सूचनाको गोप्यतामाथि कदर गरी बैठकको लागि आफूलाई तयारीमा राख्ने, अध्यक्ष र व्यवस्थापनबाट प्राप्त गरिएका प्रतिवेदनहरु अध्ययन गरी सबै बैठकमा भाग लिने,
- निरन्तर रूपले आफ्नो ज्ञान र सिपको सुधार गरी आफ्नो साकोसको वित्तीय प्रतिवेदन अध्ययन गर्ने ,
- वित्तीय विवरण, बजेट र पछिल्लो विस्तृत लेखा परीक्षण प्रतिवेदनबारे जानकारी लिने, यदि नबुझेको खण्डमा नबुझेसम्म सोधिरहने,
- साकोस सञ्चालन बारेमा व्यवस्थापनले सञ्चालकलाई पूरा सुसूचित गरे नगरेको यकिन गर्ने,
- सञ्चालकमा निर्णय क्षमता, स्पष्टता, पारदर्शिता तथा समयलाई बुझ्न सक्ने जस्ता विशेषता हुनुपर्ने,
- सञ्चालक परामर्शदाता भएकाले जहिले प्राविधिकहरूको आवश्यकता पर्छ बाहिरबाट भए पनि सहयोग लिने र
- कुनै पनि सञ्चालक समिति सबै कुरामा निपुण हुँदैन । जब विशेषज्ञताको आवश्यकता पर्छ यसको निम्ति शुल्क तिर्न परे पनि तिरेर विशेषज्ञ सुविधा लिने ।

सञ्चालकमा हुनुपर्ने महत्त्वपूर्ण सीप र ज्ञान

- संस्थागत उद्देश्य तथा लक्ष्य, आन्तरिक विधि तथा प्रक्रियाहरु एवम् संस्थागत संस्कारको विकास हुनुपर्ने
- सञ्चालक परामर्शदाता भएकाले हरेक क्षेत्रमा विशेषज्ञ हुनु जरूरी छैन तर आधारभूत कुरा भने विस्तृत रूपमा बुझ्ने र यथेष्ट जानकारी लिने ताकि आफूले जिम्मेवारीपूर्ण निर्णय लिन, नीतिनिर्माण गर्न, सुसूचित गर्न र सल्लाह दिन सकियोस् ।
- बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको दर्शन, सिद्धान्त र इतिहास एवम् आफ्नै साकोसको इतिहासको बारेमा जानकारी राख्ने,
- सञ्चालकले साकोसको सञ्चालन, कर्मचारी नीति, रणनीतिक योजना र अन्य नीतिहरु बुझिराख्ने तथा अद्यावधिक नीतिनियम, त्यसको पालना र वैधानिक मुद्दाहरूका बारेमा सर्वमान्य जानकारी लिने,
- सदस्य सेवा र साकोसमा प्रयोग गरिएका वित्त र वित्तीय विवरण अध्ययन र समीक्षा गरी साकोसले हाल

दिइरहेको सेवा र नयाँ सेवा वा सदस्यहरूले चाहना गरेका आवश्यक सेवाको विषयमा जानकारी लिने,

- वित्त बजारको कुनचाहिँ क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धा चलिरहेको छ र वित्त बजारका हालका जल्दाबल्दा सवालहरु, सदस्यहरूलाई प्रदान गर्ने, वित्तीय सेवाका प्रविधिहरु, नेतृत्व, जनशक्ति व्यवस्थापन, योजना तथा बजेट, सूचना प्रविधि, बजार र बजेट, स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक र सामाजिक वातावरण तथा साकोसको विकासमा त्यसको असरको विषयमा सुसूचित भई जिम्मेवार बन्ने ।
- साकोसको सञ्चालन कर्मचारी नीति, रणनीतिक योजना र अन्य नीतिहरु, माथिल्लो तहका संघहरूका कियाकलापहरु तथा साकोसको सफलतामा विवेकी र दक्ष सञ्चालकले महत्त्वपूर्ण प्रभाव पारिरहने हुँदा सञ्चालक समिति निरन्तर शिक्षित र अद्यावधिक भइरहने ।

सञ्चालक समितिको मुख्य जिम्मेवारी

- पटक पटक संशोधन भइरहने ऐननियम र कानुनहरु अध्ययन गरी संस्थालाई कानुनी रूपले मजबुत बनाउने,
- कानुनी ढङ्गले संस्थालाई निरन्तरता दिन संस्था सञ्चालनका नीतिहरु तथा उद्देश्यहरु तय गरी सङ्गठन संरचना स्वीकृत गर्ने,
- संस्था सञ्चालनका स्रोतहरूको खोजीमार्फत संस्थाको उत्पादन तथा सेवाहरु र खर्चको प्रबन्ध मिलाई सदस्यको पैसाको सुरक्षा गर्ने,
- संस्थाको परिकल्पना र उद्देश्यको यकिन गरी संस्थाको व्यवस्थापकको नियुक्ति गर्ने र व्यवस्थापकलाई सहयोग र कामको पुनरावलोकन गर्ने,
- संस्थाको प्रभावकारी योजना निश्चित गरि स्रोतहरूको खोज, प्रभावकारी व्यवस्थापन, कार्यक्रम निर्धारण सेवाहरूको तय गर्ने र अनुगमन गर्ने,
- संस्थाको जनछवि वृद्धि गर्ने, न्यायालयको जस्तो न्याय सेवा दिने, आफ्नो विशिष्टताको निर्णय मार्फत साकोसको लागि रणनीति योजनाको तर्जुमा गरेर मासिक रूपमा पुनर्विचार गर्ने सञ्चालक समितिको संरचना र कामको परिभाषा स्थापना गरी भूमिका, जिम्मेवारी र सम्बन्ध परिभाषित गर्ने,
- व्यवस्थापकको छनौट र नियुक्ति गर्ने, कार्य विभाजन, व्यावसायिक योजनाको स्वीकृति, कार्यसम्पादन मल्याङ्कन तथा क्षतिपूर्तिको निर्णय गर्ने र व्यवस्थापकको लागि विकासको योजना स्वीकृत गर्ने,
- संस्था सञ्चालनका नीतिहरु र उद्देश्यहरु तय गरेर संगठन संरचना स्वीकृत गरी वित्तीय संरचनाको अनुगमन गर्ने, नीति र बजेटमा आधारित भएर वृद्धि र विकासको योजना स्वीकृत गर्ने । सदस्यहरूको लागि गुणस्तरीय सेवा र सुविधाको गहन योजनामार्फत सदस्यहरूको पैसाको सुरक्षा र विकासको लागि मुख्य कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन नीति स्थापना गर्ने,
- साकोसको लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न प्रगतिको मूल्याङ्कन र विश्लेषणको आधारमा सदस्यताको सूचना र सहभागिताको सुनिश्चितता गरी लोकतान्त्रिक नियन्त्रणको प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने र
- सञ्चालक समितिको वार्षिक स्वमूल्याङ्कन गरी समितिको प्रभावकारिता र विकासको सुनिश्चतताको लागि संस्था, समुदाय र सरकारसँग सम्बन्ध व्यवस्थापन गर्न साकोसको नेतृत्वदायी कल्पनालाई जीवन्त बनाउन सहयोग र प्रवर्द्धन गर्ने ।

सञ्चालक समितिका सदस्यतामा हुनुपर्ने गुणहरू

सञ्चालक समितिको सदस्य तथा पदाधिकारी हुनका लागि प्रेरणादायी भूमिका, अरूको अस्तित्वलाई स्वीकार गर्न सक्ने, मपाईँत्व कम, अरूले गरेको कामको स्वीकारोक्ति, मिजासिलो, अध्ययनशील, गुनासो व्यवस्थापन गर्न सक्ने, समय व्यवस्थापन गर्न सक्ने, नेतृत्वदायी, दूरदर्शी, निस्वार्थ परिकल्पना, लक्ष्य र उद्देश्यबाट निर्देशित हुने, आफ्नो विषयमा जानकार, स्वत : स्वचालित हुने, धैर्यता, निरन्तरता र लगनशीलताका साथ कार्यसम्पादन गर्ने, लक्ष्य केन्द्रित हुने, निर्णयको क्षमतामा साहसी हुने, परिकल्पनाशील हुने, कार्यक्षमता बढाउने, नागरिकसँग भिज्ने क्षमता गतिशील हुनुपर्ने, उच्च विश्वासी हुनुपर्ने, व्यवस्थापन कुनै चाबी होइन, यो एक सम्मिश्रण हो भन्ने बुझ्ने, भावनात्मक स्थायित्व हुनु पर्ने, मानवीय सम्बन्धको ज्ञान हुनु पर्ने, अरू व्यक्तिहरूको रायलाई कदर गर्ने, समूहमा काम गर्ने, दैनिक प्रभावकारी सूचना प्रणाली स्थापित गर्ने, मातहतका कर्मचारीलाई प्रेरित गर्ने, नवीन सोच र सिर्जनशील हुने, न्यायिक क्षमताको विकास गर्ने, उत्तरदायित्व र निर्णय सम्पादनमा जिम्मेवारी हुने, रणनीतिक परिवर्तनको लागि माध्यम बन्ने, व्यक्तित्व निर्माण गर्ने गराउने, आत्मसम्मान

अक्षुण्ण राख्ने, प्रतिस्पर्धी सेवा दिने, अन्य व्यक्तिलाई विकास गराउने, नीति निर्माणको ज्ञान ,सिप र क्षमताको विकास गर्ने, विरोधाभासपूर्ण विषयमा सहनशील र समझदार हुने, प्रशासनिक नियन्त्रणको क्षमता हुने, लक्ष्यबाट निर्देशित हुने, समितिको भूमिका र दायित्वको विषयमा जानकार हुने, आत्मसमीक्षा गर्दै रुपान्तरण गर्ने जस्ता गुणहरु आवश्यक पर्दछन् ।

सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्यहरू

सञ्चालक समितिको सदस्य तथा पदाधिकारी हुँदा संस्थासँग सम्बन्धित हरेक कुरालाई व्यवस्थापन गर्न सक्ने क्षमता राख्नुपर्दछ ।

- संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न व्यवस्थापकको नियुक्ति गर्ने ।
- संस्थाका कर्मचारिीहरुको नियुक्ति, सेवा सर्त, पदोन्नति, निलम्बन, बर्खास्त तथा सेवासुविधा र सजायसम्बन्धी कर्मचारी प्रशासन नियम र आर्थिक कारोबार सञ्चालनको लागि आर्थिक प्रशासन नियम बनाई साधारण सभामा अनुमोदनको लागि पेश गर्ने ।
- विनियममा भएको व्यवस्था बमोजिम अध्यक्षबाहेक कुनै सञ्चालक वा साधारण सभाको सदस्यले राजिनामा दिएमा सो स्वीकृति गर्ने ।
- संस्थाको वार्षिक कार्यक्रम तथा आम्दानी खर्चका विवरण तयार गरी स्वीकृतिका लागि साधारण सभामा पेश गर्ने ।
- साधारण सभाद्धारा पारित कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्ने र वार्षिक लेखा परीक्षण गराई सोको प्रतिवेदन साधारण सभामा पेश गर्ने ।
- संस्थाको कोषको सुरक्षा तथा आर्थिक कारोबारमाथि नियन्त्रण गर्ने तथा सोको व्यवस्था मिलाउने ।
- विनियममा व्यवस्था भए बमोजिमको प्रक्रिया अपनाई साधारणसभा बोलाउने ।
- साधारणसभाबाट भएका निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्ने ।
- संस्थाका कार्यहरु सुचारू रुपले सञ्चालन गर्न आवश्यकता अनुसार उपसमिति वा सल्लाहकारसमिति गठन गर्ने ।
- संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्ने र अन्य विशेष काम गर्न व्यवस्थापक तथा उपसमिति वा समितिको कुनै पदाधिकारिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
- विनियममा उल्लेख भएका उद्देश्य प्राप्तिका लागि आवश्यक अन्य सबै कार्य गर्ने ।
- नयाँ सदस्यता प्रदान गर्ने र निर्वाचन उपसमिति गठन गर्ने ।
- बाह्य संघ/संस्थासँग ऋण लिने/दिने सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने ।
- सदस्यहरुबाट प्राप्त विभिन्न प्रकारका बचत र उनीहरुलाई लगानी गर्ने विभिन्न प्रकारका ऋणमा ब्याजदर निर्धारण गर्ने ।
- हरहिसाबसम्बन्धी विवरण प्रमाणित गरी संस्थाको योजना र वार्षिक बजेट साधारणसभामा अनुमोदनका लागि पेश गर्ने ।
- सदस्यहरुको हितलाई ध्यानमा राखी साधारणसभाले अख्तियार गरेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

सञ्चालकको क्षमता वृद्धि गर्ने आधारहरू

सञ्चालक समितिको सदस्य तथा पदाधिकारीहरुको क्षमता वृद्धि नभएसम्म संस्थाले प्रगति गर्न सक्दैन । सञ्चालकको क्षमतासँग संस्थाको भविष्य जोडिने भएकाले निम्नानुसारका सन्दर्भबाट क्षमता अभिवृद्धि गर्न सकिन्छः

- समानता र न्याय उन्मुख परिवर्तनको लागि यथा अवस्थामा रहन चाहने गुण र व्यक्तिको विशेष हैसियतको अन्त्य आवश्यक हुन्छ । जनछवि निर्माणको लागि संस्थामा सदस्यले नियमित परिवर्तनको आभाष दिनुपर्दछ ।
- परिवर्तनको अनुभूति, परिवर्तनको इच्छा शक्ति, निर्णय क्षमताको लागि आफूलाई र सदस्यलाई प्रेरित गर्नुपर्दछ ।
- सञ्चालकहरुमा तालिम दिने सिप, नीति तथा योजना निर्माणको सिप, संस्थागत विश्लेषण गर्नेसिप, सोधखोज गर्ने सिपको विकास गर्नु आवश्यक हुन्छ ।
- सदस्यहरुलाई परिष्कृत व्यवहारको अभ्यासमा सदस्यको जीवनस्तर बदल्नको लागि सञ्चालकहरुलाई परिकल्पनालाई

जीवन्त बनाउनु पर्दछ ।

- प्रक्रिया र मुख्य व्यावसायिक सूचकहरूको माध्यमबाट नयाँ पहुँच, दूरदर्शिता र त्याग, समयनिष्ठ र सामूहिकता, निरन्तरता र नियमितता, यथार्थवादिता र वैज्ञानिक दृष्टिकोण, वस्तुपरकता र सत्यताको संस्कृति स्थापनार्थ निरन्तर सहयोगलाई अभिप्रेरित गर्नुपर्दछ ।

चुनौतिहरू :

सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै स्थानीय तहमा सहकारी सञ्चालनको अवसर प्राप्त भएको छ । यसलाई सहकारीकर्मीहरूले थप चुनौतिका रूपमा लिई अगाडि बढ्न सक्नुपर्दछ । समय, देश, समाज र परिवेशअनुसार सञ्चालकहरूमा पनि परिवर्तनको सोच आवश्यक पर्दछ । अरूमा निर्भर हुनुभन्दा पनि आफूले पाएको जिम्मेवारी पूरा गर्नका लागि दायित्वबोध गर्नुपर्दछ । वर्तमान प्रतिस्पर्धात्मक अवस्थालाई ख्याल गर्दै आफूलाई खरो उतार्न सक्नुपर्दछ । "आगो बाल्न त्यतिबेला मात्र सम्भव हुन्छ जतिबेला काठका टुक्राहरु एकै साथ हुन्छन्" भन्ने भनाइलाई आत्मसात् गर्दै सहकार्य गरेर अगाडि बढ्नु आवश्यक हुन्छ । सञ्चालक समितिले बुझ्नुपर्ने कुरा भनेको संस्थामा आएको पैसालाई सही ढङ्गले परिचालन गर्न सक्नुपर्दछ । भनिन्छ : 'It is not fathers' money, it is not mothers' money but it is members' money'। गुणस्तरीय सेवाको लागि बलियो पूर्वाधार, सशक्त कर्मचारी संयन्त्र, प्रविधिमैत्री वातावरण तथा सेयरधनीको रकमको सुरक्षाको प्रत्याभूति आजको चुनौति हो । सुशासन तथा सञ्चालकहरुमा व्यावसायिक दक्षता हुनु आवश्यक छ ।

सहकारी सञ्चालनका चुनौति तथा असरहरु निम्नानुसार छन्ः

१) वित्तीय बजारमा क्रियाशील बैंक तथा वित्तीय सेवा र अन्य संघसंस्थाहरूबिच हुने विशेष गरी बचत तथा ऋण लगानीमा हुने व्याजहरूको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा तथा वित्तीय बजारमा अप्रत्यासित रूपमा आउने ब्याजदरको उतार चढाव ।

२) एउटै कार्यक्षेत्रमा समान प्रकृतिका धेरै संस्थाहरु भएका कारणले एकै व्यक्ति धेरै संस्थाहरूमा सदस्य भई वित्तीय कारोबार गर्ने गरेको र विशेष गरी एकै व्यक्तिलाई धेरै विकल्प भएकाले ऋण लिन सहज हुनाले प्रत्येक संस्थाबाट अनुत्पादक क्षेत्रमा ऋण कारोबार गर्ने र सोबाट हुने नकारात्मक असरहरु ।

३) पुँजी र दक्ष व्यवस्थापकीय जनशक्तिको अभाव रहनु, योजना अनुसार सेयर सदस्यता विस्तार गर्न र बचत उठाउन नसक्दा आवश्यक पुँजीको अभाव ।

४) सहकारी ऐननियमका आधारमा मात्र नभई भावनात्मक सम्बन्धका आधारमा समेत सञ्चालित सहकारी भएकाले कर्जा लिएपश्चात् सेयरधनीले समयमै कर्जा भुक्तानी गर्न हेलचेक्र्याइँ गर्नु र संस्थाका तर्फबाट कडाइ गर्न नसकिनु पनि यस संस्थाको चुनौतिका रूपमा रहेको छ ।

५) सेयर सदस्यहरूमा सहकारी शिक्षा नहुनु, आवश्यक तालिम, भ्रमण आदिको व्यवस्था गर्न नसक्नु, सहकारी शिक्षाको अभाव र संस्थाप्रतिको प्रतिबद्धता अनुसार कार्य गर्न नसक्नु ठूलो चुनौति हो ।

सहकारी ऐन २०७४ र सहकारी नियमावली २०७५ को प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा समयको मागबमोजिम संशोधन र मापदण्ड, कार्ययोजना निर्माण र सोको कार्यान्वयनमार्फत सेवाको पहुँच, गुनासो व्यवस्थापन, सदस्यहरूको बचत सुरक्षा तथा हित संरक्षण, नियमन र नियन्त्रण, अनुगमन र स्वअनुशासनबीचको दूरी, गैर सदस्यहरूसँग कारोबार सञ्चालन, अपारदर्शी कारोबार आदि सहकारीका चुनौतिका रूपमा देखापरेका छन् ।

सन्दर्भसामग्री

सहकारी ऐन, २०७४
सहकारी नियमावली, २०७५
प्रमोदकुमार घिमिरे, सहकारी अवधारणा र लघुवित्त व्यवस्थापन ।
केशव बडाल, दिगो विकास लक्ष्यका लागि सहकारी ।
सहकारी सन्देशका विभिन्न अङ्कहरु ।
साकोस आवाज, नेफ्स्कुन, २०७६, ज्येष्ठ–श्रावण ।
नेफ्स्कुन तथा कास्कुनका विभिन्न प्रतिवेदनहरु एवम् सहकारी महासंघका प्रकाशनहरु ।

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको
चौधौँ वार्षिक साधारणसभा (२०८० साल मङ्सिर ३० गते शनिबार) मा सञ्चालक समितिको तर्फबाट
अध्यक्ष श्री भविश्वर घिमिरेज्यूबाट प्रस्तुत प्रतिवेदनः

'स्वरोजगार विकासको पूर्वाधार : धान्याञ्चल नै एकमात्र आधार' भन्ने मूल नारालाई आत्मसात् गरी स्थापना भएको धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको यस चौधौँ वार्षिक साधारण सभामा हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी उपस्थित हुनुभएका प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरु, विभिन्न सहकारी संस्था तथा अन्य निकायबाट पाल्नुभएका अतिथिहरु, सल्लाहकारहरु, कार्यसमितिका सदस्यहरु, लेखा सुपरिवेक्षण समितिका सदस्यहरु, विभिन्न उप-समितिका सदस्यहरु, सेयरधनी सदस्यहरु, पत्रकारहरु, कलाकारहरूलगायत उपस्थित सम्पूर्ण जनहरूमा सर्वप्रथम धान्याञ्चल साकोसको तर्फबाट यहाँहरु सबैमा हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरू,
आर्थिक समृद्धि र सामाजिक रूपान्तरणको मुद्दालाई सार्थक बनाउने उद्देश्यले २०६६ आषाढ ५ गते विधिवत् रूपमा धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को नाममा सदस्यका सुखदुःखमा सहभागी हुँदै यात्रारम्भ गरेको यस सहकारीले आफ्नो कार्यकालको १४ वर्ष सफलताका साथ सम्पन्न गरी आज यस सम्मानित साधारण सभामा आफूलाई प्रस्तुत गरेको छ । सहकारीको आदर्श इमानदारी र पारदर्शितालाई आत्मसात् गर्दै स्थापित यो सहकारी आजसम्म आइपुग्दा प्रचलित सिद्धान्त र मूल्यमान्यतामा कहीँकतै र कहिल्यै पनि विचलित नभई संस्थाको उद्देश्य र आदर्शलाई प्राप्त गर्न मन, वचन र कर्मले दत्तचित्त रही आएको विषयसमेत हाम्रा विगत र वर्तमानका क्रियाकलापबाट स्पष्ट छ । जम्मा १७ जनाबाट १,७०,००० रूपैयाँको सेयर पुँजी सङ्कलन गरी यस संस्थाको स्थापना गर्दै र विभिन्न आरोह-अवरोहको सामना गर्दै आज यो संस्था सहकारी क्षेत्रमा एक प्रतिष्ठित एवम् समुदायमा आधारित सहकारी संस्था बन्न सफल भएको छ । संस्थालाई यहाँसम्म ल्याइपुऱ्याउन योगदान गर्नुहुने सबैलाई स-सम्मान स्मरण गर्न चाहन्छु । मुलुकले आर्थिक समृद्धि, सामाजिक न्याय तथा गरिबी न्यूनीकरणका लागि सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रसहितको ३ खम्बे अर्थनीतिलाई प्राथमिकतामा राखेकाले सहकारी क्षेत्रको महत्त्व थप उजागर भएको सर्वविदितै छ । यो संस्था छरिएर रहेको पुँजीलाई एकीकृत गरी उत्पादन तथा सेवामूलक क्षेत्रमा लगानी गरेर सेयर सदस्यको जीवनस्तर उकास्ने र देशको अर्थतन्त्रमा समेत टेवा पुऱ्याउने मुख्य लक्ष्यका साथ अगाडि बढेको संस्था हो । संस्थाले सहकारीका मूल्य, मान्यता र सिद्धान्तहरूको अनुसरण गर्दै सदस्य सेवामा केन्द्रित भई सदस्यहरूलाई आवश्यक सेवा प्रदान गर्दै आएको कुरा यहाँहरूलाई अवगतै छ ।

२०७२ सालको भूकम्पले थिलोथिलो भएको अर्थतन्त्र केही मात्र सुध्रिने अवस्थामा आउँदै गर्दा लगातार तीन/चार वर्ष कोभिड तथा विश्व अर्थतन्त्रमा रूस र युक्रेनका कारणले देखिएको त्रासदीपूर्ण अवस्थाले उत्पन्न गराएको समस्याका बिच तरलताको अभावका कारण विभिन्न संस्थामा विभिन्न समस्याहरु देखिएका भए पनि यस संस्थामा सदस्यहरूको आकाङ्क्षालाई राम्रैसँग सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको र त्यसले यो संस्थाप्रतिको विश्वसनीयता अभिवृद्धि हुनुका साथै सेयरधनीज्यूहरूले संस्था दिगो रूपमा अगाडि बढेको महसुस गरेको सन्दर्भ पनि यहाँ स्मरणीय छ । समुदायमा पूर्ण रूपले केन्द्रित रहेर सञ्चालित यस संस्थाले सदस्यहरूको आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षको विकासमा सुरूवाती दिनदेखि नै विशेष योगदान गर्दै आएको कुरा यहाँहरूलाई विदितै छ । गुणस्तरीय वित्तीय सेवालाई प्रमुख लक्ष्य बनाई यस संस्थाले सदस्यहरूको सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर विभिन्न सुरक्षाका योजनाहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

विगत केही समयदेखि कोरोना महामारीले निम्त्याएको सङ्कटबाट मुक्त हुँदै गर्दा पुनः आर्थिक मन्दीको चपेटामा परिरहेको कुरा हामी सबैले अनुभव गरिरहेको विषय हो । यस परिस्थितिमा आर्थिक मन्दीको असरबाट विभिन्न सहकारी संस्था र सहकारीका सदस्यहरूसमेत प्रताडित बन्न पुगेको अवस्था छ । फलस्वरूप सहकारीका सदस्यको अधिकांश व्यवसाय तथा आर्थिक क्रियाकलाप करिब-करिब शून्यमा पुग्न गयो । किस्ता भुक्तान गर्न सक्ने अवस्था रहेन । यस अवधिमा यस संस्थाले आफ्ना सदस्यहरूमा परेको प्रत्यक्ष प्रभावको मूल्याङ्कन गर्ने काम गऱ्यो । आ.व. ०७९/८० मा समेत यसको प्रत्यक्ष असर पऱ्यो भने चालु आ.व.मा महामारीको व्यापक असर संस्था तथा सदस्यहरूलाई परि नै रहेको छ । त्यसपछि

इजरायल र हमासबिचको युद्धका कारण सिर्जित आर्थिक मन्दी एवम् देशभित्रै रूकुम, जाजरकोटमा गएको भूकम्पले समेत नेपाली अर्थतन्त्र र यहाँका वित्तीय संस्थाहरूलाई प्रभाव पारेकै छ । यस विषम परिस्थितिमा सबैले हातमा हात मिलाई एकताबद्ध रूपमा आइपर्ने हरेक खालका चुनौतिहरूलाई सामना गर्नुपर्ने बाध्यात्मक अवस्थामा हामी आइपुगेका छौं ।

आदरणीय सेयरधनी महानुभावहरू, अब म सहकारी अभियानसँग सम्बन्धित केही मुद्दाहरूलाई तथ्यगत ढङ्गले यहाँसमक्ष राख्न चाहन्छु ।

१) सहकारी ऐन २०७४ तथा नियमावली २०७५ ले नाफाको आधारमा सदस्यलाई बढीमा १८ प्रतिशत मात्र लाभांश दिन सक्ने स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरेको छ । वार्षिक नाफाबाट करपछि जगेडा कोषको व्यवस्था गरी अन्य ८ प्रकारका कोषमा कम्तीमा ५ प्रतिशत राख्नै पर्ने बाध्यात्मक नियमले सहकारीका सेयर सदस्यहरु मारमा परेको देखिएको छ । एकातिर धेरैवटा कोषको व्यवस्थाले तोकिएको प्रतिशतमा ठोस रकम वितरण गर्न अत्यन्त कठिन छ भने अर्कातिर फेरि पुनः ०८०/८१को बजेट मार्फत सहकारीलाई लगाइएको १०% को कर दर २०% पुन्याउनुले सहकारीप्रति राज्यको सकारात्मक सोच नभएको हो कि जस्तो देखिएको अवस्था छ । अतः यी दुवै विषयमा पुनरावलोकन गर्नु अपरिहार्य देखिन्छ ।

२) सहकारी ऐनले स्पष्ट व्यवस्था गरेतापनि ऋण असुली न्यायाधीकरण र कर्जा सूचना केन्द्र हालसम्म पनि सशक्त ढङ्गले अगाडि आउन नसक्नु विडम्बना मानिन्छ । सहकारीमा ऋण तिर्नको लागि आलटाल गर्ने, ऋण नतिर्ने बेथितीलाई न्यूनीकरण गर्ने यो व्यवस्था तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउन अति आवश्यक छ । सहकारीमा आई सहज ढङ्गले कर्जा लिने तर तिर्न लापरवाही गर्ने ऋणीलाई तत्काल कठघरामा ल्याउनको लागि ऐनले व्यवस्था गरेको प्रावधान तत्काल लागु हुनु पर्दछ । बैंकमा तिन महिनामा ऋण तिर्न नसक्दा जायजेथा गायब हुने तर सहकारीमा कर्जा लिएपछि आलटाल गर्ने प्रवृत्तिलाई निरूत्साहित गर्न सहकारी ऐन २०७४ ले व्यवस्था गरे बमोजिम कर्जा असुली न्यायाधिकरण मार्फत दण्डको व्यवस्था तत्काल सुरू गर्नपर्दछ ।

३) बचत केन्द्रित तथा सहर केन्द्रित सहकारीहरु सदस्यको बचत हिनामिना गर्ने, सहकारीको पुँजी अपचलन गर्ने जस्ता कार्यले समस्याग्रस्त बन्न पुगेका प्रशस्त घटनाहरु सार्वजनिक भएका छन् । फलस्वरूप सम्पूर्ण सहकारी क्षेत्र नै बदनाम हुनुका साथै विश्वसनीयतामा चुनौति थपिएको छ । सहकारी स्वनियमनमा सञ्चालन हुनुपर्दछ । यसका सम्पूर्ण सञ्चालक सदस्य र संस्थाको दायित्वप्रति पूर्ण उत्तरदायी हुनुपर्दछ । साधारण सभा मार्फत सदस्यको सक्रिय सहभागीताबाट वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा हुनुपर्दछ । तर, व्यवहारमा सबै सहकारीमा यो भइरहेको देखिंदैन । अर्कोतर्फ जनशक्तिको अभाव देखाई नियामक निकायले नियमित अनुगमन गर्न नसक्दा दिनप्रतिदिन सहकारीहरु समस्याग्रस्त भइरहेको अवस्था छ ।

४) सहकारी ऐन २०७४ मा एक व्यक्ति एक स्थानीय तहमा एकै प्रकृतिको एकभन्दा बढी सहकारीमा सदस्य भई कारोबार गर्न नपाउने कानुनी व्यवस्था गरियो । सोको कार्यान्वयनका लागि नियामक निकायले २०७७ आश्विनमा दिएको समयसीमा सकिनुपूर्व यस विषयमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा सो व्यवस्था खारेजीको लागि मुद्दा पर्न गयो । सहकारी क्षेत्रमा सबैभन्दा पेचिलो देखिएको यो विषयले सहकारीकर्मीको ध्यान खिंचेको छ भने मुद्दाको किनारा लागि नसकेको अवस्थामा थप अन्यौलता देखिएको छ । ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम दोहोरो सदस्यता अन्त्य गर्न सके मात्र धेरै बेथिती हट्न सक्दछन् ।

५) चर्को ब्याज, चक्रवर्ती ब्याज, साँवामै थप ब्याजजस्ता सहकारी ब्याजदरमा देखिएको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धालाई सन्दर्भ ब्याजदरले सम्बोधन गर्न खोजेको छ । यद्यपि सहकारीको मर्म तथा सिद्धान्त समेतलाई ख्याल गरी गलत प्रवृत्तिलाई निरूत्साहित गर्नुपर्ने देखिन्छ । सन्दर्भ ब्याजदरका सकारात्मक पक्षलाई सबैले आत्मसात् गर्नुपर्ने देखिन्छ । सहकारी ऐन २०७४ मा सन्दर्भ ब्याजदर लागु गर्न सकिने प्रावधान राखिएको हुँदा समितिले २०७६ सालमा पहिलोपटक सन्दर्भ ब्याजदर लागु गरी ऋणमा १६% भन्दा बढी लिन नपाउने निर्देशन दियो । पुनः २०७७ साल कार्तिक १५ गते देखि लागु हुने गरी उक्त सीमालाई १४.७५ लागु गरियो भने वित्तीय क्षेत्रमा देखिएको अस्वाभाविक तरलता देखाउँदै २०७८/११/१५ देखि लागु हुने गरी पुनः सन्दर्भ ब्याजदर समितिद्वारा १६% लागु गरियो । बैंक तथा वित्तीय संस्थामा छिटो छिटो परिवर्तन हुने तथा सहकारीमा परिवर्तन नहुने हुँदा पुँजी पलायन हुने खतरा बढेको देखिन्छ ।

६) हाल नेपालमा सञ्चालनमा रहेका ३१ हजार ७ सय ३४ सहकारीको अनुगमन गर्ने तथा कोपोमिस माध्यमबाट सबै

सहकारीका सेवा तथा सूचकाङ्क अद्यावधिक राख्ने गरी सहकारी विभागले द्रुत गतिमा कार्यान्वयन गरिरहेको छ । गएको आर्थिक वर्ष विभागले कोपोमिसको ढाँचामा परिमार्जन समेत गरेको छ । यस सहकारीले पनि कोपोमिस मार्फत कामहरु गर्दै आइरहेको छ । कोपोमिसको माध्यमबाट सहकारी सञ्चालन गर्दा थप प्रविधिमैत्री बनाउन तथा पारदर्शिता अपनाउन सकिने हुन्छ ।

७) सहकारी एकीकरण, जनसङ्ख्याको आधारमा सहकारीको सङ्ख्या निर्धारण जस्ता नियम पुनरावलोकन हुनु आवश्यक छ । हालसम्म जति सहकारी संस्था समस्याग्रस्त घोषित छन्, प्रायः आकारमा ठुला भएका नै देखिएका छन् । यस्तो हुँदाहुँदै किन हामी एकीकरण मार्फत ठुलो आकारको सहकारी बनाउने तर्फ जोड दिइरहेका छौं ? स्थानीय स्तरमा सामुदायिक भावनाले केन्द्रित सहकारीहरु स्वनियमनमा सञ्चालित देखिन्छन् । एकीकरणलाई प्रोत्साहन दिइरहँदा साना तर स्वनियमन राम्रा भएका प्रारम्भिक सहकारीहरु मारमा पर्ने देखिएको छ । सहकारी मर्म, सिद्धान्त पनि स-साना पुँजी एकत्रित गरी समुदाय हितका लागि सहकारी सञ्चालन गर्ने रहेको हुँदा विद्यमान कानुनमा केही पुनरावलोकन हुनु हामीले जरूरी ठानेका छौं । निरीक्षणका क्रममा स्वनियमनमा ठीक देखिएका सहकारीलाई प्रोत्साहन गर्दै समस्याग्रस्तलाई आवश्यक कारबाही गर्नु न्यायोचित हुने देखिन्छ ।

८) हाल लागु भइरहेका कानुनी दस्तावेजहरु :

क) संस्थाको विनियम २०७८

कार्यविधि नं. १	ऋण नीति २०७३ (पहिलो संशोधन २०७८)
कार्यविधि नं. २	मानव संशाधन व्यवस्थापन नीति २०७३ (पहिलो संशोधन २०७८)
कार्यविधि नं. ३	आर्थिक नीति २०७३ (पहिलो संशोधन २०७८)
कार्यविधि नं. ४	बाह्य ऋण नीति २०७८
कार्यविधि नं. ५	जोखिम व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण कार्यान्वयन नीति २०७८
कार्यविधि नं. ६	वार्षिक योजना तथा बजेट २०७८
कार्यविधि नं. ७	सेयर नीति २०७८
कार्यविधि नं. ८	नगद तथा सानो नगदी कोष व्यवस्थापन २०७८
कार्यविधि नं. ९	बैठक सञ्चालन कार्यविधि २०७८
कार्यविधि नं. १०	शिक्षा, तालिम र भ्रमण सञ्चालन कार्यविधि २०७८
कार्यविधि नं. ११	सूचना प्रविधि नीति २०७८
कार्यविधि नं. १२	बचत नीति २०७८
कार्यविधि नं. १३	विस्तारित मञ्च सञ्चालन कार्यविधि २०७८
कार्यविधि नं. १४	निर्वाचन नीति २०७८
कार्यविधि नं. १५	सङ्गठन तथा सामान्य नीति २०७८
कार्यविधि नं. १६	विद्युतीय प्रविधि (भर्चुअल) बैठक सञ्चालन कार्यविधि २०७८
कार्यविधि नं. १७	सदस्यतानीति २०७८
कार्यविधि नं. १८	संरक्षित पुँजी फिर्ता कोष वितरण कार्यविधि २०७८
कार्यविधि नं. १९	सुशासन नीति २०७३ (पहिलो संशोधन २०७८)

९) सहकारीमा सम्पत्ति शुद्धीकरण निर्देशन २०७४ लागु भई कार्यान्वयनको चरणमा छ । हरेक सदस्यले नियमित रूपमा सदस्य पहिचान फाराम भर्नुपर्ने हुन्छ । उक्त कार्यलाई कम्प्लायन्स अफिसर तोकी सोसम्बन्धी आवश्यक कामहरु नियमित रूपमा भइरहेको छ । सीमितस्रोत र साधनको उच्चतम प्रयोग गरी आएका सहकारीका लागि यी समस्त बाध्यात्मक परिस्थितिका बिच सहकारी क्षेत्र अघि बढिरहेको छ । विद्यमान कानुनी परिधिभित्र रही कार्य गर्न प्रारम्भिक सहकारीहरूमा थप चुनौति सृजना भएको छ ।

आदरणीय सेयरधनी महानुभावहरू,

संस्थाको आजसम्मको समग्र विकासमा तपाईँ सदस्यहरूको योगदान महत्त्वपूर्ण रहेको छ । बचत तथा ऋणको कारोबारबाट संस्थालाई यो उचाइमा पुऱ्याउन तपाईँ सदस्यहरूको भूमिका महत्त्वपूर्ण रह्यो । व्यापक रूपमा रोजगारको अवसर सिर्जना गर्ने, आयआर्जन बढाउने, राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माणमा टेवा पुऱ्याउने र आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासको सहकारी अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न तपाईँहरूमा सहकारीको सम्पत्ति भनेको मेरो सम्पत्ति हो, सहकारीको घाटा

नाफासँग मेरो पनि घाटा नाफा जोडिएको हुन्छ, त्यसैले सहकारी संस्थाले सञ्चालन गरेको व्यवसायलाई आफ्नो सम्झेर सोही अनुरूप समान धारणाको विकास गरिनुपर्दछ ।

नेपालको सहकारी आन्दोलनको सुरूवातलाई हेर्दा सर्वप्रथम २०१० सालमा कार्यकारी आदेशबाट सहकारी विभागको स्थापना भएको थियो । चितवन जिल्लामा बाढीबाट भएको क्षतिबाट पुनर्बासको व्यवस्था मिलाउन तथा कृषिकार्यलाई निरन्तरता दिन वि.सं २०१३ सालमा बखान ऋण समितिको रूपमा पहिलो सहकारी संस्था गठन भएको पाइन्छ । तत्कालीन अवस्थामा राप्ती दुनमा आएको बाढी पहिरोको कारण अस्तव्यस्त भएको बस्ती विस्तारका लागि अमेरिकी सहयोगको राप्ती दुन परियोजना लागु भई सुरूवात भएको पाइन्छ । तत्कालीन प्रधानमन्त्री बी.पी. कोइरालाको नेतृत्वमा बनेको प्रथम जननिर्वाचित सरकारको तर्फबाट सहकारी संस्था ऐन २०१६ जारी गरियो । यसबाट सहकारी संस्थाको स्थापना र विकासका लागि मार्ग खुला भयो । त्यसपछि २०१८ सालमा सहकारी नियम बनाइयो ।

नेपालको सहकारी विकासक्रमलाई तपसिल बमोजिम उल्लेख गर्न सकिन्छः

सहकारी विभागको स्थापना वि.सं. २०१०, २०१३ चैत्र २० मा स्थापित प्रथम सहकारी संस्था (वखान सहकारी संस्था), सहकारी संस्था ऐन, २०१६ तथा सहकारी संस्था नियमावली, २०१८ जारी, सहकारी प्रशिक्षण केन्द्रको स्थापना, २०१९, साझा संस्था ऐन, २०४१ तथा साझा संस्था नियमावली, २०४३ जारी, सहकारी ऐन, २०४८ तथा सहकारी नियमावली, २०४९ जारी, सहकारी विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको पुनः संरचना, २०६१, राष्ट्रिय सहकारी नीति, २०६९ जारी, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको स्थापना, २०६९ जेठ ५, सहकारी ऐन, २०७४ जारी २०७४, सहकारी नियमावली जारी २०७५ ।

यसैगरी नेपालको सहकारीलाई हेर्दा सहकारीको योगदान तपसिल बमोजिम रहेको छ :

- ❑ झन्डै ६७ प्रतिशत जनता कृषिमा आधारित रहेको, कृषि क्षेत्रको व्यावसायिक विकास र बजारीकरणमा सहकारीको योगदान रहेको ।
- ❑ कुल गार्हस्थ उत्पादनमा कृषिको योगदान करिब ३३.१ प्रतिशत ।
- ❑ राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा सहकारीको योगदान वृद्धि हुँदै ३ प्रतिशतभन्दा माथि पुगेको ।
- ❑ हाल मुलुकभर २० वटा विषयगत केन्द्रीय संघ, एक एकवटा राष्ट्रिय सहकारी बैंक र राष्ट्रिय सहकारी महासंघ, ७० वटा जिल्ला सहकारी संघ, २४१ वटा विषयगत सहकारी संघ क्रियाशील रहेका ।
- ❑ हाल देशमा रहेका ३१,३७३ प्रारम्भिक सहकारी संस्थामध्ये संघीय सरकारअन्तर्गत १२५, प्रदेश सरकारअन्तर्गत ६००२ र स्थानीय सरकारअन्तर्गत २३,७५९ सहकारी संस्था रहेका ।
- ❑ सहकारीमा कुल सदस्य सङ्ख्या ७३,८१,२१८ रहेकोमा महिलाको सङ्ख्या ४०,१९,३३४ (५६ प्रतिशत) तथा पुरूषको सङ्ख्या ३२,८८,८८४ (४४ प्रतिशत) रहेको ।
- ❑ सहकारीमार्फत ९३,७७१जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएका ।
- ❑ देशभरका सहकारीको कुल सेयरपुँजी ९४ अर्ब, १५ करोड रहेको ।
- ❑ बचत सङ्कलनतर्फ रू. ४ खर्ब, ७८ अर्ब, ०३ करोड तथा कुल ऋण लगानी रू. ४ खर्ब, २६ अर्ब, ३५ करोडरहेको ।
- ❑ सञ्चालक समितिमा महिलाको करिब ३४ प्रतिशत सहभागिता, महिला सशक्तीकरण र समावेशी विकासमा सहकारी क्षेत्रबाट उल्लेखनीय योगदान ।
- ❑ वित्तीय क्षेत्रमा सहकारी क्षेत्रको योगदान १७ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको अनुमान ।
- ❑ दसौं लाख जनतालाई उद्योग, व्यापार, पेशा, व्यवसायमार्फत अप्रत्यक्ष रोजगारी मिलेको ।
- ❑ सामाजिक, सांस्कृतिक र जनचेतनाको क्षेत्रमा अतुलनीय योगदान ।
- ❑ समस्याग्रस्त सहकारी १३० वटा, ११ वटा घोषित । (गौरी आयोगको प्रतिवेदनमा आधारित)

सहकारी अभियानको तहगत अवस्था
प्रारम्भिक सहकारी संस्था : ३१३७३
जिल्ला सहकारी संघ एवम् विषयगत जिल्ला संघ : ३२६
प्रदेशस्तरीय सहकारी संघ : ११
राष्ट्रिय सहकारी बैंक : ०१
केन्द्रीय सहकारी संघहरू : १८
राष्ट्रिय सहकारी महासंघ : ०५

सहकारी क्षेत्रमा देखिएका समस्या तथा चुनौतिहरू :

समस्याहरू : (स्रोत : आर्थिक सर्वेक्षण, २०८०)

- सहकारीको सिद्धान्त, मूल्यको परिपालना एवम् संस्थागत सुशासनको अभाव ।
- अर्थतन्त्रमा आएको सङ्कुचन र वित्तीय प्रणालीमा आएको अवरोधको असर ।
- अनुत्पादक क्षेत्रमा लगानी केन्द्रित ।
- सदस्यहरूको अपनत्वको अभाव ।
- बचत फिर्ताको चाप र ऋण असुलीमा समस्या ।
- नीतिगत एवम् कानुनी प्रावधानहरूको परिपालनामा उदासीनता ।
- दक्ष सिपयुक्त जनशक्तिको स्थायित्वको अभाव ।
- नीति, योजना र बजेट कार्यक्रमबीच असामञ्जस्यता ।
- फितलो सहकारी ऐन, नियम र निर्देशिकाका कारण दण्डहीनता ।
- सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको (सबै जिल्लामा कार्यालय नभएको, हाल ३८ जिल्लामा मात्र कार्यालय कायम रहेको) ।
- जनशक्ति उत्प्रेरणाको कमी, भौतिक तथा वित्तीय साधनको कमी ।
- सहकारी क्षेत्रमा दीर्घकालीन सोच र व्यावसायिक योजनाको कमी ।
- सहकारी सिद्धान्त, ऐन, नियम र विनियम पालनामा उदासीनताका कारण सहकारी नियमन र सुशासन कायम गर्नमा समस्या ।
- सहकारीका सदस्यहरूलाई सहकारिताको शिक्षा तथा ज्ञानको कमी ।
- सहकारी संस्थाहरूको प्रभावकारी नियमन गर्न कानुनको अभाव ।
- सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन तथा निरीक्षणको लागि जनशक्ति, साधनस्रोत र पूर्वाधारको अभाव ।
- सहकारी संघसंस्थाहरूमा उद्यमशीलता र व्यावसायिक क्षमताको कमी ।
- पुराना सहकारी संस्थाका सम्पत्ति तथा दायित्व फरफारकमा समस्या ।
- संघ, संस्था सञ्चालकहरूमा इमानदारिता तथा व्यावसायिकताको कमी ।
- सहकारी संघसंस्थाको कारोबारमा पारदर्शिताको अभाव ।
- सहकारी-सहकारीबीच अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा ।
- सहकारी संघसंस्थामा राजनैतिक प्रतिस्पर्धा र हस्तक्षेप ।
- सञ्चालक तथा कर्मचारीमा जिम्मेवारी र जबाफदेहितामा कमी ।

चुनौतिहरू :

- सहकारी क्षेत्रमार्फत सेवाको पहुँच तथा गरिबी निवारण ।
- नियमन, नियन्त्रण, अनुगमन र स्वःअनुशासनबीचको फराकिलो अन्तर ।
- सहकारीप्रतिको विश्वसनीयता र सदस्यहरूको बचत सुरक्षा तथा हित संरक्षण ।
- सीमित भौतिक तथा मानवीय स्रोतबाट व्यापक क्षेत्रको जिम्मेवारी पूरा गर्नुपर्ने ।
- सहकारी क्षेत्रमा गैर सदस्यसँग कारोबारसञ्चालन र अपारदर्शी कारोबार ।
- सीमित जनशक्ति र नवशक्तिशाली संस्थाहरूको व्यवस्थापनबीचको तादात्म्यता ।
- सरकारी, सहकारी, गैरसरकारी क्षेत्रबीचको समन्वय र सहकार्य ।
- सदस्यहरूको सङ्ख्या र सहकारी शिक्षा/क्षमता अभिवृद्धिबीचमा रहेको खाडल ।
- सहरी क्षेत्रमा बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरूको नियमन ।

सहकारीको विश्व इतिहासलाई नियाल्दा युरोपमा भएको औद्योगिकीकरण र तत्समयमा त्यहाँ देखापरेको मजदुर तथा उद्योगपतिबीचको असमानताका जगमा सन् १८४४ मा बेलायतको धागो कारखानामा काम गर्ने (जुलाहा) मजदुरहरूले एक एक पाउन्ड जम्मा गरी रोजडेल इक्युटेबल पायोनियर्स सोसाइटी नामक उपभोक्ता सहकारी भण्डार गठन गरेसँगै सहकारी आन्दोलनको सुरूवात भएको पाइन्छ । सहकारीको विश्व इतिहासलाई नियाल्दा जर्मनबाट बचत तथा ऋण सहकारी, डेनमार्कबाट दुग्ध सहकारी, जापान र इजरायलबाट कृषि सहकारी आन्दोलनको सुरूवात भएको देखिन्छ । सहकारीका प्रवर्तक (Father of Coopertive) भनेर चिनिने च्यदभचत इधभल सँगै विश्व इतिहासलाई हेर्ने हो भने सन् १८४४ मा वेलायतको रोचडेल सहरको कपडा कारखानामा काम गर्ने एकजना महिलासहित २८ जना श्रमिकद्वारा एक एक पाउण्डका दरले सेयर उठाई स्थापना गरेको 'रोचडेल इक्विटेबल पायोनियर्स सोसाइटी' लाई नै विश्वको पहिलो सहकारीको रूपमा लिइएको छ । जुन उपभोक्ता पसलका रूपमा स्थापना भएको थियो जसले बेलायतको मात्र नभई विश्वका अन्य मुलुकहरूमा महत्त्वपूर्ण प्रभाव पार्न सफल भयो । बचत तथा ऋण सहकारीको बिकासक्रम हेर्ने हो भने सन् १८४९ मा जर्मनीबाट यसको सुरूवात भएको पाइन्छ । यहुदी साहुमहाजनहरूको चर्को शोषणबाट मुक्ति पाउन F.W. Raiffeisen जस्ता व्यक्तिहरूको प्रयासमा सन् १८४९ मा जर्मनीमा Union in Aid of Impowerished Farmers नामक संस्था स्थापना भयो यो नै पहिलो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था हो । सन् १८४४ मा बेलायतबाट सुरू भएको विश्व सहकारी अभियान आज २०२४ सम्म आइपुग्दा करिब १ अर्ब ९२ करोड सेयर सदस्यका साथ निरन्तर अगाडि बढेको छ भने विश्वका धेरै देशले सहकारी पद्धतिलाई अवलम्बन गरी अर्थतन्त्रको विकास गरेको देखिन्छ । यिनै उपलब्धिलाई आधार मानेर सन् २००९ मा संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभाले सन् २०१२ लाई अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी वर्ष घोषणा गरेको थियो ।

विश्वका धेरै मुलुकहरूले सहकारीका माध्यमबाट गरिबी न्यूनीकरण गर्दै देशको आर्थिक विकासमा उल्लेखनीय योगदान गरेको विषयमा, नेपालजस्तो न्यून आर्थिक वृद्धिदर भएको मुलुकले पनि गरिबी न्यूनीकरणका लागि सहकारीको व्यावसायिक प्रयोगमा जोड दिनु अपरिहार्य भएको छ । सहकारी क्षेत्रलाई राज्यले एउटा प्रमुख आर्थिक स्तम्भको रूपमा स्वीकार गरेको छ । मुलुकभरि सहकारी संघ/संस्थाले गरिबी न्यूनीकरणका लागि महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेका छन् । जनचेतना, महिला सशक्तीकरण, सामूहिक वातावरण, हाम्रो भन्ने भावना आदिको विकासमा सहकारीको योगदान उल्लेखनीय रहेको छ । वर्तमान समयमा अर्थतन्त्रमा महत्त्वपूर्ण स्थान ओगट्न सफल हुँदै आएको सहकारी क्षेत्रको सहभागिताबिना राष्ट्रिय अर्थतन्त्र बलियो हुन सक्दैन । नेपालको सहकारी अभियान हेर्ने हो भने यसको सञ्जाल देशका सबै जिल्लामा पुगिसकेको छ । विशेष गरी ग्रामीण भेगका महिला, सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा समेत पिछडिएका समुदायको क्षमता विकास तथा नेतृत्व विकासका साथसाथै आर्थिक विकासमा समेत उल्लेखनीय योगदान दिन सहकारी अभियान सफल भएको देखिन्छ । आज सहकारी अभियानले देशको वित्तीय क्षेत्रमा १८ प्रतिशतको योगदान, कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा ३ प्रतिशतको योगदान र ९३७६१ हजार बढी व्यक्तिहरूलाई प्रत्यक्ष रोजगार दिन सफल भएको छ भने लाखौँ व्यक्तिहरूलाई स्वरोजगारको अवसर प्रदान गरेको छ । राज्यले सहकारी क्षेत्रलाई पनि अर्थतन्त्रको तीन खम्बामध्ये एक आधारस्तम्भको रूपमा स्वीकार गर्नाले पनि सहकारी अभियानको महत्त्व उजागर भएको छ । नेपालको संविधान २०७२ भाग ४ अन्तर्गत राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व अन्तर्गत निर्देशक सिद्धान्तमा "सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहभागिता तथा विकासमार्फत उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालनद्वारा तीव्र आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै दिगो आर्थिक विकास गर्न तथा प्राप्त उपलब्धिहरूको न्यायोचित वितरण गरी आर्थिक असमानताको अन्त्य गर्दै शोषणरहित समाजको निर्माण गर्न राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर, स्वतन्त्र तथा उन्नतिशील बनाउदै समाजवाद उन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्ने राज्यको आर्थिक उद्देश्य हुनेछ" भन्ने व्यहोरा उल्लेख छ । यसबाट राज्यद्वारा सहकारी अभियानले हालसम्म प्राप्त उपलब्धिलाई सम्मान गरेको स्पष्ट हुन्छ भने आउँदा दिनमा पनि राज्यको आर्थिक नीति सहकारीमैत्री हुने विश्वासगर्न सकिन्छ । नेपालमा पहिलो पटक २०१३ चैत्र २० गते बखानपुर ऋण सहकारी स्थापना भएको दिनलाई सहकारी स्थापना दिवसको रूपमा लिइन्छ । स्मरणीय छ, अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी वर्ष सन् २०१२ मा मेक्सिकोमा भएको महासम्मेलनमा अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघ क्ष्ऋब्ले पनि सहकारी व्यवसायलाई आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक विकासका साथसाथै थप पर्यावरणीय सुरक्षाको लागि पनि हुनुपर्छ भनी निर्क्यौल गरेको छ ।

आदरणीय सेयरधनी महानुभावहरू,

तपाईँ हामी सबै मिलेर पारस्परिक सहयोगको भावनालाई व्यवहारमा ल्याई कार्य गर्दै गएमा भविष्यमा यस संस्थाको प्रगति गर्न सम्भव हुने कुरा निर्विवाद छ । सहकारी संस्थामा आबद्ध हुनेहरूले नियमित रूपमा बचत गर्ने कार्यक्रमलाई महत्त्वपूर्ण कार्य हो भनी मनन गर्न आवश्यक छ । संस्थाको आय-व्यय लेखा परीक्षण सम्बन्धमा निर्वाचित लेखा समितिबाट आन्तरिक लेखा परीक्षण र वार्षिक रूपमा अधिकार प्राप्त लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गरी आय-व्ययको विस्तृत विवरणको प्रतिवेदन यही पुस्तिकामा उल्लेख गरिएको छ । संस्थालाई अझ बढी पारदर्शी संस्थाको रूपमा विकास तथा विस्तार गर्न हाम्रो र राम्रो नमुनायोग्य संस्था बनाउनका लागि सम्पूर्ण सेयरधनी महानुभावहरूको बराबर योगदान हुने हुँदा आ–आफ्नो क्षेत्रबाट राय सुझाव सल्लाह साथै संस्थाको सम्पूर्ण कारोबार सफ्टवयेरबाट सञ्चालित भएको हुँदा निश्चिन्त रूपमा आफ्नो सम्पूर्ण आर्थिक कारोबार यस संस्थाबाट सञ्चालन गर्नु हुन म हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

अब म सञ्चालक समितिको तर्फबाट संस्थाको २०७९/२०८० को प्रगति समीक्षा, समग्र आर्थिक कारोबार, चुनौति तथा समस्याहरू, संस्थाका नीति, संस्थाले हासिल गरेका उपलब्धिहरू र भावी कार्ययोजना तथा प्रस्तावहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. **सञ्चालक समितिका नियमित वैठक तथा निर्णयहरू**

संस्थाका नियमित कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याउन, कार्यक्रम विकास एवम् विभिन्न कार्यक्रमहरूको समीक्षा गर्दै आवश्यकताबमोजिमका अल्पकालीन/दीर्घकालीन रणनीति तयार गर्दै अगाडि बढ्ने गरिएको र बैठकमा सकेसम्म सबै विभागीय प्रमुखहरु तथा सल्लाहकारहरूसमेतलाई आमन्त्रण गरी बैठक सम्पन्न गर्ने गरिएको छ । ऐनमा प्रत्येक ४५ दिनमा नबढ्ने गरी बैठक बस्नुपर्ने व्यवस्था भए पनि यस आ.व. २०७९/८० मा सञ्चालक समितिका जम्मा १२ वटा बैठक सम्पन्न भएका छन् । साथै उपसमितिहरूको बैठक प्रत्येक ३/३ महिनामा बस्ने गरेको छ भने यस आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कर्जा उप समितिका १४ वटा बैठकसम्पन्न भएका छन् । त्यसैगरी यस आर्थिक वर्षमा लेखा समितिका चारवटा बैठक सम्पन्न भएका छन् ।

२. **वार्षिकोत्सव कार्यक्रम सम्पन्न**

संस्थाको १४ औं वार्षिकोत्सव कार्यक्रम मिति २०८० असार ५ गते काठमाडौँमा सम्पन्न गरिएको थियो । कार्यक्रममा सल्लाहकार, संस्थाका सेयर सदस्य एवं शुभेच्छुकहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

३. **प्रविधिमैत्री सेवा सञ्चालन**

परिवर्तित समयको मागसँगै संस्थालाई प्रविधिमैत्री बनाउने क्रममा यस आ.व. भित्र मोबाइल एप र एस.एम.एस. मोबाइल बैंकिङको सुरूवात गरिसकिएको छ भने एटिएम तथा खल्ती एकाउन्टमार्फत सदस्यहरूलाई थप सुविधा दिनका लागि कार्यालय तथा कर्मचारी व्यवस्थापन थप सुदृढ गरिनेछ । अर्थात् कर्मचारीलाई थप प्रविधिमैत्री बनाउनको लागि प्रशिक्षण कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।

४. **सदस्यता**

संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्रका प्रत्येक घर परिवारबाट कम्तीमा एक सदस्य बनाउने नीति लिँदै आएको छ र यही नीतिअनुरूप नयाँ सदस्यहरूलाई सदैव स्वागत गर्दै आएको पनि छ । विगत वर्षहरूमा जस्तै यस आर्थिक वर्षमा पनि संस्थाको उदार नीतिबमोजिम नै विशेष गरी न्यून आय भएका कार्यक्षेत्रभित्रका व्यक्तिहरूलाई १० देखि १०,००० कित्ता बराबरको सेयर दिन सकिने व्यवस्था गरिएको छ । गत आ.व. २०७८/२०७९ को अन्तसम्ममा जम्मा ५८७ जना सदस्यता रहेकोमा सो सङ्ख्या यस आ.व. २०७९/२०८० को आषाढ मसान्तसम्म आइपुग्दा सो सङ्ख्या ६०७ पुगेको छ । यसमध्ये महिलाको सङ्ख्या ३७७ छ भने पुरूषको सङ्ख्या २३० रहेको छ । सेयर सदस्य सङ्ख्या क्रमिक रूपमा वृद्धि गर्दै २०७९/२०८० को अन्तसम्ममा १००० पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएकोमा यस वर्ष विविध कारणले अपेक्षाकृत सङ्ख्या पुऱ्याउन सकिएको छैन । आ.व. ०८०/८१ मा ८०० सदस्य पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएको छ ।

५. **सेयरपुँजी**

सेयर पुँजी आ.व. २०७३/२०७४ मा १,८२,५५,०००/- रहेकोमा आ.व. २०७४/२०७५ को अन्त्यसम्म आइपुग्दा केही सेयरधनीले आर्थिक अवस्था देखाई सेयर फिर्ता गरेकाले सेयर रकम घट्न गई १,६७,२६,२००/-, आ.व. २०७५/२०७६ को अन्त्यसम्म आइपुग्दा करिब ३० प्रतिशत (रू. ४९९,८४००/-) ले वृद्धि भई रू. २,१७,२४,६००/- पुगेको र २०७६/२०७७ को अन्त्यसम्म आइपुग्दा २,५१,५६,२००/- अर्थात् अघिल्लो वर्षको तुलनामा १५.८० प्रतिशतले बढेको थियो । त्यसैगरी

आ.व. २०७७/२०७८ को अन्तसम्ममा सेयर पुँजी रू. २,७०,९२,२००/- पुगेको थियो भने २०७८/२०७९ को अन्तसम्ममा सेयर पुँजी रू. ५ करोड पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएकोमा सेयरपुँजी जम्मा २,८५,३८,८००|०० भएको थियो भने २०७९/२०८० मा रू. ४ करोड पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएकोमा आर्थिक मन्दीलगायत विभिन्न कारणले जम्मा रू. २,९४,४८,६००/- सेयरपुँजी पुगेको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा सेयर पुँजी रू. ३ करोड पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएको छ ।

६. नियमित बचत

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले सदस्यहरूलाई सदैव बचत गर्न उत्प्रेरित गर्दै आएको छ । बचत नै उनीहरूको सुरक्षित र सुखद भविष्यको आधार हो । सदस्यहरूलाई आफ्नो सुविधा र आवश्यकता अनुसार बचत योजना छनोट गर्न सहज होस् भनी संस्थाले विभिन्न प्रकारका बचत योजनाहरु सञ्चालन गरेको छ र सोहीबमोजिम विगत लामो समयदेखि आवधिक बचत, बाल बचत, गृहिणी बचत, जेष्ठ नागरिक बचत, स्वेच्छिक बचत, नारी बचत, अपाङ्ग बचत, धान्याञ्चल सुपर बचत, प्रिमियम बचत, खुत्रुके बचत आदिमार्फत पनि बचत गर्न सक्ने प्रावधान बनाइएको छ । सहकारी संस्थाको मूल मर्म भनेको नै नियमित तथा आवधिक बचत भएकाले सदस्यहरूमा अनिवार्य बचत गर्ने बानी पार्नुपर्ने चुनौतिका बिच पनि संस्थाले आ.व. २०७९/८० मा रु ७,७७,१४,७१९/१० बचत गर्न सक्षम भएको छ जुन रकम अघिल्लो वर्षको तुलनामा ५.०७ प्रतिशतले कमी हुन गएकोले नियमित मासिक बचत गर्ने सदस्यलाई अन्य बचत खाता अर्थात् धान्याञ्चल सुलभ वा आवधिक खातामा परिवर्तन गर्नको लागि मौका दिइनेछ । स्वैच्छिक बचतमा ७ प्रतिशत ब्याजदर प्रदान गरिँदै आएकोमा यस वर्ष पनि सोही ब्याजदरलाई निरन्तरता दिइनेछ भने अनिवार्य बचतमा ९% ब्याजदरको विगतको प्रावधानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

७. कर्जा लगानी तथा कर्जा असुली

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कर्जा लगानी रू. १७,५०,००,०००/- लक्ष्य राखिएकोमा जम्मा १२,९४,३३,०५९/१७ पुगेको छ भने अघिल्लो वर्षको तुलनामा १,८०,७४,६८८/०२ ले कमी भएको अर्थात २६.०३%ले कमि भएको देखिन्छ भने लक्ष्य अनुसार ४,५५,६६,९४०/८३ ले कमी छ । कर्जा असुलीतर्फ निर्देशानुसार उठ्न नसकेको ऋणलाई गत श्रावणदेखि नै बारम्बार ताकेता गरी उठाउनका लागि पहल गरिएकोमा सफलता मिलेको छ । सदस्यहरूको आवश्यकताअनुसार कर्जाको सीमा बढाउँदै लैजान नियमित मासिक बचत, सेयर खरीद तथा कर्जाका दैनिक, मासिक किस्ता तथा एकमुष्ट चुक्ता गर्ने बानी पार्नु जरूरी भएकाले उक्त कार्यलाई नियमित र अनिवार्य गरी लागु गरिनेछ र कर्जा लगानी आ.व. २०८०/०८१ मा रू. १३,००,००,०००/- पुऱ्याइने लक्ष्य राखिएको छ । कर्जा लगानीतर्फ गएको आ.व. मा गरिएको निर्णयलाई परिवर्तन गरी सामूहिक धन जमानत तथा धितो जमानतमा मात्र सञ्चालक समितिको परामर्शमा ऋण प्रवाह गर्ने नीतिलाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ । कर्जा प्रवाह गर्दा दैनिक तथा मासिक भुक्तानी प्रक्रियालाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ भने धितो प्रकृयाद्वारा ऋण प्रवाह अघि बढाउने कार्य सुरू भइसकेकोले यसलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

८. सेयर लगानी

सि.नं.	बिबरणहरू	२०८० आषाढ मसान्तको रू.
शेयर लगानी		
१	जिल्ला सहकारी संघ लि.	१०,०००.००/-
२	प्रभु (हब) कोअपरेटिभ सर्भिस लि	१००,०००.००/-
३	महेन्द्र नारायण निधि मेमोरियल स्वा.स.संस्था लि.	१११,०००.००/-
४	राष्ट्रिय सहकारी बैंक लिमिटेड (एनसिबिएल)	१०,०००.००/-
५	नेपाल बचत तथा ऋण के.स. संघ लि. (नेफ्स्कुन)	१,११२,४००.००/-
६	नेपाल सहकारी बैंक लि.(प्रस्तावित)	१००,०००.००/-
७	काठमाण्डौ बचत तथा ऋण स. संस्था लि. (कास्कुन)	३५५,०००.००/-
	जम्मा रू.	**१,७९८,४००.००/-**

९. सहकारी अभिमुखीकरण कार्यक्रम

संस्थाको दिगो विकासको मूल आधारका रूपमा सहकारी शिक्षा तथा तालिमलाई लिइएको छ । सदस्यहरु, कर्मचारी र सञ्चालकहरूलाई नियमित तालिम सञ्चालन गर्ने गरी संस्थाले भौतिक पूर्वाधारको विकास गर्ने र संस्थाका योजनाहरु प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न दक्ष जनशक्तिका साथमा संस्था र सहकारीप्रतिको साझा बुझाइ सदस्यहरूका बिचमा कायम गराउन र शिक्षा तथा तालिमकै माध्यमबाट सदस्यहरूलाई सुसूचित गराउन निरन्तर शिक्षा तथा तालिमका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ, साथै यस आ.व मा राष्ट्रिय सहकारी महासंघ, नेफ्स्कून तथा कास्कुनद्धारा

सञ्चालित विभिन्न तालिममा संस्थाका भविश्वर घिमिरे, कृष्ण प्र. अधिकारी, तेज बहादुर पन्थी, सञ्चालक प्रकाश घिमिरे, उर्मिला पराजुली, विष्णु पराजुली, राधा घिमिरे, राकेश कुमार लामा लगायतले सहभागिता जनाई सहकारी सम्बन्धी विभिन्न विषयमा तालिम प्राप्त गर्नुभएको थियो भने कर्जा सम्बन्धमा संस्थाका व्यवस्थापक अमर पन्थीले सहभागिता जनाई प्रशिक्षित हुनुभएको थियो । सेयरधनीहरूलाई संस्थाप्रति बढीभन्दा बढी जागरूक बनाउने उद्देश्यले संस्था स्थापनासँगै सहकारी विज्ञमार्फत पटक पटकविभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरिएकोमा आउँदा दिनहरूमा समेत यस्ता कार्यक्रमहरूलाई थप निरन्तरता दिइने छ ।

१०. सदस्य तथा कर्मचारी हितकोषको स्थापना

सदस्यहरूको सर्वाङ्गीण हित नै सहकारी संस्थाको मुख्य सिद्धान्त हो । संस्थाले सञ्चालन गर्ने हरेक कार्यक्रमहरु सदस्यहरूको आवश्यकता र हितलाई मध्यनजर गरेर सञ्चालित हुनुपर्ने कुरामा बढी जोड दिइएको छ । आ.व. ०७८/७९ देखि जन्मदेखि मृत्युपर्यन्तसम्मको सारथी सहकारी हुनुपर्छ भन्ने मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै सदस्य तथा कर्मचारी हितकोष परिचालन कार्यविधि २०७८ सञ्चालक समितिले बाह्रौं साधारण सभाबाट पारित गरी लागु गरिएको छ । यो कार्यविधि लागु भएसँगै सदस्यको हकमा सदस्य बनेको ३ वर्षपछि र कर्मचारीको हकमा सेवा अवधि ५ वर्ष पूरा गरेपछि लागु हुने गरी निम्न सुविधाहरु उपलब्ध गराइनेछः

- ❑ महिला सदस्य सुत्केरी हुँदा सुत्केरी स्याहारका लागि रू. २०००।– (अक्षेरूपी दुई हजार रूपियाँमात्र) उपलब्ध गराउँदै आएकोमा यहि आर्थिक बर्षदेखि रू. ३०००/– उपलब्ध गराईने छ ।
- ❑ सेयर सदस्यको मृत्यु भएमा काजक्रिया खर्चस्वरूप रू. २०,०००।– (अक्षरूपी बिस हजार रूपियाँमात्र) उपलब्ध गराउने ।
- ❑ कर्मचारीको मृत्यु भएमा काजक्रिया खर्चस्वरूप रू. २५,०००।– (अक्षेरूपी पच्चिस हजार रूपियाँमात्र) उपलब्ध गराउने ।
- ❑ संस्थामा आबद्ध सदस्य तथा कर्मचारी जुनसुकै कारणले पनि दुर्घटनामा परी अङ्गभङ्ग भई अस्पतालमा भर्ना भएर उपचारका लागि १ वर्षभन्दा बढी खर्चिनुपरेमा रू. १५,०००।– (अक्षेरूपी पन्ध्र हजार रूपियाँमात्र) चिकित्सकको सिफारिसअनुसार उपलब्ध गराउने ।

११. आयमा वृद्धि

विगत ८ वर्षदेखि संस्था अपेक्षाकृत नाफा उन्मुख भइरहेकोमा आगामी दिनमा संस्थालाई अझ बढी नाफा उन्मुख बनाई सेयरधनीहरूलाई लाभांश वितरण गरिने कार्यमा संस्थाका विभिन्न सेवाहरु Remittance, E-Sewa, Recharge, Internet Banking जस्ता सेवाहरूमार्फत पनि अघि बढाइने छ । संस्थाका विभिन्न सेवाहरूमार्फत सदस्यहरूलाई दैनिक जीवनमा आइपर्ने विभिन्न सेवाहरु सुचारू गर्ने कार्य प्रारम्भ भइसकेको छ ।

१२. कोष व्यवस्थापन

संस्थाको उन्नति, प्रगति र गतिशीलताको लागि कोष परिचालन एवम् व्यवस्थापनको अहम् भूमिका रहने हुँदा कोषको लक्ष्यअनुरूप सहकारी शिक्षा, सामाजिक उत्तरदायित्व तथा संस्था स्थितीकरण र सहकार्यमूलक अध्ययन अवलोकन भ्रमण आदि गतिविधिहरु केही वर्षदेखि गर्न नसकिएकोमा आर्थिक मन्दीलगायत विभिन्न क्षेत्रमा देखापरेका समस्याहरु समाधान हुनासाथ सञ्चालन गरिने छ ।

१३. व्यक्तिगत बचत खाता

संस्थाले आफ्ना सदस्यहरूका लागि नियमित मासिक बचत, स्वैच्छिक बचत, आवधिक बचत तथा महिला, बाल, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्ग, शैक्षिक बचतजस्ता विभिन्न खाताहरु सञ्चालनमा ल्याएको विदितै छ । यी विभिन्न खाताहरूलाई आगामी वर्षहरूमा समेत थप प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयनमा ल्याउनको लागि कर्मचारीलाई प्रशिक्षण मार्फत क्षमतामा विकास गरी सदस्यलाई प्रोत्साहन गर्न सक्ने बनाइने छ ।

१४. सूचनामूलक प्रकाशनको निरन्तरता

धान्याञ्चल दर्पण, Leaflet, भित्रेपात्रो, गोजीपात्रो आदिको प्रकाशनबाट संस्थाका गतिविधिको सूचना प्रवाह गरी संस्थाको गरिमालाई उँचो बनाएको सर्वत्र महसुस भएको सन्दर्भमा सोलाई निरन्तरता दिँदै आगामी दिनमा पनि यस्ता कार्यक्रमलाई थप निरन्तरता दिइनेछ । आगामी वर्षहरूमा पनि स्मारिका, Leaflet, गोजी पात्रो, डायरी तथा Website जस्ता माध्यमबाट उक्त कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले निरन्तरतादिइनेछ ।

१५. कार्यालय व्यवस्थापन

कार्यक्षेत्रलाई थप प्रविधिमैत्री तथा समय सापेक्ष बनाई Corporate Culture को रूपमा विकसित गर्ने कामलाई

प्रभावकारी ढङ्गले अघि बढाइने छ । संस्थालाई व्यवस्थित र प्रतिस्पर्धी बनाउनका लागि आगामी वर्ष थप दक्ष कर्मचारीको व्यवस्थासँगै उनीहरूलाई संस्थाप्रति थप जिम्मेवार र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ । कार्यक्षेत्रमा देखिएका समस्या तथा भौतिक सामग्रीको यथोचित व्यवस्थापन तथा Physical Counting मार्फत संस्थाको सम्पत्तिलाई थप व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई कर्मचारीलाई थप जिम्मेवार बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६. मानव संसाधन विकास

जबसम्म संस्थाले बनाएका योजनाहरु कार्यन्वयन गर्न सक्षम प्रविधिहरूको प्रयोगमा दक्ष जनशक्ति तयार हुँदैन तबसम्म संस्थाले गतिशीलता प्राप्त गर्न सक्दैन । प्रभावकारी कार्यसम्पादन नहुँदा संस्थाको लक्ष्य र उद्देश्य पूरा हुन नसक्ने भएकाले कर्मचारी प्रशासन नीतिमा समेत आवश्यक संशोधन गरिएको छ । वर्षैपिच्छे कार्ययोजना तयार गरी प्रत्येक कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने, त्रैमासिक रूपमा कर्मचारीको स्वमूल्याङ्कन गर्ने र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनकै आधारमा कर्मचारीहरूलाई पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइने यस अघिको निर्णयलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१७. सदस्य लक्षित अन्य प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू

क) सामाजिक सेवा कोषको थालनी

सामाजिक सेवा कोष बापत ०७३/०७४ देखि शुरू गरिएको रू.२०० लाई छुट्टै कोषको व्यवस्था गरी भविष्यमा सेयरधनीका सन्ततिलाई आइपर्ने कडा रोग, प्रसुति, प्राकृतिक प्रलयजस्ता शीर्षकमा खर्च गरिनुका साथै सोको दायरालाई बृहत् बनाई अगाडि बढाइएको छ । साथसाथै सेयरधनी, सेयरधनीका सन्तति तथा बुवाआमाको निधनमा दाहसंस्कार खर्च रू. ७५००/- दिइ आएकोमा संस्थाको समृद्धिसँगै आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने गरी उक्त रकमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।गत वर्ष यस कोषमा रू. ३५४,७५०।- पुगेको थियो भने यस वर्षको अन्तसम्ममा जम्मा रू. ३८८५५०/- .पुगेको छ ।

ख) स्वास्थ्य शिविर

स्वास्थ्यसम्बन्धी विशेषज्ञ डाक्टरसँग परामर्श गरी शिविर सञ्चालन गर्ने लक्ष्य लिएकोमा COVID-19 को महामारीका कारणले उक्त कार्यक्रम विगत वर्षहरूमा सम्पन्न गर्न नसकिएको र स्थिति सहज हुनासाथ आगामी वर्ष महेन्द्रनारायण निधि अस्पतालमा यस संस्थाको पनि सेयर रहेको हुनाले उक्त अस्पतालसँग समन्वय गरी स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनसम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले अगाडि बढाइने छ ।

ग) रक्तदान कार्यक्रम

संस्थाको आफ्नो वार्षिक उत्सव तथा विभिन्न अवसर पारेर रक्तदान कार्यक्रमको आयोजना गर्ने लक्ष्य लिए अनुरूप विगत वर्षहरूमा जस्तै यस आ.व. मा पनि विभिन्न अवसर पारेर रक्तदान कार्यक्रमको आयोजना गरी सामाजिक उत्तरदायित्व निर्वाह गर्ने र व्यापक सहभागिता जुटाई संस्थाको प्रचारप्रसार गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएकोमा त्यसप्रकारका कार्यक्रमहरूलाई आगामी वर्षहरूमा समेत सामाजिक उत्तरदायित्वका रूपमा लिई निरन्तरता दिइनेछ ।

घ) सम्मान कार्यक्रम

विगत आ.व.हरूमा जस्तै आगामी आर्थिक वर्षहरूमा पनि संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रका विभिन्न व्यक्तित्वहरूलाई विभिन्न विधामा दिएका सम्मानलाई विस्तारसहित निरन्तरतादिईनुका साथै यसै आ.ब. देखि लागु हुने गरि थप नयाँ विधा एक आर्थिक वर्षमा एक पटक पनि बचत फिर्ता नगर्ने ५०,००० भन्दा माथि ३ ठूला वचत कर्तालाई सम्मान गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिएको छ । SEE तथा +२ तर्फ उत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने २ जना, सहकारी क्षेत्रमा उत्कृष्ट काम गर्ने सेयरधनी, बचतकर्ता, ऋणी तथा यस संस्थाको सेयर धनी भई विभिन्न क्षेत्रमा काम गरी विशिष्टता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरु तथा कार्य सम्पादनका आधारमा उत्कृष्ट कर्मचारीलाई सम्मान गर्ने कार्यलाई यसै साधारण सभा मार्फत निरन्तरता दिइनेछ ।

ङ) बिमासम्बन्धी प्रावधान

संस्थाले आफ्ना सेयरधनीको सेयर रकमलाई सुरक्षित गर्न तथा सेयरधनी र सेयरधनीका सन्ततिहरूको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै राष्ट्रिय स्तरमा बिमा कम्पनी तथा सरोकारवालाहरु/विज्ञहरूसँग समन्वय गरी सुरक्षित बिमा प्रक्रियालाई अगाडि बढाइनेछ । यसबाट संस्थाको आयमा वृद्धि हुनुका साथै सुरक्षित लगानीको थप सुनिश्चितता

देखिने छ । संस्थाका कर्मचारी, सञ्चालक एवम् सदस्यहरूको बिमासम्बन्धी कार्य प्रारम्भ भइसकेको छ ।

च) सांस्कृतिक कार्यक्रम

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको गरिमालाई उच्च बनाई साख अगाडि बढाउनको लागि संस्था अन्तर्गत रहेको सांस्कृतिक विभागलाई थप मजबुत बनाई विगतमा गर्दै आएको तिज विशेष कार्यक्रम, देउसी भैलोजस्ता कार्यक्रममार्फत संस्थालाई थप सशक्त बनाउन पहल गरिएकोमा विगत केही वर्ष कोरोना लगायत आर्थिक मन्दीले गर्न नसकिएकोमा आगामी दिनमा यस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

छ) सामाजिक उत्तरदायित्व

विगतका वर्षहरूदेखि निरन्तर रूपमा गरिँदै आएका सामाजिक कार्यहरूलाई सामाजिक उत्तरदायित्वको रूपमा लिई यस आ.व.मा समेत विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय गरी प्रभावकारी ढङ्गले सम्पन्न गरिनेछ । टोल सरसफाई, बृद्ध आश्रमलाई सम्मान लगायतका विभिन्न कार्यक्रममा सहभागिता जनाइनेछ भने संस्थाको वार्षिकोत्सव तथा साधारणसभा पारेर पारेर यस्ता सामाजिक उत्तरदायित्वसम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ज) सेवा केन्द्र विस्तार सम्बन्धमा

सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै सहकारी ऐनको मापदण्डमा रही कार्यक्षेत्र विस्तारसँगै सेवाग्राहीलाई पायक पर्ने ठाउँमा सेवा केन्द्र खोल्ने कामको सुरूवात गरिने भनेर विगतका आ.व.हरूमा गर्ने भनिएकोमा कोरोना अवधि तथा त्यसपछिका दिनहरूमा वित्तीय क्षेत्रमा देखिएको असहजता तथा आर्थिक मन्दीका कारण खोल्न नसकिएकोमा स्थिति सहज हुनासाथ कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

झ) गुनासो व्यवस्थापन

धान्याञ्चल साकोसले आफ्नो सेयरधनीहरूमा आइपरेका समस्याहरूको सुनुवाई गरी समाधान गर्ने प्रयास गरेको छ भने स्थानीय तह तथा सामाजिक संस्थाहरूसँग थप समन्वय गर्दै सेयर धनीहरूका समस्याहरूलाई यथोचित समाधान गर्ने प्रयास गरिएको छ । गुनासो सम्बोधन गर्ने यस प्रकृतिका कार्यलाई आगामी वर्षहरूमा समेत निरन्तरता दिइनेछ र संस्थालाई गुनासो गर्नै नपर्ने ढङ्गले अगाडि बढाउँदै लगिनेछ ।

१८. संस्थाका चुनौतिहरू/अवसरहरू

सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै विभिन्न वार्डहरूको पुनर्संरचना हुँदा यस संस्थाको कार्यक्षेत्र आ.व. २०७८/७९ देखि का.म.न.पा. भरिलाई बनाउने गरी सहकारी विभागले गरेको निर्णयलाई ठुलो अवसरको रूपमा लिनु पर्दछ । जनसङ्ख्या र जनघनत्व बढी हुनुका साथै यहाँ उद्योग व्यवसायका र रोजगारका लागि पनि अवसरहरु उत्तिकै छन् । यहाँ देशका अन्य भूभागमा भन्दा विकास पनि बढी भएका छन् भने बजार विस्तारको सम्भावना पनि प्रचुर छ । संस्थाका चुनौति तथा असरहरु निम्नानुसार छन्:

१) वित्तीय बजारमा क्रियाशील बैंक तथा वित्तीय सेवा र अन्य संघ संस्थाहरूबिच हुने विशेष गरी बचत तथा ऋण लगानीमा हुने ब्याजहरूको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा तथा वित्तीय बजारमा अप्रत्यासित रूपमा आउने ब्याजदरको उतार चढावले पार्ने असरहरु ।

२) एउटै कार्यक्षेत्रमा समान प्रकृतिका धेरै संस्थाहरु भएका कारणले एकै व्यक्ति धेरै संस्थाहरूमा सदस्य भई वित्तीय कारोबार गर्ने गरेको र विशेष गरी एकै व्यक्तिलाई धेरै विकल्प भएकाले ऋण लिन सहज हुनाले प्रत्येक संस्थाबाट अनुत्पादक क्षेत्रमा ऋण कारोबार गर्ने र सोबाट हुने नकारात्मक असरहरु ।

३) पुँजी र दक्ष व्यवस्थापकीय जनशक्तिको अभाव रहनु यस सहकारी संस्थाको मुख्य चुनौति रहेको छ । योजनाअनुसार सेयर सदस्यता विस्तार गर्न र बचत उठाउन नसक्दा आवश्यक पुँजीको अभाव खड्किएको छ । नयाँ संस्था भएकोले अनुभव कम हुनु र दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु पनि यस संस्थाको अर्को चुनौतिका रूपमा रहेको छ ।

४) धान्याञ्चल साकोस ऐननियमका आधारमा मात्र नभई भावनात्मक सम्बन्धका आधारमा समेत सञ्चालित सहकारी भएकाले कर्जा लिएपश्चात् सेयरधनीले समयमै कर्जा भुक्तानी गर्न हेलचेक्र्याइँ गर्नु र संस्थाका तर्फबाट कर्मचारी मार्फत तथा कर्जा उपसमिति बाट थप कडाइ गर्न नसकिनु पनि यस संस्थाको चुनौतिका रूपमा रहेको छ ।

५) संस्थाका सबै सेयर सदस्यहरूमा सहकारी शिक्षा नहुनु, आवश्यक तालिम, भ्रमण आदिको व्यवस्था गर्न नसक्नु पनि अर्को समस्या हो । सहकारी शिक्षाको अभाव र संस्थाप्रतिको प्रतिबद्धता अनुसार कार्य गर्न नसक्नु ठुलो चुनौति हो । विशेष प्रकारले सहकारी सञ्चालनका बारेमा स्पष्टता हुनु आवश्यक छ ।

क) विगतलाई फर्कर हेर्दा

संस्थाको विगत ९ वर्षदेखिको आर्थिक पक्षलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छः

आ.व.	सेयर पुँजी रू.	बचत रू.	कर्जा लगानी रू.	कुल सम्पत्ति रू.	सदस्य सङ्ख्या	कैफियत
०७१/७२	२५०५५००	१७५२९९	१५०९९००	२४६३५८५/४२	४६	
०७२/७३	१०१७५०००	३१७८८८५४/६२	११२९५०००	१३४०३६७९ /७४	२९०	
०७३/७४	१८२५५०००	७५३४८७८/९५	२३४७३७५५/४१	२६१०१७४०/३१	३९१	
०७४/७५	१६७२६२००	३१२२६०९०/५३	४५१८४१९२	४८६५१७८९/१९	५०४	
०७५/७६,	२१७२४६००	४१३०३७०६/३१	५६९१२००३/१८	६४९४०९०४/९९	५७१	
०७६/७७	२५१५६२००	६७३४८०३३/८८	९०२३६१२१/९९	१११९५३१४४ /६४	५८७	
०७७/७८	२७००९२००	८६२४६०९१/०१	१२१९०१८३८ /१३	१४२०२२५०५ /१५	५७१	
०७८/७९	२८५३८८००	८१८६८५४६/६३	१४७५०७७४७ /१९	१६२४९८५१४ /१९	५९१	
०७९/८०	२९४४८६००	७७७१४७१९/१०	१२९४३३०५९ /१७	१३७३७०८६३ /१४	६०७	

१९. आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट

१) सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई Cash less कारोबार गर्नको लागि तथा सदस्यहरूलाई संस्थाबाट नै सम्पूर्ण वित्तीय सेवा लिन उत्प्रेरित गर्ने, विशेष गरी सबै सदस्यहरूलाई अनिवार्य नियमित मासिक बचत गराउनको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।

२) शिक्षा, स्वास्थ्य तथा अन्य सामाजिक जागरणका कार्यक्रमको निरन्तरता तथा थप कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।

३) विगतका दिनमा गर्दै आएको सम्मान कार्यक्रमहरूलाई थप निरन्तरता दिने ।

४) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सदस्यहरूलाई आवश्यक सेवा उपलब्ध गराउने ।

५) सञ्चालक समिति तथा उप-समितिका सदस्यहरूको नेतृत्व विकासका साथसाथै कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि तालिम, गोष्ठी, अन्तर्क्रिया र भ्रमणमा सहभागी गराउने ।

६) सशक्त र सबल साकोसको लागि एकीकृत साकोस अभियानलाई सफल पार्न नेफ्स्कुन लगायत अन्य संघसंस्थासँगसमन्वय गर्ने ।

७) नयाँ सदस्य वृद्धि तथा पुराना सदस्यहरूलाई प्रत्येक वर्ष थप सेयर वृद्धिको लागि उत्प्रेरित गर्न आवश्यक रणनीति तर्जुमा गर्ने ।

८) स्थानीय भुगोल र कार्य क्षेत्रमा उपर्युक्त हुने सर्वसाधारणको पहुँच हुने गरी सेवालाई दिगो, एकिकृत र नविनतम साझा प्रविधिमा आधारित सञ्जालीकरणको माध्यमबाट सदस्यहरूलाई एउटै नीति, विधि र प्रविधिबाट प्रभावकारी सेवा दिने ।

९) संस्थाको वित्तीय जोखिम र भविष्यमा आउन सक्ने संकटपूर्ण अवस्थालाई न्यूनिकरण गर्नका लागि पर्ल्स अनुगमन प्रणाली लगायत समयानुकुल वित्तीय मापन तथा विश्लेषणका औजारहरूको पूर्ण प्रयोग गरी वित्तीय अनुपात मिलान गर्दै संस्थाको पुँजी वृद्धि गर्न र स्तरीय लेखामान अनुसार वित्तीय विवरण प्रस्तुत गर्ने ।

१०) सहकारीका मूल्य, मान्यता र सिद्धान्तमा केन्द्रित भई सरकारका तिनै तहबाट निर्माण हुने सहकारी ऐन, नियमावली तथा कार्यविधिहरु सहकारीमैत्री बनाउन समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने र स्वनियमन प्रणाली विकास गर्ने ।

११) सहकारीको तथ्यांकलाई अध्यावधिक र नियमनलाई प्रभावकारी बनाउन कोपोमिसलाई अनिवार्य लागु गर्ने तथा सम्बन्धित निकाय र छाता संघहरुलाई आवधिक प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा पेश गर्ने ।

१२) विगतका तालिम तथा गोष्ठीहरु मार्फत आएका निश्कर्ष र प्रतिबद्धतालाई समयानुकुल अध्यावधिक गरि कार्यान्वयन गर्न प्रतिबद्ध रहने ।

१३) संस्थाको आफ्नै भवनबाट कार्य सञ्चालनको लागि Reserve Fund लाई बढी प्राथमिकतामा राखी अन्य वैकल्पिक उपायहरु अपनाई सो प्रकृया अघि बढाइने ।

२०. कार्य क्षेत्र विस्तार

गतवर्ष काठमाडौँ म.न.पा. भरि विस्तार गरेर अगाडि बढिएकोमा यसै आर्थिक वर्षदेखि काठमाडौँ जिल्लाभरिको स्वीकृतिको

प्रक्रिया अघि बढाउने र दुई वर्षभित्रमा सिङ्गो प्रदेशलाई कार्यक्षेत्र बनाउने गरी अघि बढ्ने विषयलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

२१. वित्तीय स्रोत व्यवस्था र परिचालनतर्फ

आन्तरिक स्रोतबाट मात्र आवश्यकता परिपूर्ति गर्न नसिकिएमा राष्ट्रिय सहकारी महासंघ, नेप्स्कुन, कास्कुन, युवा तथा स्वरोजगार विकास कोष लगायत विभिन्न निकायबाट सहुलियत दरको ऋण लिई परिचालन गरिनेछ ।

२२. अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियन्त्रण

सुशासित, मर्यादित र संरक्षित ढङ्गबाट संस्था सञ्चालन गर्न नीति र विधिलाई संस्थाले प्रधान ठानेको छ । संस्था सञ्चालनको लागि आवश्यक पूर्वाधारसहित तहगत जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिएको छ । संस्थाले सदस्यहरूको लागि उपलब्ध गराउने सेवासुविधाहरूमा होस् या सदस्यहरूले संस्थाबाट उपलब्ध स्रोतको प्रयोग गर्दा होस् या साधारण सभाबाट निर्वाचित भएका सञ्चालकबाट प्राप्त जिम्मेवारीको सदुपयोग गर्दा होस् निरन्तर अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियन्त्रण गर्ने विधिलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२३. ऐन, नियम र निर्देशनहरूको पालना

संस्थाले सहकारी ऐन, नियमावली, संस्थाको विनियम, नीति तथा कार्यविधि एवम् निर्देशिकाहरूको पूर्ण पालना गर्न प्रतिबद्ध छ । नेपाल सरकारले सन्दर्भ ब्याजदर तोकी लागु गर्न दिएको निर्देशनलाई पूर्ण रूपमा पालना गरिएको छ ।

२४. सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय कार्य

संस्थाले सहकारी संस्थाको मूल मर्म बमोजिम सदस्यहरूको आर्थिक विकाससँगसँगै सामाजिक, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय विकासका क्षेत्रमा समेत योगदान पुऱ्याउने योजना बनाएको छ । स्थानीय सदस्यहरूको समेत सहभागितामा रहने गरी स्वास्थ्य शिविर, सरसफाइ र वृद्ध भोजनजस्ता सामाजिक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

२५. ४ वर्षे परिकल्पना

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्थालाई उत्कृष्ट सहकारी तथा नमुना योग्य साकोस बनाउने लक्ष्यका साथ आगामी ४ वर्षका लागि निम्नानुसारको कार्ययोजनासहित 'धान्याञ्चल सहकारी वर्ष का रूपमा प्रस्ताव गरेको छु :

- गुणस्तर सुधार वर्ष
- सदस्यता वृद्धि वर्ष
- गुणस्तरीय सेवा प्रवर्द्धन वर्ष
- सेवा विस्तार वर्ष र

आ. व.	सहकारी वर्ष	उद्देश्य
२०७९/०८०	गुणस्तर सुधार वर्ष	संस्थाको कारोबार वृद्धि भइरहेको अवस्थामा स्तरीय सेवामार्फत स्वच्छ प्रतिस्पर्धामा अब्बल रूपमा स्थापित हुने ।
२०८०/०८१	सदस्यता वृद्धि वर्ष तथा सेवा विस्तार वर्ष	संस्थालाई प्रतिस्पधी बनाउन नयाँ बजारमा प्रवेश तथा पुराना निष्क्रिय सदस्यहरूको प्रतिस्थापन गर्ने र भौगोलिक दृष्टिले विभिन्न ठाउँमा रहेका सेयरधनीहरूलाई सेवासुविधा उपलब्ध गराउने ।
२०८१/०८२	गुणस्तरीय सेवा प्रवर्द्धन वर्ष	समयसापेक्ष प्रविधि तथा कानुनमैत्री संस्था बनाउन तथा प्रतिस्पर्धा र गुणस्तरसमेतलाई ध्यानमा राखी सेवा प्रदान गर्ने ।
२०८२/०८३	संस्थागत सुशासन सुदृढीकरण वर्ष	संस्थाको वित्तीय, प्रशासनिक, प्राविधिक लगायत सबै पक्षमा विद्यमान व्यवस्थामा सुधार ल्याउन तथा सुसासनको अवस्थालाई थप सशक्त बनाउने ।

- संस्थागत सुशासन सुदृढीकरण वर्ष ।

४ वर्षे परिकल्पना अन्तर्गत २०७९/०८० लाई गुणस्तर सुधार वर्षका रूपमा लिइएकोमा विश्वमा तथा नेपालमा पनि देखिएको आर्थिक मन्दीलगायतका विभिन्न कारणले अपेक्षित सुधार गर्न नसकिएतापनि शेयरधनीका समस्या सुन्ने र समाधान गर्ने तथा बचत फिर्ता गर्ने सबालमा संस्थाले ढिलाइ नगरी आफ्नो कार्यसम्पादन गरिरहेको कुरा स्पष्ट पार्दछौं । साथसाथै आगामी वर्ष पनि गुणस्तर सुधारका माध्यमबाट स्तरीय सेवामार्फत स्वच्छ प्रनिस्पर्धामा अब्बल रूपमा स्थापित हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं । आ.व. २०८०/०८१ लाई सदस्यता वृद्धि वर्ष तथा सेवा विस्तार वर्षको रूपमा लिनुको उदेश्य संस्थालाई प्रतिस्पधी बनाउन नयाँ बजारमा प्रवेश तथा पुराना निष्क्रिय सदस्यहरूको प्रतिस्थापन गर्ने र भौगोलिक दृष्टिले विभिन्न ठाउँमा रहेका सेयरधनीहरूलाई सेवासुविधा उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता जनाउदछौं ।

२६. धान्याञ्चल नियमित बचत खाता

यस खाता अन्तर्गत शेयरधनीले अनिवार्य रूपमा प्रत्येक महिना कम्तीमा १००० रूपैयाका दरले पाँच वर्षसम्म खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ । खातामा जम्मा गरे वापत १२ प्रतिशतका दरले तिन महिनामा आउने ब्याजलाई समेत मुलधनमा गणना गरि एकमुष्ट भुक्तानी गरिनेछ ।

अन्त्यमा, संस्थाको स्थापनाकालदेखि संस्थालाई अगाडि बढाउन निरन्तर रूपमा हामीलाई प्रोत्साहित तथा सहयोग गर्ने सम्पूर्ण सेयरधनी महानुभावहरूमा विशेष आभार व्यक्त गर्दै उहाँहरूको अविस्मरणीय योगदानलाई उच्च मूल्याङ्कन गर्दछु साथै सञ्चालक समितिका साथीहरू, यस संस्थाका लेखा समिति, ऋण लगानी, असुली, शिक्षा, तथा युवा महिला, सांस्कृतिक, सूचना समितिका सदस्यहरूलगायत संस्थाको दैनिक व्यवस्थापनमा संलग्न सबै कर्मचारीहरूलाई पनि हालसम्मको उपलब्धिका लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । सबैको सुझाव, सल्लाह तथा सहयोगबाट यो संस्था अझै अगाडि बढ्ने विश्वासका साथ सम्पूर्ण उपस्थित शुभचिन्तक महानुभावहरूलाई पुनः स्वागत गर्दै हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद !
जय सहकारी !!

भविश्वर घिमिरे
अध्यक्ष

सहकारी शब्दावली

एक्सेस

- एक्सेस एशियाली ऋण महासंघले विकास गरेको गुणस्तर मापन प्रणाली हो ।
- विभिन्न दृष्टिकोणबाट संस्थाको गुणस्तर परिक्षण गरी एशियाली ऋण महासंघले एशियाली स्तरको गुणस्तर प्रमाणीकरण गर्दछ ।
- नेपालमा नेफ्स्कुनले वि.स. २०६५ सालदेखि सदस्य संस्थाहरूको गुणस्तर विकासको लागि प्रयोगमा ल्याएको हो ।

प्रोबेशन

- साकोसको राष्ट्रिय गुणस्तर प्रमाणीकरण कार्यक्रम हो ।
- नेफ्स्कुनले आफ्नो २१ औं साधारण सभाबाट विकास गरी सहकारी विभागसँगको सहकार्यमा वि.स.२०६९ सालदेखि सञ्चालनमा ल्याएको हो ।
- साकोसको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण मार्फत गुणस्तर विकासमा निश्चित सुचकहरूको परिक्षण गरी प्रमाणीकरण गरिन्छ ।

कर्ब्स

- जोखिममा आधारित साकोस सुपरिवेक्षण कार्यक्रम साकोसमा आबद्ध सदस्यहरूको वित्तीयएवम् सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभुतिका लागि सञ्चालनमा ल्याइएको हो । यसले साकोस सञ्चालनमा विद्यमान वित्तीयएवम् गैर वित्तीय जोखिमको पूर्वानुमान र व्यवस्थापन गर्नको लागि काम गर्दछ ।
- सहकारी विभाग समेतको सहभागितामा विकास गरिएको सुपरिवेक्षण औजारमा वित्तीय र सुशासन व्यवस्थापन गरी ७५ वटा सुचकहरु मार्फत विभिन्न क्षेत्रमा परिक्षण गरिन्छ ।

निर्णयार्थ प्रस्तुत प्रस्तावहरू

क) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७९/२०८० को प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने ।

ख) लेखा समितिको तर्फबाट लेखा संयोजकज्यूद्वारा प्रस्तुत आ.व. २०७९/२०८० को प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी पारित गर्ने ।

ग) आ.व. २०७९/२०८० को लेखा परीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वासलात तथा नाफा/नोक्सान हिसाब पारित गर्ने ।

घ) आ.व. २०८०/२०८१ को लागि लेखापरीक्षकको नियुक्ति एवं निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने ।

च) साधारण सभाको निर्णय पुस्तिका (माइन्युट) प्रमाणित गर्न सेयरधनीका तर्फबाट एकजना प्रतिनिधिछनौट गर्ने

छ) संस्थाका नीतिहरूमा आवश्यक संशोधन गर्ने तथा थप आवश्यक नीति, निर्देशिका र कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सञ्चालक समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।

ज) संस्था समायोजन (Merge) सम्बन्धी आवश्यक रणनीति तयार पार्ने ।

झ) सञ्चालक समितिकोनिर्वाचन सम्बन्धमा निर्णय गर्ने ।

ञ) संस्थाको भावी नीति तथा कार्यक्रम तय गरी पारित गर्ने सम्बन्धमा ।

ढ) विविध ।

धन्यवाद !
जय सहकारी !!

अनुसूची २
(दफा ११(४) सँग सम्बन्धित)
लेखा समितिको तर्फबाट चौधौं वार्षिक साधारणसभा (२०८० साल मङ्सिर ३० गते शनिबार) मा लेखा संयोजक श्री रामचन्द्र भुसालबाट प्रस्तुत प्रतिवेदनः

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको चौधौं वार्षिक साधारणसभाको अध्यक्षता गरिरहनुभएका यस संस्थाका आदरणीय अध्यक्षज्यू, प्रमुख अतिथिज्यू, अतिथिज्यूहरु, सल्लाहकारज्यूहरु, सञ्चालक समितिका पदाधिकारीज्यूहरु, विभिन्न समितिका प्रतिनिधिज्यूहरु, सम्पूर्ण सेयरधनी महानुभावहरु, यस संस्थाका कर्मचारी मित्रहरु, यूवा, महिला, पत्रकार, कलाकार एवम् नागरिक समाजका प्रतिनिधि महानुभावहरु तथा अन्य यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण दाजुभाइ दिदीबहिनीहरुमा लेखा सुपरिवेक्षण समितिको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत एवम् अभिवादन गर्न चाहन्छु ।

आमन्त्रित अतिथि एवम् सेयरधनी महानुभावहरू,

यस सम्मानित साधारणसभा समक्ष धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको आर्थिक प्रतिवेदनहरु र हामीले आर्थिक वर्ष २०७९।०८० मा संस्थामा गरेको सुपरिवेक्षण र मूल्याङ्कनको आधारमा हामीले औंल्याएका सुझावहरु पेस गर्न गइरहेका छौं । सभामा उपस्थित सदस्यज्यूहरूले हामीले पेस गरेको प्रतिवेदनमाथि सूक्ष्म अध्ययन गरी संस्थाका सञ्चालक समिति तथा हामी लेखा सुपरिवेक्षण समितिका सदस्यहरूलाई आवश्यक रायसल्लाह प्रदान गर्नुहुनेछ भन्नेमा विश्वस्त छौं भन्दै संस्थाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लेखा सुपरिवेक्षण समितिको तर्फबाट प्रतिवेदन पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बैठक तथा धारणा

आ.व. ०७९/०८० मा प्रत्येक चौमासिकमा संस्थाको आन्तरिक लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बैठक बसी साधारणसभाले पारित गरेका निर्णय अनुसारका काम कारबाहीको बारेमा सूक्ष्म अध्ययन गरी सोको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिलाई प्रदान गर्दै आइरहेको विषय जानकारी गराउन चाहन्छु । समितिको जिम्मेवारी अनुसार लेखा परीक्षणका आधारभूत सिद्धान्तको पालना गर्दै संस्थाको आ.ले.प. को कार्यसमेत सम्पादन गरी आवश्यक सल्लाह, सुझाव एवम् निर्देशन दिँदै आएको व्यहोरा उपस्थित सबैलाई जानकारी गराउँछौं । यस लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बैठक सञ्चालन तथा लेखा परीक्षणको समयमा संस्थाका सञ्चालकहरु तथा कर्मचारीहरूबाट आवश्यक साथ सहयोग प्राप्त भइरहेको कुरा अवगत गराउँदछौं । संस्थाको साधारणसभाबाट पारित निर्णयलाई सञ्चालक समिति र व्यवस्थापनले धेरै हदसम्म कार्यान्वयन गरेको देखिन्छ ।

संस्थाका सम्पूर्ण आर्थिक क्रियाकलापहरु सहकारी सिद्धान्त तथा नीतिनियम र संस्थाको लक्ष्य उद्देश्य अनुसार सञ्चालन एवम् सम्पादन हुँदै आइरहेको अवस्था देखिएको छ । संस्थाका वित्तीय कारोबारहरु पारदर्शी एवम् मितव्ययी हुनुका साथै दोहोरो लेखा प्रणालीअन्तर्गत नै रहेका देखिन्छन् । साधारणसभा, सञ्चालक समिति, ऋण, शिक्षा तथा लेखा सुपरिवेक्षण समितिका निर्देशन एवम् सहकारी विभाग र नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायबाट प्राप्त निर्देशनहरु पालना हुँदै आएको लेखा सुपरिवेक्षण समितिको ठहर रहेको छ ।

लेखा समितिको सुझाव

१. यस संस्थाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को अन्त्यमा कुल निक्षेपको ६.६९ प्रतिशत नगद तथा बैंक मौज्दात रहेको अवस्था छ भने बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी बैंक र विभिन्न संघसंस्थामा वित्तीय लगानीको २.३१ प्रतिशत रहेको जानकारी गराउँछौ । यसरी हेर्दा समग्र तरल सम्पत्ति कुल निक्षेपको ९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सहकारी मापदण्डअनुसार कम्तीमा १५ प्रतिशत तरलता कायम गरी बाँकी रकमलाई विभिन्न उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्ने नियम भए तापनि संस्थाको अधिक तरलताको अवस्थामा हालको परिप्रेक्ष्यमा संस्थाले गरेको लगानी उपयोगी भएको हाम्रो निर्ष्कष छ । संस्थाको नगद तथा बैंक मौज्दातको ०.१९ प्रतिशत राष्ट्रिय सहकारी बैंकमा र कुल वित्तीय लगानीको ६२.४१ प्रतिशत राष्ट्रिय सहकारी बैंक तथा नेफस्कुनमा लगानी रहेको पाइएको हुँदा लगानी तथा तरलता पोर्टफोलियोलाई समय सापेक्ष विकेन्द्रित गर्नु आवश्यक देखिएकाले सो अनुसार गर्नुपर्ने ठहर समितिको रहेको छ ।

२. संस्थाको चुक्ता पुँजी गत आ. व. को तुलनामा यस आ. व. मा ३.१९ प्रतिशतले वृद्धि भएको र जगेडा तथा अन्य कोषमा अघिल्लो बर्षको तुलनामा १८.८४ प्रतिशतले कम भएको पाइएको छ । यसरी संस्थाको समग्र सेयर तथा पुँजीकोषको औषत वृद्धिदर (-) २.७८ प्रतिशत र निक्षेपको वृद्धिदर (-) ५.०७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सेयर तथा कोषहरु वृद्धिको तुलनामा संस्थाको निक्षेप दर केही कम देखिए तापनि जोखिम न्यूनीकरण तथा कोषको लागतको हिसाबमा संस्थागत पुँजी बलियो रहनु सुखद पक्ष भएको हाम्रो निचोड रहेको छ ।

३. आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को आषाढ मसान्तमा पुँजीकोष निक्षेप अनुपात ११.०८ प्रतिशत रहेको पाइयो । सहकारी ऐनको प्रावधान अनुसार यो अनुपात कम्तीमा ६.६७ प्रतिशत कायम हुनुपर्ने भएको हुँदा संस्थाको पुँजीकोष वृद्धिको तुलनामा कम जोखिमयुक्त निक्षेप वृद्धितर्फ जानको लागि ध्यान आकृष्ट गराउनु पर्ने हाम्रो राय तथा सुझाव रहेको छ ।

४. संस्थाले ठुला र अल्पकालीन निक्षेपलाई कम गरी जोखिम कम भएका साना निक्षेपकर्ता सदस्यहरूलाई आकर्षित गर्ने तर्फ ध्यान दिनु जरूरी देखिन्छ । सदस्यहरूलाई नियमित बचत गर्ने बानीको विकास गर्दै नियमित बचतका कार्यक्रमहरूलाई विशेष जोड दिई सदस्यहरूबाट सङ्कलित निक्षेपलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी गरी संस्थाको आय आर्जनमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

५. संस्थाको कर्जा तथा सापटी गत वर्षको तुलनामा १२.२५ प्रतिशत अर्थात् रू.१,८०,७४,६८८।०२ ले कम भएको देखिन्छ । कर्जा सन्तुलित तवरबाट लगानी गर्नुपर्ने सुझाव हाम्रो समितिको रहेको छ । प्रति सेयर सदस्य अधिकतम कर्जा सीमा निधारण गर्नुका साथै कर्जा लगानीलाई नीतिगत रूपमा वर्गीकरण गरी एउटा क्षेत्रमा बढीमा २० प्रतिशतको सीमा कायम गर्नुपर्ने सुझाव लेखा समितिको रहेको छ ।

६. हाल देशको वित्तीय अवस्था, सरकारले अवलम्बन गरेको मौद्रिक नीतिका आधारमा धितो मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति पुनरावलोकन गरी समयसापेक्ष निर्णय लिनुहुन सञ्चालक समितिलाई हाम्रो राय तथा सुझाव रहेको छ ।

७. संस्थामा यस आर्थिक बर्षमा कुल सम्पत्तिको ४ प्रतिशत स्थिर तथा अन्य सम्पत्ति कायम रहेको देखिन्छ जुन अघिल्लो आर्थिक वर्ष ८ प्रतिशत रहेको थियो । त्यस्तै सम्पत्तितर्फ उठ्न बाँकी ब्याजको मात्रा अघिल्लो आर्थिक बर्षको तुलनामा यस आर्थिक वर्षमा केही कमी भए तापनि समग्रमा संस्थाको सम्पत्तिमा त्यति नराम्रो अवस्था देखिँदैन । अन्य सम्पत्तितर्फ अग्रिम आयकर, पेस्की रकम तथा सापटी लगायत रकम भने समयमै फरफारक गरी हिसाब मिलान गरिएको देखिन्छ । अग्रिम आयकरमा जम्मा भएको रकम बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी बैंक तथा अन्य संघसंस्थालाई ब्याज प्रदान गर्दा भएको करकट्टी गरिएको रकमलाई व्यवस्थापन गरी आय आर्जन वृद्धि गर्नको लागि कर योजना तयार गरी सो अनुसार आवश्यक रणनीति बनाई कार्य गर्नको लागि व्यवस्थापकको ध्यानाकर्षण गराउँदछौ ।

८. संस्थाको कर्जा तथा सापटी गत आर्थिक वर्षको ब्याज आम्दानीभन्दा यस आर्थिक वर्षमा १७,०४,८७८।६३ ले कम भए तापनि ब्याज खर्चमा १०,१०,८३१।२५ वृद्धि भएको देखिन्छ । ब्याज आम्दानी गत वर्ष १,९७,७९,५६६।६५ भएकोमा यस वर्ष १,८८,५९,६५८।८० देखिन्छ । यस वर्ष संस्थाको खुद आम्दानी २०,१४,३३०।३१ देखिएको छ

९. संस्थामा प्रशासनिक खर्चको वार्षिक बजेट बनाई सो अनुसार कार्ययोजना तयार गरेर खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ । साधारणसभा खर्च र तिज विशेष कार्यक्रमको खर्चबाहेक अन्य खर्च निकै कम तथा मितव्ययी देखिएको विषयलाई समितिले अत्यन्त सकारात्मक रूपमा लिएको छ । सँगसँगै सफ्टवेयर सम्झौता नवीकरण प्रक्रिया संस्थालाई केही महँगो देखिएकाले त्यस्ता कार्य गर्दा सुझबुझ तवरले निर्णय लिनका लागि व्यवस्थापक र सञ्चालक समितिलाई ध्यानाकर्षण गराउँदै सुझाव दिएका छौं ।

१०. संस्थाको खुद मुनाफा यस आर्थिक वर्ष २०७९।०८० मा गत वर्ष भन्दा १५,१९,३४२।९३ ले कमी भई रू. २०,१४,३३०।३१ भएको देखिन्छ । कुल कारोबार, अधिक तरलताको अवस्था र कोभिड १९ ले गाँजेको आर्थिक प्रभाव लगायतलाई विश्लेषणको आधार मान्दा यो सन्तोषजनक अवस्था नभए तापनि संस्थाको वित्तीय स्रोतलाई सदस्यहरूमाझ सहुलियत दरमा परिचालन गरी थप आय वृद्धिको पहल गर्न सञ्चालक समिति तथा व्यवस्थापकको ध्यानाकर्षण गराउँदछौ ।

११. संस्थाको सञ्चालक समिति सामूहिक नेतृत्वको विकास गर्दै अगाडि बढ्नु पर्ने देखिन्छ । सञ्चालक समिति तथा विभिन्न विभागमा रहनुभएका कतिपय पदाधिकारी तथा सदस्यहरूमा पदीय जिम्मेवारीबोधको कमी देखिएकाले त्यसतर्फ सचेत बन्नुपर्ने र आगामी दिनमा संस्थाको हितमा क्रियाशील बनेर लाग्नुपर्ने ठहर समितिको रहेको छ ।

१२. आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा समेत सेयर सदस्यहरूको KYM (Know Your Member) अद्यावधिक गर्नु पर्ने सुझाव

दिइएकोमा हालसम्म पनि पूर्ण कार्यान्वयनमा नआएको हुँदा सो कार्य गर्नको लागि सम्पूर्ण सेयर सदस्यहरूलाई जानकारी गराई तदारूकताका साथ लाग्नुपर्ने देखिन्छ ।

१३. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा विभिन्न समिति, उपसमितिहरूको बैठक बसेको सङ्ख्या, निर्णय र निर्णयको अवस्था : सञ्चालक समितिको बैठक ११ वटा, लेखा समितिको वैठक ०४ वटा, ऋण उपसमितिको बैठक १४ वटा बसेको र ती विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरूले गरेका निर्णयहरु क्रमशः कार्यान्वयन हुदै गरेको देखिन्छ ।

सहकारी विभाग, सहकारी कार्यालय र महानगरपलिकाबाट जारी गरिएका मापदण्डहरूको पालना सम्वन्धी विवरण :

क) नेपाल सरकार, सहकारी विभागबाट जारी भएका मापदण्ड तथा निर्देशनहरु आंशिक रूपमा पालना गरेको पाइयो ।

ख) सहकारी कार्यालय तथा महानगरपालिकाबाट अनुगमन भई प्राप्त भएका सबैजसो सुझावहरूको कार्यान्वयन भएको पाइयो ।

संस्थाको प्रशासनिक अवस्था

क) यो संस्था १० जना कर्मचारीहरूबाट सञ्चालन गरिँदै आएको देखिन्छ भने सोसम्बन्धमा गत आर्थिक वर्षको साधारणसभाबाट कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी नियमावली पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको देखिन्छ । देशको आर्थिक क्षेत्रमा देखिएको मन्दीको कारण यस संस्थाको कारोबारमा समेत केही सङ्कुचन देखिएको हुँदा सोही अनुरूप संस्थाले आफ्ना काम कारबाहीहरूमा समीक्षा गरी आवश्यक रणनीतिसहित अगाडि बढ्नुपर्ने देखिन्छ ।

ख) संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई संस्थाप्रतिको कर्तव्यबोध र दायित्व बहन गरी जिम्मेवार बनाउनका लागि पदीय जिम्मेवारी अनुसारको व्यद म्भकअचष्उतष्यल दिनु पर्ने देखिन्छ ।

ग) कर्जासम्बन्धी फाइलहरु व्यवस्थित गर्ने गरी सबै कागजातहरु विद्युतीय प्रणालीमा लैजानु पर्ने देखिन्छ साथै कर्जासम्बन्धी कागजात स्क्यान गरी कम्प्युटरमा राख्नका लागि कर्मचारीहरूलाई तालिम दिनुपर्ने भए सोसमेत गरी व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

घ) संस्थाका सम्पत्ति तथा सम्पूर्ण सामानहरूलाई सुरक्षित राख्नका लागि सामानको कोडिङ ब्थकतभ लागु गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

ङ) कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत फाइल खडा गरी निजहरूको हाजिरी, बिदाको रेकर्ड राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ साथै कर्मचारीहरूको पोसाक तथा निश्चित अवधि पूरा गरेका कर्मचारीहरूका लागि सञ्चयकोष आदिको समेत व्यवस्था गर्नुपर्ने सुझाव दिइन्छ ।

च) कर्मचारीहरु तथा सञ्चालकहरूलाई समय समयमा विषयगत तालिम तथा गोष्ठीमा सहभागी गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।

लेखा सुपरिवेक्षण समितिले उल्लेख गर्न चाहेका अन्य विवरणहरू :

क) संस्थाको लेखा, ऋण, निक्षेप, ब्याजदर आदि कारोबारको समग्र रूपमा अध्ययन गरी तत्काल सुधार गर्न सकिने विषयहरु बुदागत रूपमा सञ्चालक समितिमा पेस गरिएको, समयसापेक्ष रूपमा ब्याजदर समायोजन गर्नका लागि प्रत्येक तीन महिनामा वित्त बजारको अध्ययनका आधारमा समायोजन गर्दै जानुपर्ने देखिन्छ ।

ख) हामीले अध्ययन गर्दा आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ देखि प्रवाह गरिएका सम्पूर्ण कर्जाहरु संस्थाको नियमानुसार नै प्रवाह गरेको देखिन्छ ।

ग) संस्थाका दैनिक कारोबारहरु जस्तैः लेखा भौचर, नगद भौचर तथा खर्चका भौचरहरु अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट अनिवार्य रूपमा चेकजाँच गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।

घ) संस्थाको ऐन, नियम तथा विनियमभित्र रही कार्यक्षेत्रभित्रका नेपाली नागरिकहरूलाई सदस्यता प्रदान गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

अन्त्यमा, यस धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बैठकबाट चौमासिक रूपमा सञ्चालक समिति समक्ष पेस गरिएका तथा प्रतिवेदनहरूमा सुझाइएका विषयहरूलाई ग्रहण गरी आवश्यक कार्यान्वयन गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं । लेखा सुपरिवेक्षण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सञ्चालक समितिका अध्यक्षज्यू तथा पदाधिकारीज्यूहरु, संस्थाका कर्मचारी मित्रहरु तथा हाम्रो लेखा सुपरिवेक्षण समितिका सहयोद्धा मित्रहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यहाँ उपस्थित सम्पूर्ण सेयर सदस्यज्यूहरूमा समेत हार्दिक नमन गर्दछु ।

लेखा समितिको तर्फबाट

रामचन्द्र भुसाल	तेज बहादुर पन्थी	सागर गौतम
संयोजक	सदस्य	सदस्य

ब्याजदर तालिका

शीर्षक	वार्षिक ब्याजदर	विशेषता
मासिक अनिवार्य बचत	७%	सेयरधनी हुनुपर्ने
बाल बचत	१०%	त्रैमासिक ब्याज भुक्तानी
स्वेच्छिक बचत	७%	जुनसुकै बेला झिक्न सकिने
गृहिणी बचत	९.५%	अर्द्धवार्षिक ब्याज भुक्तानी
ज्येष्ठ नागरिक बचत	१०%	अर्द्धवार्षिक ब्याज भुक्तानी

धान्यञ्चल नव कोपिला बचत योजना

- निःशुल्क खाता खोल्न सकिने छ ।
- १६ वर्षभन्दा तलका बालबालिकाहरुले खाता सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।
- दैनिक रु. ५०/- वा पाक्षिक रु. ७५० /- वा मासिक १,५००/- भन्दा माथि रकम जम्मा गर्ने बचतकर्तालाई जन्म दिनको अवसरमा बर्थ-डे केक उपहार दिइनेछ ।
- ३/३ महिनामा ब्याज गणना गरिनेछ। समयावधि समाप्ति पछि एकमुष्ठ साँवा र ब्याज प्राप्त गर्न सकिननेछ ।

निक्षेप योजना

बचत योजना	न्यूनतम मौज्दात	दैनिक ब्याजदर
शून्य बचत योजना	रु. ०/-	६%
समृद्धि बचत योजना	रु. ५००/-	७%
साधारण बचत योजना	रु. १,०००/-	८%
प्रिमियम बचत योजना	रु. १०,०००/-	१०%
व्यावसायिक बचत योजना	रु. २५,०००/-	११.५%
धान्याञ्चल सुपर बचत योजना	रु. ५०,०००/-	१३%
धान्याञ्चल प्रिमियम प्लस बचत योजना	रु.१,००,०००/-	१४%
धान्याञ्चल नियमित बचत योजना (५ वर्ष) एकमुष्ठ	---	१२%

नारी बचत योजना

- निःशुल्क खाता खोल्न सकिने छ ।
- दैनिक रु.१००/- वा पाक्षिक रु. १,५०० /- वा मासिक ३,०००/- भन्दा माथि रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- ३/३ महिनामा ब्याज गणना गरिनेछ।
- यस बचत योजना समय अवधि समाप्त भएपछि एकमुष्ठ साँवा, ब्याजका साथै आकर्षक उपहारको व्यवस्था गरिएको छ ।

अवधि	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष
ब्याजदर	११ %	१२ %	१३ %

अवधि बचत योजना

- निःशुल्क खाता खोल्न सकिने छ ।
- दैनिक रु.५०/- भन्दा माथि रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- ३/३ महिनामा ब्याज गणना गरिनेछ।
- समयावधि समाप्ति पछि एकमुष्ठ साँवा र ब्याज प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

अवधि	३ महिना	६ महिना	१ वर्ष	२ वर्ष
ब्याजदर	१० %	१२ %	१३ %	१४ %

* शर्तहरु लागु हुनेछन् ।

धान्याञ्चल स्पेसल बचत योजना

रकम	ब्याजदर
रु. १,००,०००/- देखि रु. ५,००,०००/-	११%
रु. ५,००,००१/- देखि रु. १५,००,०००/-	१२%
रु. १५,००,००१/- देखि रु. ३०,००,०००/-	१३%
रु. ३०,००,००१/- देखि रु. ५०,००,०००/-	१४%
रु. ५०,००,००१/- देखि माथि/-	१४.५%

* शर्तहरु लागु हुनेछन् ।

धान्याञ्चल साकोसको सांगठनिक संरचना
बनस्थली काठमाण्डौं

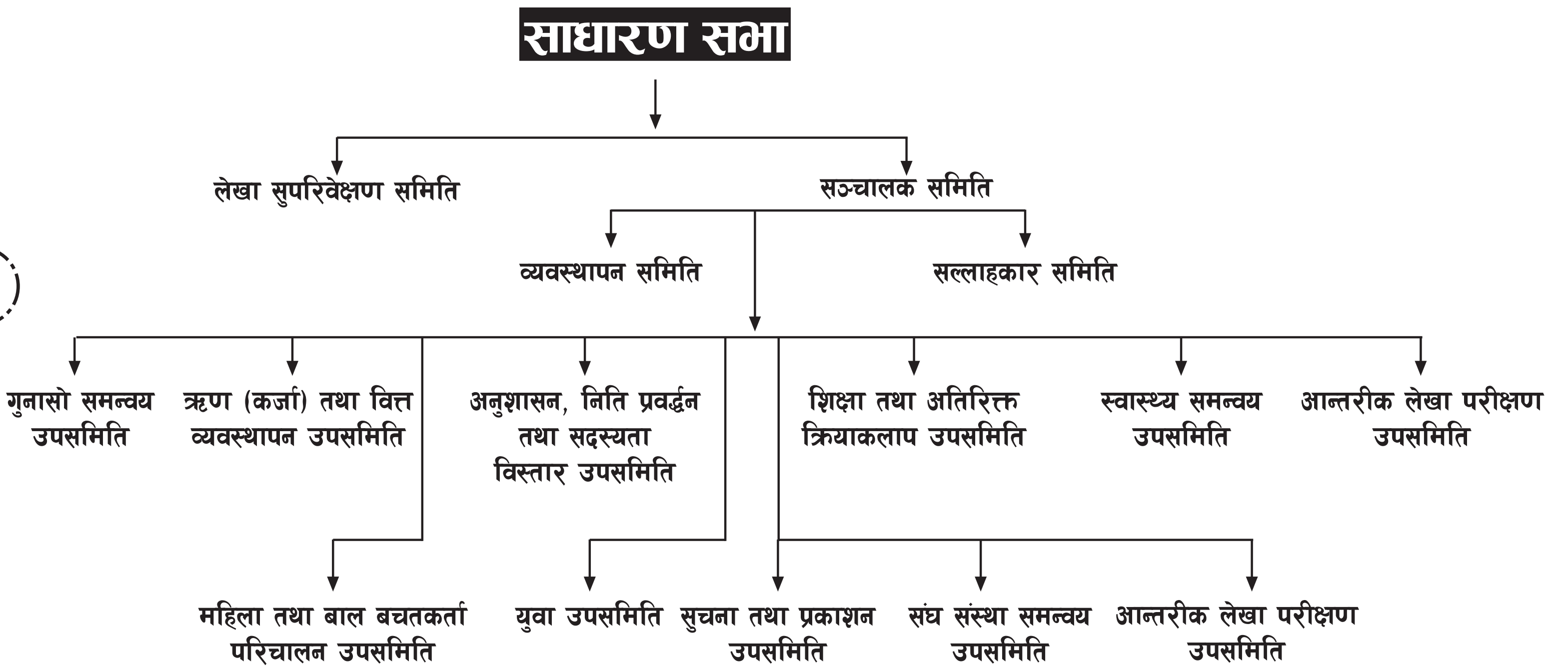

स्थापनाकालदेखि हालसम्म पुरस्कृत व्यक्तित्वहरू

क. आर्थिक वर्ष २०७०/०७१

१) शिक्षातर्फ (S.L.C) तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना) :

- नवीन घिमिरे
- जोत्स्ना बेल्बासे

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु :

- दोलक राज गैरे – सामाजिक सक्रियतातर्फ
- कमला घिमिरे – सृजनशीलतातर्फ

ख. आर्थिक वर्ष २०७१/०७२

१) शिक्षातर्फ (S.L.C) तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना) :

- रूचिता भट्टराई
- उत्तम गैरे

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु :

- शालिकराम घिमिरे – राजनीतिक तथा सामाजिक सक्रियतातर्फ
- भविश्वर घिमिरे – सहकारी तर्फ उत्कृष्ट तथा सामाजिक सक्रियता
- यसपाल शर्मा घिमिरे – पर्यटनतर्फ सक्रियता

ग. आर्थिक वर्ष २०७२/०७३

१) शिक्षातर्फ (S.L.C) तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना) :

- रिचा पोखरेल
- अंकिता कोइराला

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु :

- डा. मुक्तिराम श्रेष्ठ – राजनीतिक तथा सामाजिकसक्रियता तर्फ
- नरेश अधिकारी – सहकारी तथा सामाजिक सक्रियता
- गुनाखर गैर – कर्मचारी (स्थापना भूमिका)
- रोमकान्त घिमिरे – सहकारी तर्फ सदस्यता वृद्धि
- शेसकान्त घिमिरे – सहकारीलाई उत्कृष्ट बनाउन पहल
- नेत्रप्रसाद पाण्डे – उत्कृष्ट बचत
- लक्ष्मण पाण्डे – उत्कृष्ट ऋणी
- कृष्णप्रसाद गैरे – स्थापनाकालमा सकारात्मक भूमिका

घ. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४

१) शिक्षातर्फ (S.L.C) तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने :

- प्रविणा पराजुली

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु :

- बचततर्फ : सीता पराजुली
- कर्जातर्फ : गोविन्द घिमिरे
- कार्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापनतर्फ : यमलाल घिमिरे
- प्रकाशनतर्फ : तुल्सी घिमिरे

३) संस्थाको उन्नयनतर्फ

- शिवलाल बेल्बासे
- विवेक पौडेल

- नरबहादुर कार्की
- शिवदेव पाण्डे
- माधव भुसाल

ङ. आर्थिक वर्ष २०७४/०७५

१) शिक्षातर्फ (SEE)तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना) :
- निराजन भट्टराई
- अग्निता घिमिरे

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु :
- बचततर्फ - लक्ष्मी बस्याल
- कर्जातर्फ - विजय खत्री
- राजनीतिक सक्रियता - माननीय पुष्पा भुसाल
- भगवती बस्नेत
- कृष्णप्रसाद घिमिरे
- विष्णु गौतम ।

च. आर्थिक वर्ष २०७५/०७६

१) शिक्षातर्फ (SEE) तर्फ सर्वोत्कृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना) :
- टेकप्रसाद अधिकारी
- आर्या पाण्डे

२) विभिन्न विधामा Outstanding Contribution गर्ने व्यक्तिहरु (संस्थाको उन्नयनतर्फ) :
- हरि घिमिरे
- श्रीभद्र गौतम
- इन्द्र खनाल
- बाबुराम पराजुली
- नरबहादुर कार्की
- बचततर्फ - लक्ष्मी बस्याल, इन्दु दाहाल
- कर्जातर्फ - गोविन्द घिमिरे
- सामाजिक सक्रियता - प्रकाश घिमिरे
- राजनीतिक सक्रियता - रेवतीप्रसाद भुसाल

छ. आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ र २०७७/०७८ शिक्षातर्फ :

क) एस.ई ई (२०७६):
- जस्मिना अर्याल (जी.पी.ए.४)
- आविष्कार घिमिरे (जी.पी.ए. ३.९५)
- युनिक पराजुली (जी.पी.ए. ३.९५)

ख) एस.ई ई (२०७७):
- निकस घिमिरे (जी.पी.ए.४),
- सार्थक रिजाल (जी.पी.ए. ४)
- ऋतिका पन्त (जी.पी.ए. ३.९५)
- योजिका भण्डारी (जी.पी.ए. ३.९५)

बचततर्फ :

क) आवधिक बचत :श्री अनिता कार्की

ख) स्वेच्छिक बचत :श्री अर्घाखाँची सोल्टी होटल प्रा.लि.

- कर्जातर्फ :श्री गोविन्द शर्मा

सृजनशीलतातर्फ :

- लोकगायन : विमलराज क्षेत्री
- क्रिकेट : विक्रम भुसाल

उत्कृष्ट ऋणीः गोविन्द शर्मा
उत्कृष्ट बचतः अनिता कार्की

Outstanding Contribution (सामाजिक सक्रियतातर्फ)ः पिताम्बर पोखरेल (विजय पोखरेल)
राजनीतिक र सामाजिक सक्रियता :श्री मुकुन्द रिजाल

ज. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

१) शिक्षातर्फ (SEE) तर्फ सर्वोकृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना)ः

- संस्कार घिमिरे (GPA 3.90)
- काब्या थापा (GPA 3.60)
- अंसु पौडेल (GPA 3.60)

२) बचततर्फः
क) आवधिक बचत : क) प्रा. डा. मोहन प्रसाद पन्थी ख) पशुपति केसी. ग) उमेशबल्ल पन्त
ख) स्वेच्छिक बचत : नेत्र प्रसाद पाण्डे

३) कर्जातर्फः शिवहरी पोखेल

४) विज्ञापन तर्फः क) नर बहादुर कार्की ख) उद्धब प्रसाद पाण्डे

झ. आर्थिक वर्ष २०७९/०८०

१) शिक्षातर्फ (SEE/12) तर्फ सर्वोकृष्ट अङ्क प्राप्त गर्ने दुईजना)ः

- सार्थक रिजाल (GPA 4)
- योजिका भण्डारी (GPA 3.34)

२) बचततर्फः
क) आवधिक बचत : पशुपती के.सी.

३) कर्जातर्फः यज्ञ प्रसाद पोखेल

४) नियमित बचत (स्थापना काल देखि एक पटक पनि ननिकाल्ने) – राम्जी घिमिरे

आवधिक बचत योजना

☆ निःशुल्क खाता खोल्न सकिने छ ।
☆ न्यूनतम रु. ५०००/-बाट खाता खोल्न सकिने ।
☆ समयावधि समाप्तिपछि एकमुष्ठ साँवा र ब्याज प्राप्त गर्न सकिने ।

अवधि	त्रैमासिक	अर्धवार्षिक	वार्षिक	एकमुष्ठ
३ महिना	-	-	-	१०%
६ महिना	१०%	-	-	११%
१ वर्ष	११%	११.५%	१२%	१२%
२ वर्ष	१२%	१२.५%	१३%	१४%
३ वर्ष	१३%	१३.५%	१४%	१४.५%
४ वर्ष	१३.५%	१४%	१४.५%	१५%
५ वर्ष	१४%	१४.५%	१५%	१६%

* शर्तहरु लागु हुनेछन् ।

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Registered Auditor

PAN No.: 500074204

श्री धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको वित्तीय विवरण उपर स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

हामीले **श्री धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडको** (यस पछि **"संस्था"** भनिएको) यसै साथ संलग्न २०८०/०३/३१ को वासलात, सो मितीमा समाप्त भएको आर्थिक बर्षको नाफा नोक्सान हिसाव, नगद प्रवाह हिसाव तथा ईक्विटिमा भएको परिवर्तन सम्वन्धि विवरणको लेखा परीक्षण सम्पन्न गरेका छौ । वित्तिय विवरणहरु प्रतिको उत्तरदायित्व व्यवस्थापनमा रहेको छ । व्यवस्थापनले तयार गरेका ति वित्तिय विवरणहरु उपर लेखा परीक्षणका आधारमा आफ्नो धारणा व्यक्त गर्नु हाम्रो उत्तरदायित्व हो ।

हामीले नेपाल लेखा परीक्षणको सर्वमान्य सिद्धान्तका आधारमा लेखा परीक्षण सम्पन्न गरेका छौ । उक्त सिद्धान्त अनुरुप वित्तिय विवरण सारभूत रुपमा गलत आंकडा रहित छ भन्ने कुरामा विश्वस्त हुनको लागि लेखा परीक्षण योजना तयार गरि तदअनुरुप लेखा परीक्षण सम्पन्न गर्नु पर्दछ । वित्तिय विवरणमा उल्लेखित रकम र खुलाईएका अन्य विवरणलाई पुष्टाई गर्ने अन्य प्रमाणको छड्के परीक्षण समेत लेखा परीक्षणमा समावेश हुन्छ । संस्थाले अवलम्वन गरेको लेखा सिद्धान्त व्यवस्थापनले गरेका महत्वपूर्ण अनुमान एवं वित्तिय विवरण प्रस्तुतीको समग्र स्थितीको मुल्याङ्कन पनि लेखा परीक्षणमा समावेश हुन्छ । लेखा परीक्षणले हाम्रो भनाईलाई पर्याप्त आधार प्रदान गर्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौ ।

उपरोक्त आधारमा हाम्रो राय निम्न वमोजिम रहेको छ ।

(क) लेखा परीक्षण सम्पन्न गर्न आवस्यक ठानेका सुचना र स्पस्टिकरणहरु उपलव्ध भएका छन् तथा उपलव्ध भएका हिसाव र विवरणहरु सन्तोषजनक छन् ।

(ख) संलग्न वासलात, सो मितीमा समाप्त भएको आर्थिक बर्षको नाफा नोक्सान हिसाव, नगद प्रवाह हिसाव तथा तत्सम्वन्धि अनुसुचिहरु संस्थाले राखेको लेखा संग दुरुस्त रहेका छन् ।

(ग) हाम्रो विचारमा संस्थाले आफ्नो हिसाव किताव र लेखा प्रचलित कानुन अनुसार र प्रचलन अनुसार ठिक संग राखेको देखिन्छ ।

(घ) हाम्रो रायमा र हामीले जाने बुझे सम्म तथा हामीलाई प्राप्त सुचना र स्पस्टिकरण र हामीले गरेको लेखा परीक्षणको आधारमा संस्थाका संचालक समिती वा संचालक वा सस्थाको कुनै कर्मचारीले ऐन कानुन विरुद्ध लेखा सम्वन्धि कुनै काम गरेको वा **"संस्था** /कम्पनिलाई कुनै हानी नोक्सानी गरेको वा वेहिसाव गरेको पाईएन ।

हाम्रो रायमा यस सहकारी संस्थाले संघिय- सहकारी ऐन, २०७४, सहकारी नियमावली, २०७५, सहकारी क्षेत्र वित्तिय प्रतिवेदन ढाँचा, २०७६ तथा काठमाण्डौ महानगरपालिका सहकारी ऐन, २०७४ को अनुसरण एवं पालना गरी तयार गरेको, संलग्न वित्तिय विवरणले २०८० आषाढ ३१ गतेको वित्तिय स्थिती, सो मितीमा अन्त भएको आर्थिक वर्षको संचालन नतिजा, नगद प्रवाह तथा ईक्विटिमा भएको परिवर्तन सम्वन्धि विवरणको यथार्थ चित्रण गरेको र सो लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुसार तथा प्रचलित कानुन वमोजिम तयार गरिएको छ ।

स्थान : काठमाण्डो
मिति: २०८० । ६ । २४
युडिन: 231011RA05368ZJkKZ

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES Lazimpat Kathmandu Registered Auditor

नि. राजेश बस्याल एण्ड एसोसिएट्स
दर्तावाल लेखापरीक्षक

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
का.म.न.पा. १६,वनस्थली, काठमाण्डौ
२०८० आषाढ मसान्तको वित्तिय स्थितिको विवरण (वासलात)

पुंजी तथा दायित्व	लेखा टिप्पणी	यस वर्षको (रु.)	गत वर्षको (रु.)
शेयर पुंजी	१	२९,४४८,६००/००	२८,५३८,८००/००
नाफा/(नोक्सान) हिसाव	२	-	-
साधारण जगेडा कोष	२	३,६८१,६६५/५६	३,१७८,०८२/९८
वैधानिक तथा अन्य कोषहरु	२	४,९३२,५२६/८६	७,४३५,७५२/९४
बचत तथा निक्षेप	३	७७,७१४,७९९/१०	८१,८६८,५४६/६३
बाह्य ऋण तथा सापटी	४	१५,९०८,३३०/००	३५,८७३,३३२/६८
पूंजीगत अनूदान		-	-
चालू दायीत्व तथा व्यबस्था			
अन्य दायित्व	४	१,१६२,२१६/५६	३,५८८,११०/४९
व्यबस्थाहरु	५	४,५२२,८०५/०७	२,०१५,८८८/४३
आयकर दायीत्व			
दीर्घकालीन दायीत्व		-	-
स्थगन कर दायीत्व		-	-
जम्मा		१३७,३७०,८६३/१४	१६२,४९८,५१४/१५
सम्पत्ति तथा जायजेथा	*लेखा टिप्पणी*	*यस वर्षको (रु.)*	*गत वर्षको (रु.)*
बैंक तथा नगद मौज्दात	६	५,२०२,८४५/३१	११,९८६,८१७/७५
लगानी हिसाब	७	१,७९८,४००/००	१,७९८,४००/००
कर्जा तथा सापट लगानी	८	१२९,४३३,०५९/१७	१४७,४०७,७४७/१९
चालू सम्पत्ती	९	१९,३३५/८५	१५५,७७९/८७
स्थिर सम्पत्ति (खुद)	१०	९१७,२२२/८१	१,०४९,७६९/३४
अन्य दीर्घकालीन सम्पत्ति			
स्थगन कर सम्पत्ति			
जम्मा		१३७,३७०,८६३/१४	१६२,४९८,५१४/१५

प्रमुख लेखा नीति तथा टिप्पणीहरु १७

लेखा निति र तत्सम्बन्धी टिप्पणीहरु

१ देखि १७ सम्मका अनूसुचीहरू वासलातका अभिन्न अङ्ग हुन् ।

आजको मितिको संलग्न प्रतिवेदन अनुसार

यशपाल शर्मा घिमिरे
नि.कोषाध्यक्ष

भविश्वर घिमिरे
अध्यक्ष

नि.राजेश बस्याल एण्ड एसोसिएट्स
दर्तावाल लेखापरीक्षक

तुल्सीराम घिमिरे
सचिव

रामचन्द्र भुषाल
लेखा सुपरिवेक्षण समिति संयोजक

कृष्ण प्र. अधिकारी
उपाध्यक्ष

भगवती बस्नेत
सदस्य

अमर पन्थी
प्रबन्धक

विवेक भट्टराई
लेखापाल

भगवती घिमिरे
सदस्य

उर्मिला पौडेल
सदस्य

प्रकाश घिमिरे
सदस्य

मिति: २०८०/०६/२४
स्थान: काठमाण्डौं

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

का.म.न.पा. १६,वनस्थली, काठमाण्डौ

नाफा-नोक्सान हिसावको विवरण (सञ्चालन नतिजा)

२०७९ श्रावण १ देखि २०८० आषाढ मसान्तसम्मको

सि.नं.	विवरण	अनुसूची	२०७९/०८० अवधिको रु.	२०७८/०७९ अवधिको रु.
१	**ब्याज आम्दानी**	११	१८,८५९,६५०।८०	१९,७७९,५६६।६५
२	**जम्मा ब्याज खर्च (क)+(ख)**		१३,३५८,५२१।३८	१२,५५७,७८७।४४
	निक्षेपमा ब्याज खर्च (क)	१२	१०,१९८,९२३।८८	९,१८८,०९२।६३
	वाह्य ऋणमा ब्याज खर्च (ख)		३,१५९,५९७।५०	३,३६९,६९४।८१
	खुद ब्याज आम्दानी (१-२)		५,५०१,१२९.४२	७,२२१,७७९।२१
३	**अन्य सञ्चालन आम्दानी**	१३	४,७६३,५८८।२७	२,९८९,४३३।३०
	कुल सञ्चालन आम्दानी ((१-२)+३)		१०,२६४,७१७।६९	१०,२११,२१२।५१
४	**प्रशासनिक तथा सहकारी कार्यक्रम खर्च**			
	कर्मचारी खर्च	१४।१	२,३००,९५८।००	२,६०२,६६५।००
	प्रशासनिक खर्च	१४।२	१,४३७,०१५।३८	२,३८३,८०२।५८
	ह्रास कट्टी खर्च	१०	२८१,५४६।५१	३४९,९२२।२५
	सहकारी कार्यक्रम खर्च	१४।३	१,१०७,०४०।००	६९२,४६०।००
	कूल सञ्चालन खर्च		५,१२६,५५९।८९	६,०२८,८४९।८३
	ऋण सुरक्षण कोष व्यवस्था (लगानीमा सम्भावित हानी वापत व्यवस्था)	१५	२,६७१,०७२.५३	२५६,०५९.०८
५	**आयकर तथा बोनस व्यवस्था पूर्वको सञ्चालन बचत**		२,४६७,०८५.२७	३,९२६,३०३।६०
	कर्मचारी वोनस		२२४,२८०.४८	-
६	**गत बर्षको नोक्सानी हिसाव समायोजन**		-	-
७	**आयकर गणना पूर्वको सञ्चालन बचत**		२,२४२,८०४।७९	३,९२६,३०३।६०
	संस्थागत आयकर व्यवस्था	१६	२२८,४७४।४८	३९२,६३०।३६
८	**आयकर व्यबस्था पछिको सञ्चालन बचत**		२,०१४,३३०।३१	३,५३३,६७३।२४
९	**बांडफांड पूर्वको कुल सञ्चालन बचत**		२,०१४,३३०।३१	३,५३३,६७३।२४
	सञ्चालन बचतको बाँडफाँड			
	साधारण जगेडा कोष	२		
	अन्य कोष	२		-

हाम्रो आजकै मितिको प्रतिवेदको आधारमा

यशपाल शर्मा घिमिरे नि. कोषाध्यक्ष	भविश्वर घिमिरे अध्यक्ष		नि.राजेश वस्याल उपद दर्तावाल लेखापरीक्षक
तुल्सीराम घिमिरे सचिव	रामचन्द्र भुषाल लेखा सुपरिवेक्षण समिति संयोजक	कृष्ण प्र. अधिकारी उपाध्यक्ष	भगवती बस्नेत सदस्य
अमर पन्थी प्रबन्धक	विवेक भट्टराई लेखापाल	भगवती घिमिरे सदस्य	उर्मिला पौडेल सदस्य
			प्रकाश घिमिरे सदस्य

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

मिति: २०८०/०६/२४

स्थान: काठमाण्डौ

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

का.म.न.पा. १६, काठमाण्डौ

नगद प्रवाह विवरण

२०७९ श्रावण १ देखि २०८० आषाढ मसान्तसम्मको

विवरण		यस वर्ष (रु.)	गत वर्षको (रु.)
सञ्चालन गतिविधिबाट नगद प्रवाह			
कर पछिको नाफा/(नोक्सान)		२,०१४,३३०.३१	३,५३३,६७३।२८
समायोजन			
१. ह्रास कट्टी	(+)	२८१,५४६।५१	३४९,९२२।२१
२. क्षयीकरण खर्च	(+)		
३. विभिन्न कोषको समायोजन	(+/-)	(४,०१३,९७३।८२	. ०।००
४. कर भूक्तानी रकम	(-)		
५.			
सञ्चालन गतिविधिबाट नगद प्रवाह		(३,७३२,४२७.३१)	३४९,९२२.२१
चालू सम्पत्ति तथा दायित्वमा भएको परिवर्तन			
१. निक्षेप हिसावमा वृद्दि/(कमी)		(४,१५३,८२७।५३	
२. अन्य दायित्वमा वृद्दि/(कमी)		(२,४२५,८९३।९३	(३,७६६,६५५।९९
३. व्यवस्थामा वृद्दि/(कमी)		२,५०६,९१६।६४	२५६,०५९।०८
४. भूक्तानी दायित्वमा वृद्दि/(कमी)			
५. लगानीमा (वृद्दि)/कमी		०।००	(२५,६०५,९०९।०६
६. चालू सम्पत्तीमा (वृद्दि)/कमी		१८,२११,१३२।०४	१३८,२६२।३८
७.			
कूल कायृशिल पुंजीबाट नगद प्रवाह		१४,१३८,३२७.२२	(२८,९७८,२४३.५९)
कूल सञ्चालन गतिविधिबाट नगद प्रवाह (क)		१२,४२०,२३०.२२	(२५,०९४,६४८.१०)
लगानी गतिविधिबाटको नगद प्रवाह			
१. स्थीर सम्पत्ति खरिद		(१४८,९९९।९८	(१२,०००।००
२. स्थीर सम्पत्ति बिक्री			०।००
३. अन्य			(५६६,०००।००
कूल लगानी गतिविधिबाटको नगद प्रवाह (ख)		(१४८,९९९।९८	(५७८,०००।००
वित्तिय गतिविधिबाट नगद प्रवाह			
१. शेयर बिक्रीबाट प्राप्त रकम वृद्दि/(कमी)		९०९,८००.००	१,५२९,६००।००
२. बाह्य ऋणमा वृद्दि/(कमी)		(१९,९६५,००२।६८)	१८,९२३,३३२।६८
कूल वित्तिय गतिविधिबाट नगद प्रवाह (ग)		(१९,०५५,२०२.६८)	२०,४५२,९३२.६८
कूल गतिविधिबाट नगद प्रवाह (क ख ग)		(६,७८३,९७२.४४)	(५,२१९,७१५.४२)
शूरु नंगद तथा बैंक मौज्दात		११,९८६,८१७।७५	१७,२०६,५३३।१७
चालू आ.व. अन्तको नगद तथा बैंक मौज्दात		५,२०२,८४५।३१	११,९८६,८१७।७५

०.००

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

का.म.न.पा. १६, काठमाण्डौ

ईक्युटीमा भएको परिवर्तनको विवरण

२०७९ श्रावण १ देखि २०८० आषाढ मसान्तसम्मको

विवरण	पुंजी कोष	जगेडा कोष	संरक्षित पुंजी फिर्ता कोष	सहकारी प्रवर्द्धन कोष	शेयर लाभांश कोष	सहकारी शिक्षा कोष	घाटा पूर्ति कोष	सहकारी विकास कोष	स्थिरिकरण कोष	सामुदायिक विकास कोष	अन्य जोखिम व्यवस्थापन कोष	कर्मचारी बोनस कोष	डुबन्त ऋण कोष	जम्मा
शुरु मौज्दात	२८,५३८,८००.००	३,१७८,०८२.९८	१,८५८,९३८.२२	३३,०२५.४५	३,४५८,३४८.९०	४०२,४११.८६	१५३,२९३.०७	५१४,५५१.३१	१५३,२९३.०७	१५३,२९३.०७	१५३,२९३.०७	५५५,६२४.९२	०.००	३९,१५२,७३५.९२
एकिकरणबाट														०.००
लेखा नीतिहरुमा भएको परिवर्तनको असर														०.००
परिवर्तित मौज्दात														०.००
चुक्ता पुंजी थप /(फिर्ता)	९०९,८००.००													९०९,८००.००
सम्पत्तिमा भएकम मुल्याङ्कन														०.००
कोषबाट भएको भुक्तानी तथा खर्च					(३,४५८,३४८.९०)							(५५५,६२४.९२)		(४,०१३,९७३.८२)
बिभिन्न कोषको समायोजन														०.००
यस आ.व. को खुद नाफा बाँडफाँड		५०३,४८२.५८	३७७,६८६.९३	७,५५३.७४	७८७,८२४.९४	५६,२७५.३५	५६,२७५.३५	५६,२७५.३५	५६,२७५.३५	५६,२७५.३५	५६,२७५.३५	०.००	०.००	२,०१४,२००.२९
अन्तिम मौज्दात	२९,४४८,६००.००	३,६८१,६६५.५६	२,२३६,६२५.१५	४०,५७९.१९	७८७,८२४.९४	४५८,६८७.२१	२०९,४८८.४२	५७०,८२६.६६	२०९,४८८.४२	२०९,४८८.४२	२०९,४८८.४२	०.००	०.००	३८,०६२,७६२.३९

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

शेयर पूंजी तथा स्वामित्व

अनुसूची - १

सि. नं.	विवरण	२०८० आषाढ मसान्तको रु.			२०७९ आषाढ मसान्तको रु.		
		दर	शेयर संख्या	जम्मा	दर	शेयर संख्या	जम्मा
१	शेयर पुंजी संकलन	१००	२९४,४८६	२९,४४८,६००	१००	२८५,३८८	२८,५३८,८००।००
	जम्मा रु.	१००	२९४,४८६	२९,४४८,६००	१००	२८५,३८८	२८,५३८,८००

बचत तथा निक्षेपहरु

अनुसूची - ३

इत्यादि	विवरणहरु	अनुसूची		२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	आवधिक बचत			५३,२६०,६३४।१८	४६,००८,७०७।६२
२	नियमित बचत			३,२०९,९५७।००	३,८५१,०७१।१४
३	ऐच्छिक बचत			४४,५१२।७९	२,०१४,०६५।५८
४	धान्यान्चल प्रिमियम प्लस बचत			१,७२६,१३४।८७	१,७५३,१७८।१८
५	वाल बचत			७१६,०२६।७३	६६६,२८२।२९
६	अनिवार्य बचत			१,५३६,१९५।७२	१,५५४,०९४।३४
७	जेष्ठ नागरिक बचत			४१,०२८।९६	७,७३३।३६
८	आवधिक बचत (एक वर्ष)			(	(
९	आवधिक बचत (तिन महिना)			५००,०००।००	५,८९०,०००।००
१०	आवधिक बचत (छ महिना)			२,३४०,०००।००	८८८,०००।००
११	आवधिक बचत (दुई वर्ष)			(	(
१२	नारी बचत			१८५,७८९।७४	९३,१७४।४५
१३	कोपिला बचत			६२,४५४।४१	३१,७९१।०५
१४	अन्य बचत			१३,७०३,४३४।७०	१८,७५५,७७०।६२
१५	सामाजिक सुरक्षा कोष			३८८,५५०।००	३५४,७५०।००
	जम्मा रु.			७७,७१४,७९१।१०	८१,८६८,५४६।६३

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Laximpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

का.म.न.पा. १६, काठमाण्डौ

जगेडा तथा अन्य कोषहरु

२०७९ श्रावण १ देखि २०८० आषाढ मसान्तसम्मको

अनुसूची - २

सि. नं.	विवरण	प्रतिशत	यस वर्षको (रु.)	गत वर्षको (रु.)
	गत आ.व.को संचित मुनाफा		-	-
	यस आ.व.को नाफा/(नोक्सान)		२,०१४,३३०.३१	३,५३३,६७३.२४
	जम्मा (क)		२,०१४,३३०.३१	३,५३३,६७३.२४
	कोष बाँडफाँड			
	साधारण जगेडा कोष	२५	५०३,५८२.५८	८८३,४१८.३१
	विविध कोषहरु			
	संरक्षित पुंजी फिर्ता कोष	२५	३७७,६८६.९३	६६२,५६३.७३
	सहकारी प्रवर्द्दन कोष	०.५	७,५५३.७४	१३,२५१.२७
	शेयर लाभांश कोष	७०	७८७,८५४.९४	१,१८४,६६३.९४
	सहकारी शिक्षा कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	घाटा पूर्ति कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	सहकारी विकास कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	स्थिरिकरण कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	सामुदायिक विकास कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	अन्य जोखिम व्यवस्थापन कोष	५	५६,२७५.३५	९८,७२२.००
	जम्मा		२,०१४,३३०।३१	३,३३६,२२९।२५
	अन्य कोष			
	सदस्य कल्याण कोष			
	सामाजिक विकास कोष			
	कर्मचारी बोनस कोष		-	१९७,४४३.९९
	कर्मचारी उपदान कोष			-
	डुबन्त ऋण कोष		-	-
	भुकम्पपिडित सहयोग कोष			
	जम्मा		(	१९७,४४३।९९
	जम्मा (ख)		२,०१४,३३०।३१	३,५३३,६७३।२४
	खुद संचित मुनाफा		-	-

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

दायित्व - खर्च व्यवस्था तथा भुक्तानी गर्नु पर्ने रकम

अनुसूची -४

सि. नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	घर भाडा कर	(	(
२	लेखा परीक्षण शूल्क कर	७५०।००	७५०।००
३	बैठक भत्ता कर	१२,३३०।००	१९,६८४।५०
४	भुक्तानी बाकी ब्याज कर	३७२,९२१।१६	४५९,४०४।००
५	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर	१७,७६३।५८	२५,७११।५७
६	पारिश्रमिक आयकर	(	(
७	अग्रिम कर कट्टी (आपुर्ति)	१,८३१।९८	(
८	लेखा परीक्षण शूल्क	५५,७५०।००	५५,७५०।००
९	भुक्तानी बाकी ब्याज	२९८,११५।६६	२,९७९,९१२।८२
१०	भुक्तानी बाकी ब्याज (म्याद ननाघेको)	(	(
११	अबधि समाप्तीका बचत	-	-
१२	कर्मचारी बोनस व्यवस्था	२२४,२८०।४८	(
१३	अन्य कर दायित्व	१७८,४७३।७०	४६,८९७।६०
१४	अन्य दायित्व	(	(
१५	भुक्तानी दिनु पर्ने साहु	(	(
	जम्मा रु.	१,१६२,२१६।५६	३,५८८,११०।४९

बाह्य ऋण तथा सापटी

सि. नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	नेफस्कुन	१२,५७५,०००।००	३०,१२३,३३२।६८
२	कास्कुन	३,३३३,३३०।००	५,७५०,०००।००
३	एनसिबिएल	(	(
	जम्मा रु.	१५,९०८,३३०।००	३५,८७३,३३२।६८

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

अनुसूची -५

कर दायित्व तथा व्यबस्थाहरु

सि. नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	आयकर व्यवस्था	२२८,४७४।४८	३९२,६३०।३६
२	लगानीमा सम्भावित हानी वापत व्यवस्था	४,२९४,३३०।५९	१,६२३,२५८।०७
३	व्याज मुल्तवी हिसाब (Interest Suspense A/c)	(	(
४	अन्य दायित्व	(	(
५	**अन्य व्यवस्था**		
	कर्मचारी सुविधा तथा व्यवस्था	(	(
	जम्मा रु.	४,५२२,८०५।०७	२,०१५,८८८।४३

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat
Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचतं तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

नगद तथा बैंक मौज्दात

अनुसूची - ६

सि.नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	ग्लाबल आइएमइ बक लिमटड (च. खाता न. ०१००१०१००००४६३)	३२७,५८७।५०	१,७९९,७७४।४२
२	प्रभु (हव) काअपराटभ सामस लि.(खाता न. १०९०५३०००३८०८० ।००११९००००४)	७१५,०७५।५७	(
३	शयर लाभाश खाता (कास्कुन) (खाता न. ८००००९३२)	२०,३१२।३१	१,१७८।०२
४	एच्छिक बचत खाता (कास्कुन) (खाता न. OS00015)	१८९,४००।५६	२७०,२५९।५८
५	नियामत मासिक बचत खाता (कास्कुन)(खाता नं. MRS00001003)	१५,६५५।३४	१४,७५७।४८
६	खल्ती पे ग्रुप	१,९८०।००	२,०००।००
७	कुमारा बक लिमटड (च. खाता न. ०६१००३४३७५१००००१)	९,०५५।३२	६,५३५,०२५।३२
८	राष्ट्रिय सहकारा बक लिमटड (एनसिबिएल) (खाता नं. १५-००१२२-३)	४३,१७७।९९	३६,९९७।४८
९	नेपाल बचत तथा ऋण के.स. संघ लि. (नेफ्स्कुन) (खाता नं. ३००२०००१२५८)	८५,७०५।४५	३३६,८४४।९५
१०	शेयर लाभाशं खाता (नेफ्स्कुन) (खाता नं. ३०१००४३९२)	१८,०९७।४६	५१,४४९।४५
११	नियमित बचत खाता (नेफ्स्कुन) (खाता नं. ३००१०००४६५८)	५७,५८१।८८	४८,९९१।६८
१२	प्राईम कमर्सियल बैंक लिमिटेड (खाता नं. १२२००२३५ CA)	४८३,४७८।२५	१,९७२,५५०।२०
१३	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लिमिटेड (खाता नं. ११९०१००००२२६७००१)	३०,०१८।००	२९८,३८५।००
१४	सानिमा बैंक लिमिटेड (च.खाता नं. ०३८०१००१००००७१५)	२७,५४३।६५	२१,६९३।८७
१५	सानिमा बैंक लिमिटेड (कल खाता नं. ०३८०१०५१०००००५०)	४५।६२	(
१६	साग्रीला डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (कल खाता नं. ०४०१००००२०१७२६००००२)	३,०१०,३९५।२३	१८०,९६०।५९
१७	साग्रीला डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (च. खाता नं. ०४०००८००२०१७२६००००१)	१००।००	(
•	जम्मा बैंक	५,०३५,२१०।१३	११,५७०,८६८।०४
१८	नगद	१६७,६३५।१८	४१२,७२९।७१
१९	सानो नगदी कोष	(	३,२२०।००
	जम्मा रु.	५,२०२,८४५।३१	११,९८६,८१७।७५

पेश्की, अग्रिम भुक्तानी, मौज्दात, धरौटी

अनुसूची -९

सि.नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	अग्रिम कर कट्टी पाउनु पर्ने	१९,३३५।८५	२४,६६९।६१
२	अग्रिम कर भूक्तानी	०।००	(
३	अग्रिम भूक्तानी	(	(
४	पाउनु पर्ने व्याज हिसाव (Interest Receivable A/c)	(	(
५	मसलन्द तथा छपाई मौज्दात	(	(
६	अन्य	(	(
७	**अन्य पेश्की**		
	अन्य	(	१३१,११०।२६
	जम्मा रु.	१९,३३५।८५	१५५,७७९।८७

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
★ Registered Auditor ★

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

शेयर तथा अन्य लगानी

अनुसूची - ७

सि.नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
शेयर लगानी			
१	जिल्ला सहकारी संघ लि.	१०,०००।००	१०,०००।००
२	प्रभु (हब) कोअपरेटिभ सर्भिस लि.	१००,०००।००	१००,०००।००
३	महेन्द्र नारायण निधि मेमोरियल स्वा.स.संस्था लि.	१११,०००।००	१११,०००।००
४	राष्ट्रिय सहकारी बैंक लिमिटेड (एनसिबिएल)	१०,०००।००	१०,०००।००
५	नेपाल बचत तथा ऋण के.स. संघ लि. (नेफ्स्कुन)	१,११२,४००।००	१,११२,४००।००
६	नेपाल सहकारी बैंक लि.(प्रस्तावित)	१००,०००।००	१००,०००।००
७	काठमाण्डौ बचत तथा ऋण स. संस्था लि. (कास्कुन)	३५५,०००।००	३५५,०००।००
	जम्मा रु.	१,७९८,४००।००	१,७९८,४००।००
बैंक मुद्धती			
१	नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रिय सहकारी संघ लि.		-
२	काठमाण्डौ बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि	-	-
	जम्मा रु.	-	-
अन्य गैर वित्तीय लगानी			
१	Ieterest Receivable	-	
	जम्मा रु.	-	-
	जम्मा रु.	१,७९८,४००।००	१,७९८,४००।००

कर्जा तथा सापट

अनुसूची -८

सि.नं.	बिबरणहरु	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	बिएल १	(	५००,०००।००
२	बिएल ६	१,०५२,०३२।३५	१७,३४१,०५८।०७
३	व्यबसायिक कर्जा	१२८,३८१,०२६।८२	१२९,६६६,६८९।१२
	जम्मा रु.	१२९,४३३,०५९।१७	१४७,५०७,७४७।१९

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

ह्रासकट्टी हिसाव

२०७९ श्रावण १ देखि २०८० आषाढ मसान्तसम्मको

अनुसूची -१०

सि. नं.	विवरण	सम्पतिको मूल्य एरल मूल्यमा			ह्रासकट्टी हिसाव			बाँकी मूल्य	
		शुरुको मूल्य	यस वर्ष थप	कूल मूल्य	गत वर्षसम्मको	यसवर्षको	कूल ह्रास खर्च	यस वर्ष	गत वर्ष
१	भवन, जग्गा	-	-	-					
२	कार्यालय उपकरणहरु	६४,३१०।९६	११३,९९९।९८	१७८,३१०।९४	-	३५,०७७।७४	३५,०७७।७४	१४३,२३३।२०	६४,३१०।९६
३	कम्प्यटर, तथ्याङ्क केलाउने उपकरण, ईत्यादि	१३१,८९७।०२		१३१,८९७।०२	-	३२,९७४।२६	३२,९७४।२६	९८,९२२।७६	१३१,८९७।०२
४	फर्निचर फिक्स्चर ईत्यादि	८२५,४३६।३६	३५,०००।००	८६०,४३६।३६	-	२०९,२७५।७६	२०९,२७५।७६	६५१,१६०।६०	८२५,४३६।३६
५	सेफ	२८,१२५।००	(	२८,१२५।००		४,२१८।७५	४,२१८।७५	२३,९०६।२५	२८,१२५।००
	जम्मा रु	१,०४९,७६९।३४	१४८,९९९।९८	१,१९८,७६९।३२	-	२८१,५४६।५१	२८१,५४६।५१	९१७,२२२।८१	१,०४९,७६९।३४
	गत वर्ष	१,३८७,६८९।००	१२,०००।००	१,३९९,६८९।००	(	३४९,९२२।२५	३४९,९२२।२५	(	१,०४९,७६६।७५

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

ब्याज आम्दानी

अनुसूची - ११

सि. नं.	विवरण	अनुसूची	२०७९/०८० अवधिको रु.	२०७८/०७९ अवधिको रु.
१	कर्जा तथा सापटबाट ब्याज आम्दानी			
	कर्जाबाट ब्याज आम्दानी		१८,७८९,२४९।४६	१९,६६५,८४६।४३
	अन्य कर्जाबाट ब्याज आम्दानी		१८,७८९,२४९।४६	१९,६६५,८४६।४३
२	बैंक तथा अन्यबाट ब्याज आम्दानी			
	बैंक बाट ब्याज आम्दानी		७०,४०१।३४	११३,७२०।२२
	सहकारी बैंक बाट ब्याज आम्दानी		७०,४०१।३४	११३,७२०।२२
३	विविध		(	(
	जम्मा		१८,८५९,६५०।८०	१९,७७९,५६६।६५

ब्याज खर्च

अनुसूची - १२

सि. नं.	विवरण	अनुसूची	२०७९/०८० अवधिको रु.	२०७८/०७९ अवधिको रु.
१	जम्मा बचतमा ब्याज खर्च		१०,१९८,९२३।८८	९,१८८,०९२।६३
	बचतमा ब्याज खर्च		१०,१९८,९२३।८८	९,१८८,०९२।६३
	आवधिक बचत			
२	बाह्य ऋणमा ब्याज खर्च		३,१५९,५९७।५०	३,३६९,६९४।८१
	ऋणमा ब्याज खर्च		३,१५९,५९७।५०	३,३६९,६९४।८१
	जम्मा		१३,३५८,५२१।३८	१२,५५७,७८७।४४

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

अन्य सञ्चालन आम्दानी

अनुसूची - १३

सि. नं.	विवरण	अनुसूची	२०७९/०८० अवधिको रु.	२०७८/०७९ अवधिको रु.
१	**बिलम्ब शुल्क**		(	५८४,१७७।१६
	बचतमा जरिवाना		(	(
	ऋणमा जरिवाना		(	५८४,१७७।१६
२	**विविध आम्दानी**		४,७६३,५८८।२७	२,२५८,३८३।४८
	प्रवेश शुल्क		१६९,३००।००	२२०,३००।००
	क्यालेण्डर छपाईबाट आम्दानी		२२,७५०।००	(
	लगानीमा आम्दानी		२४०,४६४।३५	(
	लगानीमा हर्जाना		१,५९५,५२०।५१	(
	सेवा शुल्क		२,४६९,२००।००	१,७७६,५२५।००
	खाता बन्द शुल्क		५,४१६।०७	१८,७७१।७८
	अन्य विविध आम्दानी		२६०,९३७।३४	२४२,७८६।७०
	संभावित नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता		(	(
३	**लाभांश आम्दानी**		(	१४६,८७२।६६
	डिभिडेन्ड आम्दानी		(	१४६,८७२।६६
	जम्मा		४,७६३,५८८।२७	२,९८९,४३३।३०

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

अन्य सञ्चालन खर्च

अनुसूची - १४

सि.नं.	विवरण	अनुसूची	२०७९/०८० अवधिको रु.	२०७८/०७९ अवधिको रु.
१	तलव भत्ता		१,८४२,३५८।००	२,१७१,९२७।००
२	भत्ता		३१२,०००।००	(
३	दशै भत्ता		१४२,५००।००	(
४	कर्मचारी पोसाक खर्च		४,१००।००	२६,२८०।००
५	कर्मचारी सुविधा तथा पर्व खर्च		(	४०४,४५८।००
	जम्मा कर्मचारी खर्च	१४।१	२,३००,९५८।००	२,६०२,६६५।००
१	घर भाडा		४६२,०००।००	४४०,०००।००
२	मसलन्द तथा छपाई		१०२,९२५।००	२०५,३४१।००
३	अफिस सरसफाई खर्च		(	७००।००
४	लेखा परीक्षण शुल्क		५६,५००।००	५६,५००।००
५	विविध खर्च		१८७,०८८।५३	(
६	सदस्यता शुल्क		१,७७३।००	(
७	कार्यालय खर्च /कार्यालय संचालन खर्च		८४,२४१।८८	२५१,७१७।५८
८	विद्युत तथा पानी महसूल		३२,४४८।००	३२,९१६।००
९	टेलिफोन/संचार/इन्टरनेट महसूल		६४,५००।००	८७,१००।००
१०	ईन्धन तथा परिवहन खर्च		१५,३५०।००	५१,५१५।००
११	मर्मत तथा संभार		८,३७९।००	२९,३७५।००
१२	सफ्टवेयर नविकरण / मर्मत खर्च		४४,०७०।००	२७,१२०।००
१३	खाजा तथा अतिथि सत्कार खर्च		११७,६१४।००	८६,३८५।००
१४	बैंक कमिसन		(	२,५५२।००
१५	वाहय ऋण सेवा शुल्क		४३,७५०।००	(
१६	ढुकुटी,कारोवार काउन्टर र मार्गस्थल नगदको विमा शुल्क		१८,६६७।००	१७,८२०।००
१७	खल्तीका लागी एस.एम.एस.शुल्क		१०,०००।००	३०,०००।००
१८	क्लाउड शुल्क		(	४५,७६३।००
१९	कर्जा नविकरण शुल्क		(	१६८,८७५।००
२०	वार्षिक उत्सब खर्च		१०,२९५।००	(
२१	नगरपालिका कर		(	(
२२	आयकर		४१,९३९।९७	(
२३	कमिशन तथा छुट		२,२२४।००	
२४	तालिम तथा प्रशिक्षण खर्च		५१,७८०।००	३२,०००।००
२५	पिकनिक तथा अन्य कार्यक्रम खर्च		४२,९७०।००	५३४,१६३।००
२६	क्यालेण्डर खर्च		५,०००।००	१९१,१८०।००
२७	प्रमोसन खर्च		३३,५००।००	४२,७८०।००
२८	प्रोत्साहन खर्च		(	५०,०००।००
	जम्मा प्रशासनिक खर्च	१४।२	१,४३७,०१५।३८	२,३८३,८०२।५८
१	तालिम तथा प्रशिक्षण खर्च		(	(
२	वार्षिक साधारण सभा खर्च		९५२,६४०।००	५६१,२३०।००
३	संचालक भत्ता		१५४,४००।००	१३१,२३०।००
४	कर्जा जोखिम			
	कुल संस्थागत खर्च	१४।३	१,१०७,०४०।००	६९२,४६०।००
	कूल खर्च रु.		४,८४५,०१३।३८	५,६७८,९२७।५८

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

अनुसूची - १५

सि.नं.	बिबरणहरु	अनुसूची	२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
१	यस बर्षको जोखिम कर्जा व्यवस्था (लगानीमा सम्भावित हानी वापत व्यवस्था)		४,२९४,३३०।५९	१,६२३,२५८।०७
	जम्मा रु.		४,२९४,३३०।५९	१,६२३,२५८।०७
२	गत वर्षको		१,६२३,२५८।०६	१,३६७,१९८।९९
	जम्मा रु.		१,६२३,२५८।०६	१,३६७,१९८।९९
	थपघट		२,६७१,०७२.५३	२५६,०५९।०८

कर्जाको वर्गीकरण

बिबरणहरु		२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
असल ऋण		१२४,४३३,०५९।१७	
संकास्पद ऋण (१ वर्ष सम्म भाखा नाघेको)		३,०००,०००।००	
खराब ऋण (१ बर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको)		२,०००,०००।००	
जम्मा रु.		१२९,४३३,०५९।१७	

०.००

कर्जा नोक्सानी व्यवस्था

बिबरणहरु		२०८० आषाढ मसान्तको रु.	२०७९ आषाढ मसान्तको रु.
असल ऋण (१%)		१,२४४,३३०।५९	
संकास्पद ऋण (३५%)		१,०५०,०००।००	
खराब ऋण (१००%)		२,०००,०००।००	
जम्मा रु.		४,२९४,३३०।५९	

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड

संस्थागत आयकर व्यवस्था

अनुसूची -१६

सि. नं.	विवरणहरु	खर्च तथा आम्दानी वि	२०८० आषाढ मसान्तको रु.
१	**कर व्यवस्था अगाडीको नाफा**		२,२४२,८०४।७९
	कट्टि गर्न नपाईने खर्चहरु:		४१,९३९।९७
	बिविध खर्च		
	खाजा खर्च	-	
	आयकर	४१,९३९.९७	
	नगरपालिका कर	-	
	विलम्ब शुल्क तथा जरिवाना		
२	**जम्मा नाफा**		२,२८४,७४४।७६
	कर नलाग्ने आम्दानीहरु: लाभाँश आम्दानी		०।००
३	गत आ.ब.वाट जिम्मेवारी सरेको व्यवसायको नोक्सानी (दफा २०.१.ख)		०।००
			२२८४७४४।७६
४	**जम्मा करयोग्य आम्दानी**		२२८४७४।४८
५	**कर व्यवस्था**		(
	अग्रिमकरकट्टिमा आयकर समायोजन		०।००
६	**बाँकी अग्रिम कर**		२२८,४७४।४८
७	**तिर्नुपर्ने कर**		

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat
Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड (पान नं. ३०३६९७४५१)
का.म.न.पा. १६, काठमाण्डौ
आ.व. २०७९ / २०८०

लेखा निति र तत्सम्बन्धी टिप्पणीहरु

अनुसूचि १७

१ स्थापना र उद्देश्य

"स्वरोजगार विकासको पूर्वाधार : धान्याञ्चल नै एकमात्र आधार" भन्ने मूल नारालाई आत्मसात गरी यस सहकारी संस्था सहकारी ऐन, २०४८ (संशोधन सहित) अन्तर्गत डिभिजन सहकारी कार्यालय, काठमाडौमा दर्ता (दर्ता नं. २३३२।०६५।६६,मिति २०६६/३/५) भएको हो ।यसको मुख्य कार्यालय का.म.न.पा. १६,वनस्थली, काठमाण्डौमा रहेको छ। साथै काठमाण्डौ महानगरपालिकावाट मिति २०७५/५/१२ गते व्यवसाय दर्ता प्रमाण पत्र नं. ४७९४ समेत लिएको छ।

२ वित्तीय विवरण प्रस्तुतीकरणको आधार:

संस्थाको कारोवारको लेखा, लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्त, प्रचलित ऐन नियम र संघीय सहकारी ऐन २०७४ को निति निर्देशन तथा मापदण्ड अनुसार राखिएको छ ।

३ स्थिर सम्पत्ति तथा ह्रास कट्टी:

क) स्थिर सम्पत्तिहरुलाई ऐतिहासिक लागत अवधारणा *(Historical Cost Concept) को आधारमा लेखांकन गरिएको छ ।*

ख) स्थिर सम्पत्तिहरुको ह्रास कट्टी व्यवस्थापनको निर्णय बमोजिम ५, २५, २० र १५ प्रतिशतले घट्दो दरमा हिसाब गरी नाफा नोक्सान हिसाबमा खर्च लेख्ने गरिएको छ ।

४ लगानी

विभिन्न संघ संस्थाहरुको शेयरमा गरिएको लगानीलाई परल मोलको आधारमा लेखाङ्कन गरिएको छ ।

५ व्याज गणना गर्ने तरिका:
क) निक्षेप खाताहरुमा ब्याज प्रदान गदा र कजा सापटीमा ब्याज दिदा कम्प्युटर गणना आधार मानि गणना गरिएको छ ।
ख) कर्जा सापटीको ब्याज असुली भएको आधारमा आम्दानी जनाईएको छ ।

६ कर्जा तथा सापटी:
कजा लगानी गदा प्राय: धिता राखी लगानी गन गारएका भए पनि कहा कजा सामूहिक जमानीमा पनि लगानी गरिएको छ ।

७ कर्जा नोक्सानी व्यवस्था:
कजा सापटमा सहकारी क्षेत्र वित्तीय प्रतिवेदन ढाँचा (लेखा नीति, लेखा सुची र लेखा मापदण्ड) २०७६ *मुताविक जाखिम वर्गिकरणको आधारमा १ प्रतिशत देखि १०० प्रतिशत सम्म सम्भावित कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्ने निति लिईएको छ ।*

८ आयकर तथा व्यवस्था:
विद्यमान आयकर ऐन तथा नियमावली बमोजिम आयकरको निमित्त व्यवस्था गर्ने गरीएको छ ।

९ कर्मचारी अवकाश सम्बन्धि व्यवस्था :
कर्मचारी उपदान तथा संचित विदा वापतको कुनै पनि व्यवस्था गरिएको छैन ।

१० विगत बर्षका तथ्यांकहरु:
तुलना गन साजलाका लागि आवश्यकता अनुसार विगत वषका तथ्याकहरुलाइ वागकरण वा पुर्नवर्गिकरण गरिएको छ ।

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
का.म.न.पा. १६, काठमाण्डौ
आ.व. २०७९/८० को पर्ल्स विश्लेषण (PEARLS Analysis)

सुचक	उद्धेश्य	विवरण / सुत्र	नतिजा	लक्ष्य	कैफियत - नतिजा
P	**Protection : सुरक्षण**				
P1	१२ महिना भन्दा बढि भाखा नाघेको ऋणमा सुरक्षण	१२ महिना भन्दा बढि भाखा नाघेको ऋणको लागि छुट्याइएको कोष र १२ महिना भन्दा बढि भाखा नाघेको सम्पूर्ण ऋण रकम ।	१००%	१००%	९९ प्रतिशत नराम्रो
P2	१२ महिना भन्दा कम भाखा नाघेको ऋणमा सुरक्षण	१२ महिना भन्दा कम भाखा नाघेको ऋणको लागि छुट्याइएको कोष र १२ महिना भन्दा कम भाखा नाघेको सम्पूर्ण ऋण रकम ।	३५%	३५%	३५प्रतिशत कम आएमा नराम्रो
P2x	भाखा ननाघेको ऋणमा सुरक्षण (असल ऋणका लागी व्यवस्था)	भाखा ननाघेको ऋणको लागि छुट्याइएको कोष र भाखा ननाघेको सम्पूर्ण ऋण रकम ।	१%	१%	
E	**Effective Financial Structure : प्रभावकारी वित्तिय संरचना**				
E1	कुल सम्पत्तिमा शुद्ध ऋणको अनुपात	शुद्ध ऋण लगानी *१०० /कुल सम्पत्ति	९१%	७०%-८०%	कम -नराम्रो , बढी - जोखिम
E5	कुल सम्पत्तिमा बचतको अनुपात	बचत/निक्षेप *१०० /कुल सम्पत्ति	५७%	७०%-८०%	बढी - दायीत्व बढी ,कम -सम्पत्ति बढी
E6	कुल सम्पत्तिको अनुपातमा वाहृय ऋण	वाहृय ऋण *१०० /कुल सम्पत्ति	१२%	५%	राम्रो ० % , बढीमा ५ % सम्म
E7	कुल सम्पत्तिमा शेयर पुजीको अनुपात	सदस्यको शेयर पुंजी *१०० /कुल सम्पत्ति	२१%	१०%-२०%	१० प्रतिशत भन्दा बढि -२० प्रतिशत वा सो भन्दा कम
E8	कुल सम्पत्तिको अनुपातमा संस्थागत पुजी	संस्थागत पुंजी (संस्थाको हक लाग्ने तर सदस्यहरुको हक नलाग्ने पुंजी) *१०० /कुल सम्पत्ति	६%	१०% न्युनतम	१० प्रतिशत वा सो भन्दा बढि
A	**Assets Quality : सम्पत्तिको गुणस्तर**				
A1	भाखा नाघेको ऋणको अनुपात	कुल भाखा नाघेको ऋण *१००/कुल लगानीमा रहेको ऋण	४%	५%	अधिकतम
A2	आय आर्जन नगर्ने सम्पत्तिको अनुपात	आय आर्जन नगर्ने सम्पत्ति *१०० /कुल सम्पत्ति	४%	५%	अधिकतम
R	**Rate of Return and Cost: प्रतिफल तथा लागत दर**				
R9	औषत कुल सम्पत्तिमा कुल सञ्चालन खर्चको अनुपात	कुल सञ्चालन खर्च (व्यवस्थापन संग सम्बन्धित)*१००/औषत कुल सम्पति	३%	५%	५ प्रतिशत वा सो भन्दा तल, बढि भएमा बढि खर्च
R12	संस्थाको आर्जन गर्ने क्षमता र संस्थागत पुंजी निर्माण गर्ने क्षमता	खुद नाफा *१००/औषत जम्मा सम्पति	१.३%	१०%	
L	**Liquidity : तरलता**				
L1	कुल बचत, निक्षेपको अनुपातमा तरलता	तरल सम्पत्ती + तरल लगानी - भुक्तानी दिनुपर्ने रकम X १००/कुल बचत , निक्षेप	८%	१५%-२०%	न्युनतम १५ प्रतिशत
L2	सदस्यहरुको माग बमोजिम तत्काल बचत फिर्ता गर्न सक्ने क्षमता	तरल मौज्दात X १००/कुल बचत , निक्षेप	९%	१०%	
L3	जम्मा सम्पत्तिको अनुपातमा नकमाउने तरल सम्पत्ति	आय आर्जन नगर्ने तरल सम्पत्ति *१००/कुल सम्पत्ति	४.५%	१%	१ प्रतिशत भन्दा कम (Cash in hand नराम्रो)
S	**Sign of Growth : वृद्धिको संकेत**				
S10	वार्षिक सदस्य वृद्धि दर	यस वर्षको सदस्य संख्या (-) गत वर्षको सदस्य संख्या *१००/गत वर्षको सदस्य संख्या	३.१९%	१५%	न्युनतम १५ प्रतिहत
S11	जम्मा सम्पत्तिमा वार्षिक वृद्धि दर	यस वर्षको कुल सम्पत्ति (-) गत वर्षको कुल सम्पत्ति *१००/गत वर्षको कुल सम्पत्ति	१५%	मुद्रास्फिती दर +१०%	

RAJESH BASHYAL & ASSOCIATES
Lazimpat Kathmandu
Registered Auditor

नोटः

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
अन्तर्गतका विभिन्न विभागहरु

कर्जा विभाग
संयोजक यसपाल शर्मा घिमिरे
सदस्य हरि घिमिरे
सदस्य सुभाष पाण्डे

महिला विभाग
संयोजक अनिता कार्की
सदस्य शिलु अर्याल
सदस्य राधा घिमिरे

युवा विभाग
संयोजक खगेन्द्र न्यौपाने
सदस्य झवि घिमिरे
सदस्य राम बहादुर के.सी

स्वास्थ्य विभाग
संयोजक डा. ऋषिकेशव भुसाल
सदस्य बाबुराम पोखेल
सदस्य पीताम्बर पोखेल

सांस्कृतिक विभाग
संयोजक विमलराज क्षेत्री
सदस्य जानु थापा
सदस्य गंगा भट्टराई
सदस्य दशरथ शर्मा

गुनासो व्यवस्थापन विभाग
संयोजक कृष्णप्रसाद अधिकारी
सदस्य जनकराज उप्रेती
सदस्य शम्भु फुँयाल

शिक्षा विभाग
संयोजक तुल्सीराम घिमिरे
सदस्य कृष्ण प्रसाद भण्डारी
सदस्य चोप नारायण घिमिरे
सदस्य प्रमिला अधिकारी
सदस्य दिपक गौतम

संघसंस्था समन्वय विभाग
संयोजक लक्ष्मण पन्थी
सदस्य नारायण खनाल
सदस्य विष्णु पराजुली
सदस्य रमेश अधिकारी
सदस्य पशुपति के.सि.

आन्तरिक लेखा परीक्षण विभाग
संयोजक राकेशकुमार लामा
सदस्य महेश मिश्र
सदस्य माधव घिमिरे
सदस्य प्रमिला गौतम

अनुशासन, नीति तथा प्रबर्द्धन सदस्य विस्तार
संयोजक इन्दुकान्त घिमिरे
सदस्य खुमानन्द पोखेल
सदस्य सीताराम खड्का

सुचना तथा प्रकाशन उप–समिति
संयोजक राजेन्द्र पोखेल
सदस्य अनिता रिमाल
सदस्य विष्णु के.सी.
सदस्य भुमादेवी शर्मा

सदस्य विस्तार उपसमिति
संयोजक मोतीलाल पोखेल
सदस्य कमल टण्डन
सदस्य राधिका बन्जारा
सदस्य पवित्रा शर्मा
सदस्य हुमनाथ पौडेल

व्यवस्थापन समूह

अमर पन्थी

विवेक भट्टराई

ज्ञानु घिमिरे

अमृत कार्की

विशाल बानियाँ

प्रमिला श्रेष्ठ

सपना पोखेल

शान्ती शाही

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

“आयो टप्प टिपि लग्यो, मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो।
ईन्द्रै विन्ती गरुन झुकेर पदमा त्यो विन्ती मान्दैन त्यो ।।।”

हार्दिक श्रद्धाञ्जली एवम् समवेदना !!

जन्मः
२०२७ कार्तिक १५ गते

स्वर्गारोहणः
२०८० भाद्र २१ गते

स्व. मुकुन्द रिजाल

काठमाडौँ महानगरपालिका वार्ड नं. १६ का अध्यक्ष, नेपाली काग्रेस काठमाडौँ क्षेत्र नं. ७ का सभापति तथा धान्याञ्चल साकोसका सल्लाहकार अत्यन्त जुझारु, सहयोगी, मिलनसार एवम् लोकप्रिय युवानेता आदरणीय व्यक्तित्व श्री मुकुन्द रिजालको मिति २०८० साल भाद्र २१ गते विहिबारका दिन ग्रान्डी अस्पताल काठमाडौँमा उपचाररत रहेकै बखत भएको असामयिक एवम् दुःखद निधनले हामी अत्यन्त स्तब्ध र मर्माहत भएका छौँ । सँगसँगै निरन्तर उत्प्रेरणा र हौसला दिने तथा समाजको विकासमा दत्तचित्त भएर लाग्ने निडर र हक्की स्वभाव भएका उहाँको निधनबाट हामीले अभिभावकविहीन ठान्नुका साथै ठूलो रिक्तताको महसुस गरिरहेका छौँ ।

शोकको यस घडीमा हामी स्वर्गीय मुकुन्द रिजालज्युप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौँ र शोकमा रहनुभएका उहाँका पिता मेघनाथ रिजाल, माता राधादेवी रिजाल, धर्मपत्नी कविता रिजाल तथा सुपुत्रहरू सन्देश रिजाल र सार्थक रिजाल लगायत सम्पूर्ण परिवारजन र आफन्तजनमा शोकलाई सहन गर्न सक्ने शक्ति श्री पशुपतिनाथले प्रदान गरून् भन्दै गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछौँ ।

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
परिवार
वनस्थली, काठमाडौं, नेपाल, फोन नं.: ०१-४५८६७०४, Web: www.dhanyanchal.com.np

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

धान्याञ्चल गतिविधि

नयाँ वर्ष २०८० को शुभकामना आदान प्रदान

रक्तदान कार्यक्रम

चौधौं वार्षिकोत्सव कार्यक्रम

नयाँ बर्षको शुभकामना आदान प्रदान कार्यक्रम

चौधौं वार्षिकोत्सव कार्यक्रम अन्तर्गत अनाथ बालबालिकालाई सहयोग

तीज विशेष कार्यक्रम - २०७९

तीज विशेष कार्यक्रम - २०७९

२०८० सालको लक्ष्मी पुजा

हार्दिक शुभकामना

धान्याञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि को १४ औं वार्षिक साधारण सभाको शुभ अवसरमा सम्पूर्ण सेयर सदस्य, शुभेच्छुक, कर्मचारी लगायत सरोकारवाला सबैमा सुख, शान्ति, सुस्वास्थ्य, समृद्धि एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

धान्यञ्चल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
वनस्थली, काठमाण्डौ